

המכתבה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 190

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת

שְׁנַת תשפ"ג ל"כ"ק

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזהרה

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאִתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת

**"וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אַבְרָהָם
הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית כה, יט)**

"יַעֲקֹב וַעֲשׂוּ הָאֲמֹרִים בְּפִרְשָׁה" (רש"י)

"לְפִי שֶׁהָיוּ לִיצְנֵי הַדּוֹר אֲמָרִים מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה
שָׂרָה וְכוּ'. צָר קִלְסָתָהּ פָּנָיו שֶׁל יִצְחָק דּוֹמָה
לְאַבְרָהָם, וְהַעֲיִדוּהוּ הַכֹּל: אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק"
(רש"י: תַּנְחומָא תּוֹלְדוֹת א)

•

(ח"א עד)

**צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַפְאוֹת נַפְשׁוֹ, דְּהֵינּוּ:
לְהַעֲלוֹתָהּ לְמָקוֹם שְׂרָשָׁה. וְזֶה עַל־
יְדֵי שְׂמִתִּיגַע בַּתּוֹרָה, עַד שְׂזוֹכָה לִידַע אוֹתָהּ
וּלְהַבִּינָהּ.**

**כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מֵינֵי דֵינִים: (א) דֵּינָא דְּמִסְאָבָא,
בְּחִינַת: "נָחַשׁ הִטִּיל זָהָמָא בְּחוּזָה" (שַׁבָּת
קמו. יבמות קג:). (ב) דֵּינָא קַדִּישָׁא, בְּחִינַת: "אֵת
אֲשֶׁר יֶאֱהַב ה' יוֹכִיחַ" (מְשָׁלִי ג, יב).**

**וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוּת שֶׁהוּא הַתְּחַלַּת
הַהֲתַקְרְבוּת - דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִמְשָׁכִים עָלָיו
דֵּינִים וְיִסּוּרִים שֶׁנֶּרְאִין כְּהַתְּרַחֲקוּת, כְּאֵלוֹ
רוֹצִים לְהַרְחִיקוֹ.**

**וּבַאֲמַת הוּא עֵקֶר הַהֲתַקְרְבוּת - כִּי הֵם
לְטוֹבָתוֹ, בְּדֵי שִׁיעֲמַד בְּנַפְסוֹן,
וַיִּתְגַּבֵּר וַיִּתְאַמֵּץ לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר. וְהוּא בְּחִינַת
'דֵּינָא קַדִּישָׁא' - רַק שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַחֲיִין'
דְּקַטְנוּת, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת הַדִּין.**

**וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, יט): "אַבְרָהָם
הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" - כִּי 'אַבְרָהָם' הוּא
בְּחִינַת 'חֶסֶד', וְ'יִצְחָק' הוּא בְּחִינַת 'גְּבוּרָה'.**

**הֵינּוּ: שֶׁזֶה ה'דִּין הַקָּדוֹשׁ' בְּחִינַת 'יִצְחָק' -
נוֹלָד וְנִמְשָׁךְ מ'אַבְרָהָם' בְּחִינַת
'חֶסֶד'. כִּי בַאֲמַת, בְּזֶה ה'דִּין' מְלַבֵּשׁ 'חֶסֶד'
גְּדוּלָּה, כִּי הוּא לְטוֹבָתוֹ כַּנֶּ"ל.**

**אֲבָל צָרִיךְ כָּל־אֶחָד לְרִאוֹת לְהַמְתִּיק זֶה
הַדִּין, כִּי ה'דֵּינִים' הֵם מִבְּחִינַת 'מַחֲיִין'
דְּקַטְנוּת - וְצָרִיךְ לִילָךְ מ'קַטְנוּת' ל'גְּדוּלוּת',
וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתִּיק ה'דִּין' בְּחִינַת 'יִצְחָק',
שֶׁבָּא מִבְּחִינַת 'מַחֲיִין-דְּקַטְנוּת'.**

**כִּי 'יִצְחָק' בְּחִינַת 'דִּין', נוֹלָד מ'שָׂרָה' שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מַלְכוּת' בְּחִינַת 'מַחֲיִין-דְּגְדוּלוּת',
כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית יז, טו - עַל־פִּי בְּרָכוֹת
יג:): "שֶׁנִּקְרְאָת 'שָׂרָה', עַל־שֵׁם 'שְׂשֻׁרָה עַל
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ". ו'מַלְכוּת' הוּא בְּחִינַת 'דִּין',
בְּחִינַת (גִּיטִין י:): "דֵּינָא דְּמַלְכוּתָא דֵּינָא".**

**וְצָרִיךְ לִילָךְ מ'קַטְנוּת' ל'גְּדוּלוּת' - עַל־יְדֵי
ה'חֶכְמָה', בְּחִינַת 'מַחֲיִין-דְּגְדוּלוּת',
שֶׁהוּא 'יְדִיעַת הַתּוֹרָה' - כִּי עֵקֶר ה'הַמְתַּקָּה'
הוּא עַל־יְדֵי־זֶה.**

**וְסִימָן שִׁידַע הָאָדָם אִם הוּא בְּבְחִינַת
'דֵּינָא דְּמִסְאָבָא', אוֹ בְּחִינַת 'דֵּינָא
קַדִּישָׁא', סִימָן לְדַבֵּר: 'תְּפִלָּה'. כְּשֶׁאִין בּוֹ
'בְּטוֹל תְּפִלָּה'.**

**כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרָכוֹת ה:): "אֵיזָה יִסּוּרִין
שֶׁל אַהֲבָה, כָּל שֶׁאִין בּוֹ בְּטוֹל תְּפִלָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים סו, כ): 'בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִסִּיד
תְּפִלָּתִי וְחֶסְדּוֹ מֵאֵתִי".**

**נִמְצָא: שֶׁ'יִצְחָק' הוּא בְּחִינַת 'דֵּינָא
קַדִּישָׁא', שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵצַד ה'חֶסֶד',
בְּחִינַת: "אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" כַּנֶּ"ל.**

וְזֶה מֵה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק זֶה: "לְפִי שֶׁהָיוּ לִי צַנִּי הַדּוֹר אוֹמְרִים מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְרָה שָׂרָה" - הֵינּוּ: שֶׁהַדִּין שֶׁל יִצְחָק שֶׁנּוֹלַד מִ'שָׂרָה', נִמְשָׁךְ מִ'פְּטָרָא דְמִסְאָבָא' חֲסִידֵי שְׁלוֹם, בְּחִינַת 'אֲבִימֶלֶךְ'.

"וְעַל-כֵּן צָר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קַלְסָתָר פְּנִים שֶׁל יִצְחָק דּוֹמָה לְ'אֲבָרָהּ', וְהָיוּ הַכֹּל מוֹדִים: שֶׁ'אֲבָרָהּ הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" - פְּרוּשׁ: שֶׁהַדִּין הוּא בְּחִינַת 'דִּינָא קַדִּישָׁא', וּמִסְטָרָא דְ'אֲבָרָהּ' בְּחִינַת 'חֶסֶד' - נוֹלַד 'יִצְחָק' בְּנִ"ל.

וְהַמְתַּקְתֵּהוּ הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, עַל-יְדֵי הַ'חֲכָמָה' שֶׁהוּא יְדִיעַת הַתּוֹרָה בְּנִ"ל - זֶה בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' שֶׁנּוֹלַד מִ'יִצְחָק'.

כִּי מִבְּחִינַת הַדִּין הַזֶּה, בְּחִינַת 'יִצְחָק', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּפֶשׁ - נוֹלָדִים שְׂתֵי בְּחִינּוֹת: (א) 'יַעֲקֹב', (ב) וְ'עֵשָׂו'.

(א) 'יַעֲקֹב' - הוּא בְּחִינַת הַ'חֲכָמָה', בְּחִינַת: דְּבוּר בִּידִיעָה, בְּחִינַת 'הַמְתַּקְתֵּהוּ הַדִּין' שֶׁל 'יִצְחָק'.

(ב) וְ'עֵשָׂו' - הוּא בְּחִינַת הַ'פִּיגִים' וְהַפְּסֻלִת גְּמוּר' שֶׁמִּשְׁתַּלְשָׁלִין וַיּוֹרְדִין מִבְּחִינַת הַדִּין.

וְזֶהוּ: "אַלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אֲבָרָהּ", וּפְרַשׁ רַש"י: "יַעֲקֹב וְעֵשָׂו".

הֵינּוּ בְּנִ"ל: כִּי 'הַמְתַּקְתֵּהוּ הַדִּין' שֶׁל 'יִצְחָק', הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבוּר בְּדַעָה. כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה' וְכו'.

כִּי יֵשׁ דְּבוּר בְּלֹא דַעָה, וַיֵּשׁ דְּבוּר בְּדַעָה. בְּחִינַת 'הוֹשַׁעְנָא רַבָּא' וְ'שִׁמְחַת-תּוֹרָה', בְּחִינַת 'יִצְחָק' וְ'יַעֲקֹב' וְכו'.

דְּבוּר בְּלֹא דַעָה הוּא בְּחִינַת 'דִּין', בְּחִינַת 'יִצְחָק', שֶׁנִּמְשָׁךְ מִ'מַּחֲוֵי-דְקַטְנוּת', בְּחִינַת (זַהַר קְדוּשִׁים פַּה): "מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ יְכוֹל לְהַבִּין, שָׂגָם זֶה טוֹב מְאֹד, וְכָל דְּבוּר עוֹלָה לְמַעַלָּה" וְכו'.

דְּבוּר בְּדַעָה, הוּא הַ'חִיּוּת שֶׁל הַנְּפֶשׁ - שֶׁהוּא "עַל-יְדֵי שְׂמִתִּיגַע בַּתּוֹרָה עַד שֶׁזוֹכָה לִידַע אוֹתָהּ וְלְהַבִּינָה" (זַהַר שָׁם), בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', בְּחִינַת 'חֲכָמָה', בְּחִינַת 'מַחֲוֵי-דְגַדְלוּת', בְּחִינַת 'רְפוּאת הַנְּפֶשׁ' - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִרְפָּא אֶת נַפְשׁוֹ, וּמַעַלָּה אוֹתָהּ לְמִקּוֹם שְׂרָשָׁה, וּמְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים (עֵינֵי בְּפָנִים עֵינֵי 'הוֹשַׁעְנָא רַבָּא' וְ'שִׁמְחַת-תּוֹרָה').

וְזֶה בְּחִינַת (תַּחֲלִים פַּד, יב): "שִׁמְשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹקִים". "ה' אֱלֹקִים" זֶה בְּחִינַת 'רַחֲמִים וְדִין', בְּחִינַת 'יַעֲקֹב וְיִצְחָק', בְּחִינַת 'שִׁמְשׁ וּמִגֵּן'.

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה ל, כו): "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה". הַ'לְּבָנָה' הִיא בְּחִינַת 'יִצְחָק', וְהַ'חֲמָה' הִיא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב'.

וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, בְּחִינַת 'לְבָנָה' - עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'שִׁמְשׁ', בְּחִינַת 'יַעֲקֹב' - עַד שֶׁיְהִיָּה 'אוֹר הַלְּבָנָה' כְּ'אוֹר הַחֲמָה'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תַּחֲלִים יט, ח): "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ". "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה" - הֵינּוּ: 'חֲכָמַת הַתּוֹרָה', בְּחִינַת דְּבוּר בְּדַעָה - זֶהוּ עֵקֶר הַ'הַמְתַּקָּה', בְּחִינַת 'רְפוּאת הַנְּפֶשׁ', בְּחִינַת "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ".

וּכְשֶׁזוֹכָה הַנְּפֶשׁ לְ'חֲכָמַת-הַתּוֹרָה', זֶהוּ בְּחִינַת 'הַדּוֹשֵׁה-עוֹלָם' - כִּי 'הַדּוֹשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת' הִיָּה עַל-יְדֵי 'חֲכָמָה' שֶׁהוּא הַ'תּוֹרָה'.

בְּחִינָה אַחַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְשִׁמְעַת הַקּוֹל
דְּקַדְשָׁהּ, וְלִהְיוֹת הַקּוֹל דְּסִטְרָא-אַחְרָא.

וְכַן מְבַאֵר בְּהַאֲלָף-בֵּית הַחֲדָשׁ (ספֿר-הַמִּדּוֹת,
תְּשׁוּבָה א): "יּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה
הוּא לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן, וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים
לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן". נִמְצָא מְבַאֵר: שֶׁתְּשׁוּבָה
הוּא לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן. וְכוּ'.

"הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כז, כב). בְּרוּז.
"עֲשׂוּ וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ" (שָׁם שָׁם, לח) -
הֵינּוּ: שֶׁצָּרִיכִין לְהַגְבִּיר "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב",
עַל הַקּוֹל דְּסִטְרָא-אַחְרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֲשׂוּ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ "וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ", שֶׁהוּא
מִתְגַּבֵּר לְהַעֲלִים חֲסוּזְשׁלוֹם הַקּוֹל שֶׁל
יַעֲקֹב. וְצָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר לְהַכְנִיעַ הַקּוֹל שֶׁל
עֲשׂוּ, כְּדֵי שֶׁנִּשְׁזַכֵּה לְשִׁמְעַת הַקּוֹל שֶׁל יַעֲקֹב.

וְזֶה זֹכִין עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּטוֹל-
הַזְּמַנִּים בְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "יִצְחָק זְמַן קוֹף צָדִיק יְשָׁנִים" וְכוּ' -
הֵינּוּ: שֶׁיִּצְחָק מְרַמֵּז עַל זְמַן, כִּי
"יִצְחָק אוֹתִיּוֹת ק"ץ ח"י" (זֶהר בְּרֵאשִׁית כג:
בְּהַשְׁמָטוֹת). "קִץ" מְרַמֵּז עַל הַזְּמַן, שֶׁהוּא
בְּחִינַת "אַחֲרִית הַיָּמִים" (דְּבָרִים ד, ל).

וְזֶה מֵה שְׂאִיתָא: "שְׂאוֹתִיּוֹת קו"ף'
צָדִיק"ק' [הֵם בְּחִינַת] יְשָׁנִים" וְכוּ' - שֶׁזֶה
מְרַמֵּז עַל הַזְּמַן, כִּמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (לְקוּטִי-
מוֹהֲרָן ח"ב סא): "שֶׁעֵקֶר הַזְּמַן הוּא בְּבַחֲרֵינָה
שְׁנָה".

"וְשָׁבַת עַד ה' אֶלְקֵיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי"
(דְּבָרִים ד, ל) - הֵינּוּ: עַל-יְדֵי
תְּשׁוּבָה, זֹכִין לְשִׁמְעַת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ
הַקּוֹל-דְּקַדְשָׁהּ - כִּי תְּשׁוּבָה הִיא בְּחִינַת
בְּטוֹל-הַזְּמַן, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹמְעִין הַקּוֹל
בְּנ"ל.

וְאֵי כְּשִׁזְכָּה לְחֻכְמָה, אֵיזִי נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ
יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל
עֲבוּדוֹת הָאָדָם - כִּי תְּכַלִּית כָּל הָעֲבוּדוֹת,
הוּא רַק כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ, וְהַכְּבוֹד
נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַחֻכְמָה וְכוּ'.

וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (תְּהִלִּים נז, ו): "רוּמָה עַל
הַשָּׁמַיִם אֱלֹקִים, עַל כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדֶךָ". 'שָׁמַיִם' זֶה בְּחִינַת 'יעֲקֹב'. כְּשֶׁהוּא
מַעַלָּה בְּחִינַת נֶפֶשׁ, בְּחִינַת אֱלֹקִים, דִּינָא
קוֹדֵשׁ - לְבַחֲרֵינָה יַעֲקֹב, בְּחִינַת שָׁמַיִם,
בְּחִינַת חֻכְמָה - אֵיזִי: "עַל כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדֶךָ", שֶׁנִּתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ.

ג.

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פָּרָקִים ט'
רַבְּנוֹ ז"ל, עִם בְּאוּר מוֹהֲרֵינָה ז"ל)

"הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כז, כב). בְּרוּז.
"עֲשׂוּ וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ" (שָׁם שָׁם, לח).
"יִצְחָק זְמַן קוֹף צָדִיק יְשָׁנִים" וְכוּ'. "וְשָׁבַת
עַד ה' אֶלְקֵיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי" (דְּבָרִים ד, ל; ל, ב).
"יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית כה, יט) זְמַן
נִתְאַחַד. "אַבְרָהָם אֱהָבִי" (יִשְׁעִיָּה מא, ח).
"בְּעֵינָיו כִּימִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ" (בְּרֵאשִׁית כט,
כ). "וַיִּשָּׂא יִשׁוּב בְּנֶדֶךָ" (יִשְׁעִיָּה ז, ג). "אִם תְּשׁוּב
וַאֲשִׁיבָה לְפָנַי תַּעֲמֹד" (יִרְמְיָה טו, יט).

כְּלִי-זֶה מְצַאנוּ מִכְּתַב-יַד רַבְּנוֹ ז"ל (הַעֲתִיקוֹנוּ
רַק הַשְּׂיָכִים לְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ) וְכוּ', כְּתָבָם
בְּדֶרֶךְ רֵאשִׁי-פָּרָקִים בְּרַמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזַפְרוֹן
וְכוּ' - מֵה שֶׁאֲפָשֶׁר לְהַבִּין מַעֲט עַל-פִּי
הַהַקְדָּמָה שֶׁהַבְּנֵי מְדַבְּרִין, אִמְרָתִי לְבָאֵר
מֵה שְׂבִיבֵי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מֵה שֶׁהַאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְּנוֹ
ז"ל רוּצָה לְגַלוֹת: שֶׁתְּשׁוּבָה וּבְחִינַת
לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן, דִּהְיִנוּ בְּטוֹל-הַזְּמַנִּים, הֵם

וְעָתָה הוֹלֵךְ וּמְבָאֵר: ש'תשובה' הוא בחינת 'בטול-הזמן', דהיינו: ש'הזמן' נתאחד - ש'הזמן' עולה ונתקשר ונכלל בבחינת 'למעלה-מהזמן'.

וְזָהוּ ש'מבאר בלשוננו הקדוש: "יצחק בן אברהם, זמן נתאחד. אברהם אהבי. בעיניו פנים אחדים באהבתו. ושאר ישוב בנך" וכו'.

היינו: ש'אברהם' הוא בחינת 'למעלה מן הזמן' - פי מדתו של 'אברהם' היא 'אהבה', כמו שכתוב (ישעיה מא, ח): "אברהם אהבי", ו'אהבה' הוא בחינת 'התאחדות-הזמן', כמו שכתוב (בראשית כט, כ): "בעיניו פנים אחדים באהבתו".

וְזָהוּ בחינת 'תשובה', שעליזה מרמז תבת 'בן', כמו שכתוב (ישעיה ז, א): "ושאר ישוב בנך". פי 'תשובה' היא 'למעלה-מהזמן', כמו שכתוב (ירמיה טו, יט): "אם תשוב ואשיבך לפני תעמד" - ולפניו יתברך הוא בודאי 'למעלה-מהזמן', פי השם-יתברך הוא 'למעלה-מהזמן'.

נמצא: ש"יצחק בן אברהם" (בראשית כה, יט), מרמז על 'התאחדות-הזמן' על-ידי 'תשובה'.

פי 'יצחק' שהוא בחינת 'הזמן' פנ"ל, עולה ונתאחד ונכלל בבחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה', בחינת 'למעלה-מהזמן' - על-ידי בחינת 'בן' שהוא בחינת 'תשובה'.

ואזי מתגבר ה'קול יעקב', על 'קול של עשו' וכו' פנ"ל - פי על-ידי 'תשובה' שהוא בחינת 'בטול-הזמן', שומעין ה'קול-דקדשה', שהוא בחינת 'קול יעקב' פנ"ל. [ליתר באור - עין ב'לקוטי-הלכות', ראש-השנה ה].

ג.

(ח"ב קיז)

דע: שלפעמים יש באדם 'טמאה טמונה', שאין יודעין לה שום תקון, מחמת שהיא טמונה ונסתרת בו.

ועל-כן זהו טובה מה שארע לו בפשמתקרב אל הקדשה, שאזי דיקא יקרה לו "מקרה בלתי טהור" (שמואל-א כ, כו) חסו-שלום - פי יוצאת מפנו ה'טמאה הטמונה' הנ"ל - פי אזי בפשיצאת, יכולין למצא לה תקון, מה-שאין-כן מקדם בפשייתה טמונה.

ומחמת-זה לא הוליד אברהם את יצחק, עד שהוליד תחלה את ישמעאל. וכן יצחק הוליד את עשו, ואחר-כך את יעקב - כדי להוציא ה'זקמא תחלה, כמובא (תקוני-זהר קכח: - עץ-הדעת טוב' לרבי חיים וויטאל, פרשת תולדות).

"ויעתר יצחק לה לנכח אשתו, פי עקרה הוא, ויעתר לו ה'" (בראשית כה, כא)

מפני מה היו אבותינו עקורים, מפני שהקדוש ברוך-הוא מתאנה לתפלתן של צדיקים. (במות סד. זהר תולדות קלז.)

ד.

(ח"א י, ד)

"הקדוש ברוך-הוא מתאנה לתפלתן של צדיקים" (במות סד. הלין ס: זהר תולדות קלז), ומשגר תפלה סדורה בפיו (עין ברכות פ"ה מ"ה) - כדי שיהנה מתפלתו.

זהר תולדות קלז). "כִּי חֲפֵץ חֶסֶד הוּא" (מיכה ז, יח), וְרוֹצֵה תָּמִיד לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת וּבְרָכוֹת. וְאִין הַשְּׁפָעָה יִכּוֹלָה לִירֵד, רַק עַל־יְדֵי כְּלֵי הַנִּקְרָא 'אָנִי', שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר ו, כז): "וְאָנִי אֲבָרְכֶם".

וְהַכְּלֵי הַנִּלְכָּד, נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּאֶפְן שְׂמֻקְשָׁר הַמְּחַשְׁבָּה לְהַדְבּוֹר'.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא 'צְדִיק', שְׁנֵאמַר (ישעיה ס, כא): "וְעַמּוֹ כָּל־ם צְדִיקִים".

וְהַצְּדִיק' - נִקְרָא 'אֶלֶף', מְלֻשׁוֹן (תהלים קמד, יד): "אֲלוֹפֵינוּ מְסֻבָּלִים".

וְהַנּוֹן' - נִקְרָא 'דְּבוֹר', כִּי הַדְּבוֹר' הוּא מְלָכוֹת, עַל דְּרָךְ (תְּקוּנַת־זֶהר יז. פְּתַח־אֲלִיָּהוּ): "מְלָכוֹת־פָּה".

וְהַמְּלָכוֹת' - נִקְרָא 'נוֹן', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים עב, יז): "יְנוּן שְׁמוֹ", וּפְרֻשׁ רַש"י: "לְשׁוֹן מְלָכוֹת".

וְהַיּוֹד' - נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַמְּחַשְׁבָּה שְׂמֻקְשָׁר לְהַדְבּוֹר', כִּי הַמְּחַשְׁבָּה נִקְרָא 'יוֹד', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת טו, א): "אֲזַ יִשִּׁיר מֹשֶׁה", וּפְרֻשׁ רַש"י: "יּוֹד עַל־שֵׁם הַמְּחַשְׁבָּה נֶאֱמָרָה".

וְנִגְמָר הַכְּלֵי הַנִּקְרָא 'אָנִי', וְהַשְּׁפָע יוֹרֵד, וְנִשְׁלַם חֲפֵץ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי חֲפֵץ חֶסֶד הוּא" (מיכה ז, יח), וְלִפְיֶכֶךְ "הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן".

ה.

(ח"א י, בַּסּוּף)

'גְּאוֹת', "מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ" (עַל־פִּי יִשְׁעִיהָ יב, ה): שֶׁהִיא 'מִדָּה מְגַנָּה', וְצָרִיךְ לְבָרַח מִמֶּנָּה.

אָבֵל יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׂרוּדִפִּים אַחַר כְּבוֹד, וְרוֹצִים לְמַלְךְ וּלְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וְאוֹמְרִים: "שִׁישׁ לְאֵל־יָדָם לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹנוֹת וּלְהַתְפַּלֵּל תַּפְלוֹת!"

כִּי זֶה יְדוּעַ: שֶׁ"הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים" (יְבָמוֹת סד. חָלִין ס: זהר תולדות קלז), וְצָרִיךְ לִילֹךְ אֲצֵלָם, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עֲלֵינוּ עֲלֵיהֶם.

אָבֵל 'בְּעַל־יְגָאוֹה' - אִין הוֹלְכִים אֶל צְדִיקִים לְבַקֶּשׁם שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, וְגַם אִין מְנִיחִים שְׂאָר בְּנֵי־אָדָם שֶׁיִּלְכוּ אֲצֵל צְדִיקִים שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי אָמְרוּ אֵלֶּיךָ בְּעַל־יְגָאוֹה: "שִׁגַּם הֵם צְדִיקִים, וַיְכַוְּלוּ לְהַתְפַּלֵּל, וְאִין צְדִיק בְּאָרֶץ יוֹתֵר מֵהֶם!"

ו.

(ח"א טו, ה)

"הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל" (חולין ט:). וְכַשִּׁיִּשְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִין לְפָנָיו וּמִמְלֵאִין תְּאוֹתוֹ - אָזִי נַעֲשֶׂה כְּבִיכּוֹל בְּבַחֲיַנַת 'אִשָּׁה', שֶׁהוּא מְקַבֵּל תַּעֲנוּג מֵעַמּוֹנוּ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בַּמִּדְבָּר כח, ח): "אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ" - עַל־יְדֵי הַרִיחַ נִיחַח' שְׂמֻקְבֵּל, נַעֲשֶׂה בְּבַחֲיַנַת 'אִשָּׁה'.

ז.

(ח"א עג)

"הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים" (יְבָמוֹת סד. חָלִין ס:)

"וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּה" (בְּרֵאשִׁית כה, כב)

"בְּשִׁהֲיָתָהּ עוֹבְרֵת עַל פִּתְחֵי תוֹרָה שֶׁל שָׁם וְעֵבֶר, יַעֲקֹב רָץ וּמִפְרָנָס לְצֵאת. עוֹבְרֵת עַל פִּתְחֵי עֲבוֹדַת-אֱלִילִים, עָשׂוּ מִפְרָנָס לְצֵאת".
(רש"י: בְּרֵאשִׁית-רָבָה סג, ו)

"וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ אֶת ה'" (בְּרֵאשִׁית כה, כב)

"וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ - לְבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל שָׁם"
(רש"י: בְּרֵאשִׁית-רָבָה סג, ו)

ח.

(אֲבִינְיָה-בְּרִזְל, שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים מִרְבֵּנוֹ ז"ל לח)

פַּעַם-אַחַת הָיָה רַבֵּנוֹ ז"ל עַל חֲתָנָהּ, וְהָיָה שָׁם 'בְּדַחַן', וְהִחְלִיף אֶת בְּגָדָיו, פַּעַם עַל 'כְּמוֹ', וּפַעַם עַל 'מִפְרָנָס' (רבי). אַז אָמַר רַבֵּנוֹ ז"ל: **"אֵט אִיז מַעַן אַ מְלֶאֶךָ, אֵט אִיז מַעַן אַ גְּלַח!"** [פַּעַם מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ מְלֶאֶךָ, וּפַעַם כְּמוֹ כְּמוֹ]. (עֵינֵי תִּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים י).

"וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה'" (בְּרֵאשִׁית כה, כא)

"רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: שִׁשְׁפָּה תִּפְלוֹת בַּעֲשֵׂר"
(בְּרֵאשִׁית-רָבָה סג, ה)

ט.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, צְדָקָה ח"ב יד; תִּפְלָה ח"ב ט)

יֵשׁ תִּפְלוֹת שְׂאִינָם נִתְקַבְּלִים לְמַעְלָה, אֲלָא עַד שְׁנוֹתָנִים כָּל כֶּךָ מְעוֹת לְצְדָקָה, כְּפִי מִסְפֵּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתִּפְלָה הַשִּׁיף לְזֶה הַדָּבָר.

לְמַשָּׁל: בְּשִׁמְתֵּפְלָל אֵלּוּ הַתְּבוּת: "תָּן לִי בָנִים", צְרִיף לְתֵן צְדָקָה כְּמִסְפֵּר אוֹתִיּוֹת: "תָּן לִי בָנִים".

[זֶה לְשׁוֹן הָרַב מִטְּשַׁעְהֲרִין ז"ל, כָּאֵן בְּמֵרְאִי-הַמְּקוֹמוֹת: עֵינֵי תוֹלְדוֹת ס"ג (בְּרֵאשִׁית-רָבָה ה"ל, עַל בְּרֵאשִׁית כה, כא): **"וַיַּעֲתֵר יִצְחָק - שִׁשְׁפָּה תִּפְלוֹת בַּעֲשֵׂר".** יֵשׁ לֹאמֵר: הֵינּוּ: שִׁהֲרַבָּה בַּתִּפְלוֹת, וּבְכָל-פַּעַם נָתַן מְעוֹת לְצְדָקָה, בְּמִסְפֵּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתִּפְלָה, עַד שֶׁעָלָה סֵף הַמְּעוֹת לְעֵשָׂר רַב].

[**שִׁיחוֹת-הָרָן לֵד:** אֲמוּנָה חָשׁוּב כְּצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו, ו): **"וַהֲאֵמֵן בָּהּ וַיַּחֲשֶׁבָהּ לֹא צְדָקָה",** וְעַל-יַדֵּי-זֶה זֹכָה לְבָנִים. 'אֲמוּנָה' בְּגִימְטְרִיא בְּנִי"ם].

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, בְּצִיעַת-הַפֶּתַח ה, יז)

בְּשִׁמְתֵּת-חֲבָרִים רַבִּים יַחַד, וּבּוֹנִין בֵּית-הַמְּדָרֶשׁ לְעֵסֶק בּוֹ בַּתוֹרָה, וְכוּנְתָם אֶל הָאֲמֵת-לְאֲמֵתוֹ: לְהַפְּלִל עַל-יַדֵּי עוֹסְקִים בַּתוֹרָה וּתְפִלָּה, בְּצִדִיקֵי-אֲמֵת שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְהַאִיר וּלְעוֹרֵר כָּל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. בּוֹדָאֵי "הֵן אֵל כְּבִיר לֹא יִמָּאֵס" (אִיּוֹב לו, ה), כִּי "זְכוּתָא דְרַבִּים עֲדִיף" (בְּרַכּוֹת ח).

גַּם מִחֲמַת שָׁהִם רַבִּים, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ בַּתוֹרָה - עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְעוֹרְרִים וּמְאִירִים הַרְבֵּה אוֹתִיּוֹת-הַתוֹרָה, וּמְאִירִים זֶה לְזֶה - עַד שֶׁנּוֹלְדִין נְשִׁמוֹת הַגֵּרִים, וְנִתְעוֹרְרִין הַפּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן רָגִיל בְּדַבְרֵי רַז"ל לְקֹרֵא שֵׁם הַבֵּית-הַמְּדָרֶשׁ, עַל-שֵׁם הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי שֶׁל הַתְּלֻמִּידִים שְׁלוֹמִידִים שָׁם.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּכֶמְהָ מְקוֹמוֹת שֶׁאָמְרוּ: "בְּבֵית-מְדָרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי". וְ"בְּבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי פְּלוֹנִי". וְכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ (בְּרֵאשִׁית-רָבָה סג, ו): עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, כב): **"וַתִּלְךָ לְדָרֶשׁ אֶת ה'" - "שֶׁהִלְכָה לְדָרֶשׁ בְּבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל שָׁם וְעֵבֶר".**

כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַבֵּית-הַמְּדָרֶשׁ - כְּשֶׁנִּקְרָא עַל-שֵׁם 'צְדִיקֵי-אֲמֵת', שֵׁיכוֹלִים לְעוֹרֵר שְׂרָשֵׁי נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי תוֹרָתָם.

"וְלֹאִים מְלֹאִים יֵאֱמָר" (בְּרֵאשִׁית כה, כג)

"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל" (רש"י - על-פי פְּסָחִים מ.ב.)

יא.

(ח"א א)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לָתֵן פֶּחַ לְבַחֲיֵינָת מְלֻכּוֹת־
דְּקֻדְשָׁהּ, לְהִתְגַּבֵּר עַל מְלֻכּוֹת
דְּסִטְרָא־אֲחָרָא. וְעַל-יַדֵּי מַה? - עַל-יַדֵּי
הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּכַח.

וְאִזֵּי מְקַבֵּלֵת ה'מְלֻכּוֹת' שֶׁהִיא בְּחִינַת
'נִו"ן', 'חִיּוֹת' מִן ה'הֶחְכְּמָה' שֶׁהִיא
בְּחִינַת 'חִי"ת'. וְנִתְחַבֵּר וְנִתְקַשֵּׁר הַח' וְהַנ',
וְנַעֲשֶׂה "אוֹר הַלְּבָנָה בְּאוֹר הַחֶמְדָּה" (יְשַׁעְיָה ל,
כו).

ו"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג -
עַל-פִּי פְּסָחִים מ.ב.), וְאִזֵּי נוֹפֵל
וְנִתְבַטַּל מְלֻכּוֹת־הַרְשָׁעָה, מְלֻכּוֹת דְּסִטְרָא־
אֲחָרָא [עֵינֵינוּ עוֹד לְהַלְוֵן בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית כה, לד): "וַיִּבֶזַע
עֵשָׂו אֶת הַבְּכֹרָה"].

יב.

(ח"א כה, א)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִה'מְדַמָּה',
וְלַעֲלוֹת אֶל הַשֶּׁכֶל [שְׁלֵא יִלְךְ אַחַר
הַתְּאוֹנוֹת הַמְדַמִּיּוֹת, תְּאוֹנוֹת הַבְּהֻמִּיּוֹת. קַצּוֹר לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן]. - וְכִשְׁנִמְשָׁךְ אַחַר ה'מְדַמָּה', זֶה
בְּחִינַת "שְׂרִירוֹת לֵב" (דְּבָרִים כט, יח), שֶׁהוּא
הוֹלֵךְ אַחַר ה'מְדַמָּה שֶׁבַלְב'.

וְעַל-יַדֵּי שֶׁכָּבֵד שֶׁבֵר הַמְדַמָּה, אִז
נִתְקוּמָם תְּכוּנַת שֶׁכֶלּוֹ, כִּי
"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג - עַל-
פִּי פְּסָחִים מ.ב.).

אָבֵל הַשֶּׁכֶל עֵדִין בְּכַח. וְצָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
ב'שֶׁכֶלּוֹ', הֵינּוּ: לְחַקֵּר וּלְחַשֵּׁב בּוֹ
בַעֲבוּדַת־הַשֵּׁם - וְאִזֵּי הַשֶּׁכֶל בַּפֶּעַל.

יג.

(ח"א לה, ח)

כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק ב'מִשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאִמּוּנָה' -
אִזֵּי כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שְׂיִישׁ
בְּתוֹךְ הָעֵבוֹם וְה'אַרְצוֹת שְׂפִיבוֹת
'ירוּשָׁלַיִם" (יחזקאל ה, ה), עוֹלָיִם לְבַחֲיֵינָת
'אִמּוּנָה' הַנִּקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם' ו'מְלֻכּוֹת'.
"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל" (רש"י בְּרֵאשִׁית כה, כג - עַל-
פִּי פְּסָחִים מ.ב.).

כִּי 'חֲרַבְנֵי אִמּוּנָה' נִקְרָא 'חֲרַבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם',
כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ חַז"ל (שַׁבָּת קיט:): "לֹא חֲרַבָּה
ירוּשָׁלַיִם, עַד שֶׁפָּסְקוּ מִמֶּנָּה אֲנָשֵׁי אִמּוּנָה".
(וְכוּנְתָם עַל מִשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאִמּוּנָה).

וְכִשְׂ'ירוּשָׁלַיִם', הֵינּוּ ה'אִמּוּנָה', הֵינּוּ
'מִשְׁאֵל־וּמַתָּן', מִתְגַּבְּרֵת
- אִזֵּי אֵלּוֹ הָעֵבוֹם וְה'אַרְצוֹת נוֹפְלִים,
וְעוֹלָיִם מִמֶּנָּה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׂבִתוּכֶם, בְּסוּד אַחַד־עֶשֶׂר סְמָמֵי הַקְּטָרֵת.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדִין כ:): "שְׁלֹשָׁה
מִצְוֹת נִצְטוּ יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיסָתָן
לְאָרֶץ: הַעֲמַדַת הַמִּלֵּךְ, וְכַרִּיתוֹת זֵרְעוֹ שֶׁל
עַמְלֵק, וּבְנִיין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ" וְכו'.

וְהָא בְּהָא תִּלְיָא - כִּי ה'הַעֲמַדַת הַמִּלֵּךְ' -
הִיא בְּחִינַת 'אִמּוּנָה', בְּחִינַת 'מְלֻכּוֹת'.
ו"כַרִּיתוֹת זֵרְעוֹ שֶׁל עַמְלֵק" - הֵם ה'נִיצוּצוֹת'
שְׂעוֹלָיִם מִבֵּין הָעֵבוֹם וְה'אַרְצוֹת וְכו'.

ו"כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל" - וְעַל-יַדֵּי־זֶה זוֹכִין
לְהַמְצִיחַ "לְבָנוֹת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ
וְירוּשָׁלַיִם", הֵינּוּ: ה'אִמּוּנָה'. וְאִזֵּי נִתְחַדַּשׁ
וְנִתְעַלָּה 'מַחוּ' בְּבַחֲיֵינָת 'בְּנִיין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.
(עַל-פִּי קַצּוֹר לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן).

י.ד.

(ח"א נז, בסוף)

"שאלו את רבי יוסי בן קסמא: אימתי בן דוד בא. והשיב להם: כשיפל זה השער [של ארם] וכו' (סנהדרין צח). - ועקר הדבר: "שיפל שלשה פעמים, ואין מספיקין לבנותו עד שבו דוד בא" (שם בגמרא).

כי 'שער ארם' זה בחינת 'שער דסטרא' אחרא. וכשיפל נפילה אחר נפילה - אז יבא בן דוד ויבנה 'שערי הקדשה'.

הינו: כש'אין' אמונות חכמים, ואין שומע להם, בבחינת (ישעיה כט, כא): "ולמוכיח בשער יקשון" - על-ידי זה באים לחלי עד אין מרפא, בבחינת (תהלים קז, יח): "ויגיעו עד שערי מות".

אבל כשיש להם 'אמונה' - אזי נפתחים להם 'שערי הקדשה', בבחינת (ישעיה כו, ב): "פתחו שערים וכו' שמר אומנים". ו"כשזה קם זה נופל" (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב) - ואז נופל 'שער ארם' פעם אחת.

ו'הקמת אמונה' - היא על-ידי 'עדר', ואז נהיר ב'נהירו דאבהן'.

ואז נבנה פעם שניה 'שער-דקדשה', בבחינת (תהלים כד, ז): "שאו שערים ראשיכם", כי ה'אבות' הן ה'ראשים', בבחינת (שמות ז): "אלה ראשי בית אבתם" (שמות ו, יד).

ו"כשזה קם זה נופל" - וזה בחינת: "נפילת פעם שנית 'שער של ארם'".

ועל-ידי 'האורות האבות', זוכה ל'שבת', "להשבת אויב" (תהלים ח, ג), וזוכה ל'שלום'.

ואז נבנה פעם שלישי 'שער-דקדשה', בבחינת (זכריה ח, טז): "ומשפט שלום שפטו בשעריכם", ובבחינת 'צדקה', "אל תדפא עני בשער" (משלי כב, כב).

ומכניעים השונאים היונקים מ'שער ארם', בבחינת (תהלים סט, יג): "ישיחו בי ישבי שער". כי נכנע "כבד פועס" (ברכות סא:), שהיא "עשו אדם" (זהר פנחס רלד), שהוא "כאדרת שער" (בראשית כה, כה).

וזהו: "נפילת פעם שלישי 'שער של ארם'".

טו.

(ח"ב ה, ד)

ודע: שעל-ידי 'נפילת-האמונה', נעשה ונתחזק 'אמונות-פזביות', 'אמונות העבודה-זרה' וכיוצא, כמו שכתוב (יחזקאל כו, ב): "אמלאה החרבה", "כשזה קם זה נופל" וכו' (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב: מגלה ג).

כי עקר קיום וחזוק 'אמונות-פזביות', הוא מ'נפילת האמונה הקדושה' - וכשמעלין ה'אמונה-הנפולה', מזה נעשין 'גרים' וכו'.

אבל הוא רק לפי שעה, ולבסוף פלה
ונאבד, "ומסער" גופיה ונשמתי" (תקוני-זהר לה:)
של הנאחזים בו.

ועל-כן הרשעים והחולקים על צדיקים,
"בחייהם קרויים מתים" (ברכות יח:)
- כי אין להם רוח-חיים האמתי
דקדשה, שנמשך רק על-ידי 'צדיקי-אמת'
דיקא.

וזהו בחינת 'שלש-עשרה מדות' וכו'.
והינו (שמות לד, ו): "ורב חסד ואמת" -
שמקבלין ה'רוח-חיים', מהצדיק
'רב-דקדשה', שהוא 'רב חסד' - הפך 'עשו',
'רב-דקלפה', שהוא "אדמוני" (בראשית כה,
כה), 'תקף-הדין'.

והינו (שם): "נצר חסד לאלפים".
"לאלפים" - זה בחינת "אלופי
עשו", "רברבי עשו", שהם 'רב-דקלפה'.

וזהו: "נצר חסד" - ש'חסד', בחינת ה'רב
דקדשה', 'נוצר' וממתיק בחינת
"אלופי עשו", "רברבי עשו" וכו'.

וזהו בחינות ארבע ציצית, שהם בחינת
ה'רוח-חיים', כמו שכתוב (יחזקאל לו,
ט): "מארבע רוחות באי הרוח" - שעל-ידי-
זה מכניעין ה'רוח-סערה', ה'רוח' של
ה'מתנגדים' החולקים על הצדיקים-
אמתיים, שממשיכין אריכת הרוח שלהם
מה'רב-דקלפה', בחינת: "עשו איש שער".

ועל-כן 'ציצית' הוא לשון 'שער', כמו
שכתוב (שם ח, א): "ויקחני בציצת
ראשי" - כי על-ידם נכנע "עשו איש
שער", בחינת 'רוח-סערה'.

וזה בחינת 'טלית לבן', שנתעטף
הקדוש-ברוך-הוא וסדר שלש-עשרה

"ויצא הראשון אדמוני בלו באדרת שער,
ויקראו שמו עשו" (בראשית כה, כה)
- וענין 'קלפת עשו הרשע' -

"בלו באדרת שער - מלא שער, בטלית של צמר"
(רש"י)

טז

(ח"א ח, ב-ג-ד-ח)

כל החסרונות שיש לאדם, הן בפרנסה הן
בבריאות הגוף וכו' - כלם אי-אפשר
להשלימם, כי-אם על-ידי הצדיק והרבי-
האמת שנלווה אליו.

כי 'שלמות החסרונות' - הוא על-ידי
'אנחה' וכו', שעל-ידיה ממשיכין ה'רוח-
חיים' להשלים ה'חסרון' שמתאנח עליו.
אבל זה ה'רוח-חיים' להשלים ה'חסרון',
מקבלין רק מהצדיק והרב שבדור שדבוק
ב'תורה', ששם ה'רוח-חיים'. [על-פי 'קצור
לקוטי-מוהר"ן].

והמתנגדים והרשעים החולקים על
הצדיקים-אמתיים - מקבלים
ה'רוח-חיים' שלהם מה'רב דקלפה'.

כי יש 'רב' בקלפה וסטרא-אחרא, כנגד
ה'רב-דקדשה' - והוא בחינת 'עשו',
כמו שכתוב (בראשית לג, ט): "יש לי רב".

והוא בחינת (בראשית לו, מ): "אלופי עשו",
וכמו שתרגם אונקלוס: "רברבי
עשו", בחינת ה'רב-דקלפה', ומהם מקבלין
הרשעים ה'רוח'.

והוא בחינת 'רוח הטמאה', בחינת 'רוח-
סערה', כמו שכתוב (שם כז, יא): "הן
עשו אחי איש שער" - ועל-כן ה'רוח'
שלהם גדול ותקיף לפי שעה, כמו 'רוח-
סערה' שהוא גדול בשעתו.

מדות" (ראש-השנה יז): - פי ה'שִׁלְשֵׁי-עֶשְׂרֵה מדות, הן בחינות ה'רוח-חיים דקדושה' (ע"ד בפנים). וזהו בחינת 'טלית', שהוא ארבע פנפות, בחינות "הרוח מארבע רוחות" כנ"ל.

והינו 'טלית לבן' - הפך בחינות 'רוח-דקלפה', בחינת 'עשו', שהוא "אדמוני כלו באדרת שער" (בראשית כה, כה), ופרש רש"י: "כְּטֹלֵית". בחינת 'טלית דקלפה', שהוא בחינת 'טלית אדום' - שמשם נמשך ה'רוח של הרשעים'.

ועל-ידי 'טלית דקדושה', בחינת 'טלית לבן', מכניעין אותו - פי משם נמשך ה'רוח-חיים דקדושה', שהוא בחינת 'שִׁלְשֵׁי-עֶשְׂרֵה מדות של רחמים' כנ"ל.

ועל-כן "נתעטף הקדוש-ברוך-הוא ב'טלית לבן" דיקא וכו' - פי על-ידי 'טלית דקדושה', בחינות 'מקיף', בחינת ה'רוח-חיים', בחינות (קהלת א, ז): "סובב סבב הולך הרוח" - נכנע 'טלית דקלפה', בחינת ה'רוח דקלפה' וכו'.

וזהו (בבא-בטרא עג): "דהו דמו כמבסמי" [והיו פניהם צהובות כשתוני יין], פרש רשב"ם: "כשתוני יין". בחינת: "עשו אדמוני", שהוא ה'רב-דקלפה' - אשר משם מקבלין הרשעים ה'רוח-חיים' שלהם להשלים החפרון.

יז

(ח"א טז)

תרין אמין עשו וישמעאל, אנון תרין עננין דמכסין על העינין" (זהר פנחס רנב), שאין [העינים] יכולין להאיר תמיד בבחינת 'שמש'. ובשביל זה צריך הצדיק לבטל דבקותו, כדי שלא יתגברו האמין

עשו וישמעאל על עיניו, ויתבטל חס-ושלום חכמתו לגמרי.

אבל על-ידי תרין משיחין שיפוצו מעינותיהם חוצה, ויהפך לכלם 'שפה ברורה' (צפניה ג, ט) - אז יתקיים (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה פאור החמה", ואז לא יצטרך לבטל מדבקותו.

יח

(ח"א לו)

'עשו', הוא "בן רשע" (של הארבעה בנים, בהגדה של פסח).

יט

(ח"א נז, רח)

על-ידי ה'צום', אויביו נופלים לפניו! - פי על-ידי ה'פעס' הבא מה'כבד', בחינת: "כבד פועס" (ברכות סא): - נתעורר המקטרג הגדול, שהוא 'עשו', הוא 'אדום' - "שאחיזתו ב'כבד'" (זהר פנחס רלד. תקוני-זהר נב. נג. קז); והוא "אדמוני" (בראשית כה, כה), שהוא בחינת 'כבד', שהוא 'מלא דם'.

ומן ה'מקטרג העליון' - נתעוררים ונשתלשלים 'מקטרגים וצרים' למטה, על אדם הפועס, ושולטים עליו, ואינם יראים מלפניו. פי על-ידי ה'פעס', נדמה להם כ'בהמה', בבחינת (תהלים מט, יג): "נמשל פבהמות נדמו".

פי עקר ה'מזרא' שמתיראין מן האדם, בבחינת (בראשית ט, ב): "ומזראכם וחתכם" - אינו אלא על-ידי ה'צלם אלקים' שבפני האדם (שם א, כז), ועל-ידי ה'צלם', ה'אדם' הוא אדם'.

וכש"סר צלם" (במדבר יד, ט - אותיות 'צלם') - אזי יוצא מ'גדר אדם' לגדר

בהמה, ואז "סר מוראו" (שבת קנא: זהר משפטים
קכה: בראשית דב"ה לז, יב).

ועל-ידי ה'פעם' - "אם חכם, הוא חכמתו
מסתלקת" (פסחים סו:), ואז 'צלו'
סר, ו'פניו נופלים', בבחינת (בראשית ד, ו):
"למה הרה לך ולמה נפלו פניך". וכש'אין
לו 'פני אדם' - אזי 'מוראו סר', כי "נמשל'
ב'המות" (תהלים מט, יג), וצ'ריו מצרים לו.

ועל-ידי ה'צום' וה'תענית' - מתקן את
'פניו', ומחזיר לעצמו 'חכמתו',
שהיא 'צלמו' המאיר ב'פניו'. ואז הכל
יראים ממנו, ו'אויביו נופלים לפניו'. 'לפניו'
דיקא - כי עקר נפילתם, מחמת ה'פנים'.

כי על-ידי ה'צום' - נכנע ה'כבד' לפני
ה'מח'. כי ביום שאדם אוכל - ה'כבד'
נזון תחלה, ואחר-כך שולח לה'מח'.

נמצא: ביום האכילה - הגדלה והממשלה
לה'כבד'. וכשמתענה - אזי נזון
ה'מח' תחלה, וה'מח' שולח מזון אחר-כך
לה'כבד'. ונכנע ה'כבד' לפני ה'מח', והגדלה
והממשלה לה'מח'.

וזהו תקון למה שפגם בתחלה בה'חכמה',
שהיא ה'מח', שהיא ה'צלם' המאיר
ב'פניו' - שעל-ידי ה'צום' נכנע ה'כבד',
ונתתקן 'מח' החכמה, שהיא ה'צלם', ומאיר
בפני אדם.

וכשנכנע ה'כבד', שהוא ראש
המקטרגים' - אזי נכנעים כל
האויבים האחוזים בה'כבד'.

אבל כשזוכה לבחינת 'ענג שבת' - אז אין
צריך ל'צום' - כי פועל באכילתו, מה
שפעל על-ידי ה'צום', הינו: "להשבית אויב"
(תהלים ח, ג). כי 'אכילת שבת', קדש היא,

"וכל זר לא יאכל קדש" (ויקרא כב, י) - ואז
נכנע ה'כבד', ונתבטל כחו.

ועל-ידי 'האורות האבות' - זוכה ל'שבת',
"להשבית אויב" - וזוכה
ל'שלום'. ומכניעים השונאים היונקים
מ'שער ארם', בבחינת (תהלים סט, יג): "ישיחו
בי ישביו שער" - כי נכנע "כבד בועס",
שהיא "עשו אדם", שהוא "כאדרת
שער" (בראשית כה, כה).

כ.

(ח"א עד)

'עשו' - הוא בחינת ה'סיגים' וה'פסלת'
גמור', שמשתלשלין ויורדין
מבחינת ה'דין'.

כא.

(ח"ב ה, יא)

'עונות המשפט' נעשה, על-ידי בחינת
'תפלין רעים'. כי יש בחינת
'תפלין-מחין' שיש בהם 'פסלת' - כי
ה'תפלין-מחין' נעשין על-ידי שמעלין
'לחות' ושמנונית הגוף' מבחינת "החתים
בשרו" (ויקרא טו, ג), לבחינת 'חותם-דקדשה',
בחינת 'תפלין-מחין'.

ויש 'לחות' שצריכין לצאת, בבחינת
'טפת עשו וישמעאל'.

וכשמעלין בחינת אלו ה'שמנונית' אל
ה'מח' - אזי נתערב 'פסלת'
בה'מחין' וה'תפלין', ועל-ידיזה נעשה
'קלקול-המשפט', בבחינת (חבקוק א, ד):
'רשע מכתיר את הצדיק' - הינו: ה'פסלת'
שמתערב ומסבב את ה'מח'.

נב.

(שיחות ה"ר"ן פט)

דע: שיש חבילות חבילות של עברות רחמנא-לצלך, פי "עברה גורת עברה" (אבות פ"ד מ"ב).

הינו: כשאדם עובר עברה חסוֹשֶׁלום - אזי 'עברה ראשונה' גורת אותו לעשות 'עברות אחרות' השיכים לה. וכן כשעושה עברה אחרת חסוֹשֶׁלום - אזי גורת גם-כן עברות השיכים לה.

ומכל חבילה וחבילה, נבראת פת אחת של מחבלים ומקטרגים (אבות פ"ד מ"א). והמחבלים צועקים: "הב לנא חיי, הב לנא מזוני" [תן לנו חיים, תן לנו מזון]. פי הוא ה'פעל-עברה', הינו שהוא ה'פעל של העברה', וצריך לתן להם חיי ומזוני.

פי עברה הראשונה עשה בלי הכרה, וצריך בודאי לתן לה מזונות. ואפלו העברות האחרות השיכים לעברה הראשונה שנגררו אחריה, צריך לתן להם גם-כן מזונות.

ואף-על-פי שהיה כמו מכרח לעשותן, פי עברה הראשונה גררה אותן, פי יש להם טענה: "היה לך לעשות מצוה תקף אחר עברה הראשונה, והיתה המצוה מגנה עליו!" - על-כן צריך לתן לכלם מזונות וחיות.

והתקון הוא: שילמד לעשות ולקיים ה'שלש-עשרה מדות של רחמים וחסדים'! - דהינו: שיהיה לו רחמנות, וירבה לעשות חסד, ויקים כל ה'שלש-עשרה מדות של רחמים'.

ועל-ידי-זה מעורר למעלה, כל ה'שלש-עשרה מדות העליונים של רחמים'.

ועל-ידי-זה נכנעין ועוברין המחבלים שנעשו על-ידי העברות, בבחינת (סליחות): "אל מלך יושב על פסא רחמים וכו', מוחל עוונות עמו מעביר ראשון ראשון".

הינו: שעל-ידי ה'שלש-עשרה מדות של רחמים' - מעביר הקדוש-ברוך-הוא עברות הראשונים שבכל חבילה וחבילה.

ואזי 'שאר העוונות שבחבילה', שבים אל השם-יתברך, והוא נותן להם חיות! - אך מאין הקדוש-ברוך-הוא נותן להם חיות?!

דע: פי יש בפטרא-אחרא בחינת 'ראשון לראשונים', בחינת 'אדום' שנקרא 'ראשון' (פסחים ה.), כמו שכתוב (בראשית כה, כה): "ויצא הראשון אדמוני".

והוא בחינת 'ראשון לראשונים' - שהוא 'ראשון' לה'עברות הראשונים' הנ"ל - פי בכלם נמשכים ובאים על-ידו.

פי באמת לפי גדל קדשת ישראל, אין ראוי להם בכלל לעשות עברות חסוֹשֶׁלום, רק מחמת תקף הגלות שפובלים מהאמות על-ידי מסים וארנוניות, מחמת זה באים לעברות.

נמצא: שכל העברות נמשכים על-ידי 'אדום', שאנו מסורים בגלות אצלו, והוא בחינת 'ראשון לראשונים' כנ"ל.

ועל-כן הקדוש-ברוך-הוא נותן העוונות עליו, ונמשך להם חיות מפנו.

בְּבַחֲנֵינָהּ (ישעיה יא, ג): "וְהָרִיחוּ בְּיָרְאֵת ה'",
שֶׁהוּא 'מְזוֹנָא־דְנִשְׁמָתָא'.

וְהַתְקוּן לָזֶה: הוּא עַל־יְדֵי בְּחֵינַת 'קוֹל',
בְּחֵינַת 'קוֹל הַמְשָׁקָה אֶת הַגֶּן'
שֶׁשֵּׁם גְּדֻלִים כָּל הָרִיחוֹת וְהִירְאוֹת, בְּחֵינַת
(בְּרֵאשִׁית ג, י): "אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֶן וָאֵירָא".

כִּי זֶה ה'קוֹל', מְשָׁקָה אֶת הַגֶּן, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
גְּדֻלִים שָׁם כָּל הָרִיחוֹת, שֶׁהֵם בְּחֵינַת
'רֵאָה', בְּחֵינַת 'מְזוֹנָא־דְנִשְׁמָתָא' וְכוּ'. כִּי
עַל־יְדֵי־זֶה ה'קוֹל' נִכְנַע בְּחֵינַת 'עֶקֶב'
דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא' - כִּי זֶה ה'קוֹל' הוּא בְּחֵינַת
(שם כז, כב): "הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב".

וְעַל־כֵּן זָכָה 'עֶקֶב' לְבְּחֵינַת ה'רֵיח',
בְּבַחֲנֵינָהּ (שם שם, כז): "רֵאָה רֵיח'
בְּנֵי כְרִיחַ שְׂדֵה" הַנְּאֻמֹר ב'עֶקֶב' - וְהוּא
מִכְנִיעַ 'עֶקֶב דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא', בְּבַחֲנֵינָהּ (שם כה,
כז): "וַיִּדּוּ אַחְזַת בַּעֲקֵב עֵשׂו".

זֶה ה'קוֹל', הוּא בְּחֵינַת 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ'
הָרְאוּי 'הַנ"ל, בְּבַחֲנֵינָהּ (ישעיה נח, א):
"הָרֵם כַּשּׁוֹפָר קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִשְׁעֵם"
וְכוּ'.

וְהוּא בְּחֵינַת 'קוֹל הַנְּגוּן' שֶׁל ה'שִׁיר'
שִׁיתַעַר לְעֵתִיד' כְּשִׁיחַדֵּשׁ אֶת
עוֹלָמוֹ.

וְזֶהוּ (בְּרֵכוֹת נד:): "וּמַחֲיָה בְּקַרְסְלָהּ וּקְטִלָה"
[וְהִכָּה 'מִשָּׁה רַבְנָו' לְעוּג מְלֹךְ הַבָּשָׂן בְּקַרְסוֹלוֹ,
וְהִרְגוּ] - שֶׁהִכָּה וְהִכְנִיעַ 'עֶקֶב דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא',
עַל־יְדֵי בְּחֵינַת 'קוֹל הַנְּגוּן' הַנ"ל, שֶׁהוּא
בְּחֵינַת "קוֹל יַעֲקֹב" - שֶׁהוּא מִכְנִיעַ 'עֶקֶב'
דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא, בְּבַחֲנֵינָהּ: "וַיִּדּוּ אוֹחְזַת
בַּעֲקֵב עֵשׂו" כַּנ"ל.

זֶה בְּחֵינַת (תְּהִלִּים סט, כח): "תִּנְהַ עֵוֹן עַל
עוֹנֵם" - הֵינּוּ: שֶׁהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
נוֹתֵן עָלָיו הַעוֹזְנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנִמְשָׁךְ לָהֶם
חַיּוֹת מִמֶּנּוּ.

"וַיִּדּוּ אַחְזַת בַּעֲקֵב עֵשׂו" (בְּרֵאשִׁית כה, כז)

כג.

(ח"ב ח, א)

כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רְאוּי לְהוֹכִיחַ - אָזִי לֹא
דִי שְׂאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכְחָתוֹ,
אִף גַּם הוּא מִבְּאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת
הַשּׂוֹמְעִים תוֹכְחָתוֹ וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי־זֶה מַחְלִישׁ
נִשְׁמָתָם, וְנִפְסַק הַשְּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת
הַתְּלוּיִים בָּהֶם.

אָבֵל כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ רְאוּי לְהוֹכִיחַ - אָזִי
אֲדַרְבָּא, מוֹסִיף וְנוֹתֵן 'רֵיחַ־טוֹב'
בְּהַנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי תוֹכְחָתוֹ וְכוּ'. בְּבַחֲנֵינָהּ
ה'תוֹכְחָה שֶׁל מִשָּׁה' וְכוּ'.

כִּי עַל־יְדֵי 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרְאוּי', נוֹתֵן
'רֵיחַ־טוֹב' בְּהַנְּשָׁמוֹת, בְּחֵינַת 'מְזוֹנָא־
דְנִשְׁמָתָא', כִּי עֶקֶר יְנִיקַת ה'נְשָׁמָה' הִיא
מִה'רֵיח' וְכוּ'.

כִּי יֵשׁ 'מְזוֹנָא־דְנִשְׁמָתָא' ו'מְזוֹנָא־דְגּוֹפָא',
וְעַל־יְדֵי 'מְזוֹנָא־דְגּוֹפָא', אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה,
נִחְלָשׁ 'מְזוֹנָא־דְנִשְׁמָתָא', וּמִגְדִּילִין בְּחֵינַת
'עֶקֶב דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא', בְּבַחֲנֵינָהּ (תְּהִלִּים מא, י):
"אוֹכֵל לֶחֶמִי הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב" - כִּי עַל־יְדֵי
ה'אֲכִילָה' נִתְחַזְקִין ה'עֶקְבִּים' וְה'רְגִלִין'.

וְאִזּוֹ כְּשֶׁנִּתְגַּדֵּל חֲסִדוֹשְׁלוֹם 'עֶקֶב דְּסִטְרָא־
אֲחֵרָא' - נִחְלָשׁ חֲסִדוֹשְׁלוֹם בְּחֵינַת
'עֶקֶב דְּקִדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחֵינַת (מִשְׁלֵי כב, ד):
"עֶקֶב עֲנָה יָרְאֵת ה'", שֶׁהִיא בְּחֵינַת 'רֵיח',

"ויעקב איש תם ישב אהלים" (בראשית כה, כז)

נד.

(ח"א א)

נמצא להלן בפסוק (בראשית כה, לד): "ויבז עשו את הבכרה".

נה.

(ח"א ו, ה"ז)

'משה' הוא בחינת נקדה העליונה של האל"ף. ו'יהושע' הוא בחינת נקדה התחתונה של האל"ף. וה'א'ו שבתוך האל"ף, הוא ה'רקיע', הוא בחינת ה'אהל'.

כמו שכתוב (שמות לג, יא): "ויהושע בן נון לא ימיש מתוך האהל"; ו'אהל' הוא 'רקיע', כמו שכתוב (ישעיה מ, כב): "וימתחם פאהל לשבת" וכו'.

וזה פרוש: "את גאון יעקב" (תהלים מז, ה - עגן שם בפנים פרוש כל הפסוק) - זה בחינת 'א'ו שבתוך האל"ף, בחינת 'אהל', בחינת 'אור' ש'משה' מאיר ל'יהושע' - כמו שכתוב (בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם ישב אהלים".

והוא ענין שאמרו חז"ל (סנהדרין כ:): "שקדם בניסת ישראל לארץ, הזהירו לקיים שלש מצוות: א) להכרית זרעו של עמלק. ב) ולבנות להם בית הבחירה. ג) ולמנות מלך".

"להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת 'יהושע', נקדה התחתונה - כי עקר מוחית עמלק תלוי ב'יהושע', כמו שכתוב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק".

"ולבנות בית הבחירה" - הוא בחינת 'משה', נקדה העליונה - פי

"מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש בימיו" (ברכות לג), ו'משה' הוא בחינת 'הדעת' (זהר פקודי רכא).

"ולמנות מלך" - הוא בחינת 'רקיע', ה'א'ו שבתוך האל"ף - כמו שכתוב (במדבר כד, יז): "דרך פוכב מיעקב", שקאי על 'שיקום מלך מיעקב'. ו'דרך פוכב', הוא בחינת 'רקיע' שיש בו 'פוכבים ומזלות'.

והינו: "מיעקב" - פי "יעקב איש תם ישב אהלים", בחינת 'רקיע', כמו שכתוב: "וימתחם פאהל" פנ"ל - כמבאר בזהר (אחרי סו: ועוד): "שיעקב הוא בחינת וא"ו" [בחינת (ויקרא כו, מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב"] - פי 'שלש מצוות' אלו, הם בחינת 'תשובה'.

נו.

(ח"א כג, א"ד)

אלו הנזכרים ב'תאות-ממון', ואינם מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם "אוכלי לחם בעצבון" (על-פי תהלים קכז, ב), כמו שכתוב (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה", ועצבות' הוא מרה-שחורה'.

אלו בני-אדם - נקשרים ב'פנים דסטרוא-אחרא', אנפין-חשוכין, מרה-שחורה, בחינת 'עבודת-אלילים', "אלקים אחרים", בחינת 'מיתה'.

אבל אלו בני-אדם שמשאם ומתנם באמונה - הם דבקים ב'אור-הפנים' דקדשה, אנפין-נהורין, בחינת 'חיים', כמו שכתוב (משלי טז, טו): "באור פני מלך חיים", בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים טז, יא):

נז.

(ח"א נט, גיה)

לְפִי הִלְאֵתְעֶשֶׂה שְׁעוֹבְרִים, כִּן מְעוֹרְרִין
וְגוֹרְמִין דָּם נְדָה' לֵה' שְׂכִינָה, וְגוֹרְמִין
אֶפְרָשׁוּתָא בֵּין קַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׂכִינְתָהּ
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

בְּכִן צְרִיךְ לְהַמְתִּיק ה'דָּמִים' הָאֵלוּ, הִינּוּ:
לְתַקּוֹן ה'לְאִוִּין' שְׁהֵם ה'גִּידִין',
וְלְהַמְשִׁיךְ לָהֶם 'לְבַנּוּנִית'.

וְלְתַקּוֹן כָּל הָעֲבֵרוֹת בְּפִרְטוּת - הֵם רַבִּים
מְאֹד וְכַבֵּד עַל הָאָדָם, וְאִי-אֶפְשָׁר
לְתַקּוֹן אוֹתָם, כִּי יֵשׁ דְּקְדוּקִים וּפְרָטִים רַבִּים
בְּכָל לָאוּ וְלָאוּ. עַל-כֵּן צְרִיךְ לְתַקּוֹן 'תַּקּוּן-
הַכְּלָלִי' שֶׁהוּא 'תַּקּוּן-הַבְּרִית', וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְתַּקְּנוּ מִמִּילָא 'כָּל הַלְאִוִּין' שֶׁעָבַר.

וְאִז עַל-יְדֵי 'תַּקּוּן-הַבְּרִית', שֶׁהוּא 'כְּלָלִית
הַגִּידִין' - נִתְתַּקְּנוּ מִמִּילָא 'כָּל הַלְאִוִּין'
שֶׁעָבַר, וְנִמְשָׁךְ לָהֶם 'לְבַנּוּנִית', בְּבַחֲיִנַת: "דָּם
נָעָבַר וְנַעֲשֶׂה חֶלֶב" (בְּכּוֹרוֹת: נְדָה ט.).

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא ה'בְּרִית-קְדוֹשׁ', 'שְׂדֵי-י'
(זֶהר פְּנִיחָס רַנּוּז), עַל-שֵׁם
'שְׂשֻׁדִי וַיּוֹרָה כְּחֶץ' (חֲגִיגָה טו. נְדָה מַג.)
'לְבַנּוּנִית' ו'תַּקּוּנִים' לְכָל פֶּרֶט וּפְרָט כְּפִי
צָרְפוּ, וְאֶפְלוּ לְמִקּוּמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּקִים שְׂאִי-
אֶפְשָׁר לְבוֹא לְשֵׁם שׁוֹם תַּקּוּן כִּי-אֵם עַל-יְדֵי
'תַּקּוּן הַכְּלָלִי'.

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'בְּרִית': "זֶהר הָרְקִיעַ"
(דְּנִיאל יב, ג). כִּי קִדְּם הַתַּקּוּן -
אֲזִי ה'רְקִיעַ' הוּא בְּבַחֲיִנַת (אִיּוֹב כ, כז): "יִגְלוּ
שָׁמַיִם עֵינָיו". וְאַחַר הַתַּקּוּן - אֲזִי 'מְזַהֵר'
וּמְטַהֵר אֶת ה'רְקִיעַ', בְּבַחֲיִנַת: "לְשׁוֹן שֶׁל
'זֶהרִית' שֶׁמְלַבֵּין עוֹנוֹתֵיהֶן" (יִזְמָא סח:).

ו'יַעֲקֹב' שֶׁהַמְשִׁיךְ 'לְבַנּוּנִית', בְּבַחֲיִנַת
(בְּרֵאשִׁית ל, לז): "מַחֲשֵׁף הַלְבָן",

"שֶׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנֵיהֶ". וְכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית מה,
כז): "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב". כִּי אֵין "אֲמוּנָה בְּלֹא
אֲמֵת" (זֶהר בְּלֶק קצח:). "וְאֲמֵת" (שְׁמוֹת לד, ו) -
"הוּא אוֹר-הַפְּנִים", כִּידוּעַ.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (שַׁבָּת לג: עַל בְּרֵאשִׁית לג, יח):
"וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר - חֵד אָמַר: מְטַבַּע
תַּקּוֹן לָהֶם, וְחֵד אָמַר: מְרַחֲצָאוֹת תַּקּוֹן לָהֶם".

הִינּוּ הַךְ וְלֹא פְּלִיגִי - כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא
בְּחִינַת 'אֲמֵת', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מִיכָה ז, כ):
"תִּתֵּן אֲמֵת לְיַעֲקֹב", וְהוּא בְּחִינַת 'אוֹר-
הַפְּנִים'. וְתַכְּף בְּשָׂבָא, נִתְתַּקְּן 'אֲמוּנָה'.

וְזֶה: "מְטַבַּע תַּקּוֹן" - שֶׁתַּקּוֹן 'תְּאוֹת-מְמוֹן'.
וְכִשְׁתַּקּוֹן 'תְּאוֹת-מְמוֹן', נִתְתַּקְּן פְּגַם
'עֲבוּדֵת-אֱלִילִים'.

וְזֶה: "מְרַחֲצָאוֹת תַּקּוֹן לָהֶם" - כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
(שְׁמוֹת ב, ה): "וַיִּתְרַד בַּת פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ",
וְדָרְשׁוּ חַז"ל (מְגִלָּה יג. סוּטָה יב:): "לְרַחֵץ מִגְּלוּלֵי
בֵּית אֲבִיהָ".

וְזֶה: "וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר" - 'פְּנֵי' דִּיקָא, שֶׁהִיא
'פְּנִים דְּסִטְרָא-אַחֲרָא', שֶׁהִיא
'מְטַבַּע', הִינּוּ: 'תְּאוֹת-מְמוֹן' - כִּי כָּל
עֲבוּדֵת-זָרוֹת תְּחוּבִים בְּמְמוֹן'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ
תָּם" - כִּי עַל-יְדוֹ: "וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר" -
עַל-יְדוֹ 'תַּקּוּן הַמְטַבַּע' כִּנּוּי.

וְזֶה בְּחִינַת מְזוּזָה וְכוּ' - עַל-יְדֵי 'מְזוּזָה'
נִתְבַטַּל 'חֲמֻדַת הַמְמוֹן' וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת קג: מְנַחוֹת לד. - עַל
דְּבָרִים ו, ט): "וְכַתְּבֶתֶם [וְכַתְּבֶתֶם] - שֶׁיְהִי
כְּתִיבָה תְּמָה".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ
תָּם" - כִּי עַל-יְדוֹ: "וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר"
(שָׁם לג, יח), שֶׁעַל-יְדוֹ 'תַּקּוּן הַמְטַבַּע'.

על־ידי 'תקון־הכללי', כמו שכתוב (שם מט, א): "ראשית אוני" - נאמר בו (שם כה, כז): "ישב אהלים".

הינו בחינת 'שמים', כמו שכתוב (ישעיה מ, כב): "וימתחם פאהל לשבת", הינו בחינת: "דרך הנשר בשמים" (משלי ל, יט), בחינת: "זהר הרקיע" (דניאל יב, ג), בחינת: "לשון של זהרית' שמלבין עוונותיהן" והדמים של שם"ה גידין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו כתולע בצמר יהיו".

נח.

(ח"א ל, ו)

'יעקב' הוא בחינת 'בן תם' (של הארבעה בנים, בהגדה של פסח), כמו שכתוב (בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם".

[לקוטי־הלכות, נטילת־ידיים לסעודה ו, לא - העקר הוא 'תמימות ופשיטות', ולבלי לכנס בחקירות וקשיות, שזהו בחינת 'בן תם', שהוא בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש תם" - כמו שכתוב בהתורה "מישרא" סימן ל].

נט.

(ספורי־מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

מעשה: שני בעלי־בתים היו בעיר אחת, והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים - לכל אחד בן אחד. ולמדו שניהם בחדר אחד.

ואלו השני בנים - היו אחד מהם בר־הבנה. והאחד היה 'תם', לא שהיה טפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך וכו'.

והאחד היה 'תם', ומחו היה נמוך וכו'. ומחמת שהיה 'תם', למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות. ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה.

ומחמת שהיה 'תם', ולא היה בקי בהמלאכה כל־כך, על־כן היה פרנסתו בדחק גדול ובצמצום וכו'.

ומנהגו היה: שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות וכל המלבושים וכו'.

ושבח מאד את אותו המאכל: "כמה הוא מתקן וטוב!" כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש.

ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם, טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה וכו'. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד.

בשהיה גומר המנעל, ומן־הסתם היה לו שלש קצוות וכו', היה לוקח המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג מאד ממנו וכו'.

ואצל העולם היה ללעג וכו'. והיה אותו ה'תם' אומר: רק בלי ליצנות! וכו'.

ובשהיה רואה, שפונתם לליצנות, היה אומר: "מה יהיה בשתהיה חכם מפני? הלא אזי תהיה שוטה, פי מה אני נחשב?! וכשתהיה חכם מפני, אדרבא, אזי תהיה שוטה! וכו'.

והיה בעיני ה'חכם' לשחוק, ונדמה בעיניו למשגע. ואמר לו ה'תם': "הלא סתם בני־אדם שמתלוצצים מפני, הם שוטים, פי אם הפה חכמים מפני, הלא אדרבה הם שוטים, מכל־שכן חכם כמותך, ומה תהיה אם אתה חכם מפני?!"

עָנָה ה'תָּם לְהַחֲכֵם: "מִי יִתֵּן שִׁתְּבוּא אֶתְּךָ
עַל מַדְרֵגָה שְׁלִי!"

הַשִּׁיב ה'חֲכָם: זֶה אֲפָשֶׁר לְהִיּוֹת שְׂאֲנִי
אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ, שִׁינְטֵל מִמֶּנִּי
הַשִּׁכֵּל, אוֹ אֶהְיֶה חוֹלָה, וְאֶהְיֶה נֶעֱשֶׂה מְשֻׁעַ,
כִּי הֲלֹא מָה אֶתְּךָ? אִישׁ מְשֻׁעַ! – אָבֵל שְׂאֶתְךָ
תְּבוּא עַל שְׁלִי, זֶה אִי־אֲפָשֶׁר בְּשׁוּם אִפֹּן,
שְׂתֵהִיָּה אֶתְךָ חֲכָם כְּמוֹנִי!"

הַשִּׁיב ה'תָּם: "אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ הַכֹּל
אֲפָשֶׁר, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת כְּהַרְף־עֵינַי
שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ!" – וְשַׁחַק הַחֲכָם מִמֶּנּוּ
מְאֹד וְכוּ'.

כִּי ה'חֲכָם' אֵינָם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמֻנָה עַל
הָאוֹצְרוֹת' – פֶּן עַל יְדֵי חֲכָמְתוֹ וְשִׁכְלוֹ
יִוָּכַל לְבַזֵּז הָאוֹצְרוֹת, עַל־כֵּן עוֹשִׂין מְמֻנָה
עַל הָאוֹצְרוֹת – תָּם' דּוֹקָא.

וְעַתָּה שְׁנַתְרוּמָם מְזֹלוֹ, וְבָא לוֹ קֶצֶת הַבְּנָה
– אֶף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל
בְּחֻמְתּוֹ, רַק נִהַג בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּבָרָאשׁוּנָה,
וְהִנְהִיג אֶת הַמְּדִינָה בְּתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת וּבִישָׁר,
וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בּוֹ וְכוּ', כִּפִּי תַמִּימוֹתוֹ
בְּאַמֶּת, בְּלִי שׁוּם עֲרָמָה וּמְרָמָה וְכוּ'.

וְתַכְּף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ: שֶׁחֲבָרוֹ הַחֲכָם אָמַר
לּוֹ: "שְׂאִי־אֲפָשֶׁר בְּשׁוּם אִפֹּן שֶׁהוּא
יָבוֹא עַל שְׁלִי!" – וְהִנֵּה עַתָּה כְּבָר בָּא עַל
חֲכָמְתוֹ!

וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן, אֶף־עַל־פִּי שֶׁכְּבָר הָיָה
יֹדֵעַ חֲכָמוֹת, לֹא הָיָה
מְשַׁתְּמֵשׁ עִם חֲכָמוֹת כָּלֵל, רַק נִהַג הַכֹּל
בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּבָרָאשׁוּנָה וְכוּ'.

וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם ה'תָּם' בְּתַחֲלָה מִהִנְהַגְת
הַמְּדִינָה, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד
מְאֹד, כִּי רָאָה: שֶׁהוּא מִתְּנַהֵג בִּישָׁר וְאַמֶּת

גְּדוֹל, בְּלִי שׁוּם עוֹלָה וּמְרָמָה וְכוּ'. וְאָמַר:
"אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא חֲכָם כְּזֶה, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן
מִתְּנַהֵג בְּתַמִּימוֹת כְּזֶה!"

וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמִנָּה הַמֶּלֶךְ
אוֹתוֹ: שִׁיְהִיָּה מִיְנִי־סְטֵעַר (ש"ד) עַל
כָּל הַמִּיְנִי־סְטֵעַרִים (שָׂרִים) וְכוּ'.

עַל־זֶה הַמַּעֲשֶׂה נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה (לְקוּטִי
מוֹהַר"ן ח"ב יט) הַמְּדַבֵּרַת מִחֲכָמוֹת
וְתַמִּימוֹת: שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלָמוֹת הוּא רַק תַּמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת וְכוּ'.

[עֲנִי־שֵׁם כָּל הַסְּפוּר הַנּוֹרָא שֶׁל ה'תָּם' הַקְּדוֹשׁ, שֶׁזָּכָה בְּסוֹף
לְמָה שֶׁזָּכָה בְּזָכוֹת תַּמִּימוֹתוֹ, וְה'חֲכָם' עָבַר מָה שֶׁעָבַר עַל־
יְדֵי חֲכָמוֹתָיו הַמְּדָמוֹת, עַד שֶׁבְּסוֹף הוֹצִיא אוֹתוֹ ה'תָּם'
מִמְקוֹמוֹ, וְהִכְרִחַ לְהוֹדוֹת לוֹ עַל הַכֹּל וְכוּ'. וְתִלְמַד מִזֶּה גְּדֹל
מַעֲלַת הַתַּמִּימוֹת וְגִגְנוֹת הַחֲכָמוֹת].

כָּל עֲנִינֵי 'תַּמִּימוֹת' – נִמְצָאִים בְּפָרָשַׁת שׁוֹפְטִים,
בְּפָסוּק (דְּבָרִים יח, יג): "תַּמִּים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ"

"וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ"

(בְּרָאשִׁית כה, כח)

"הָיָה מְרָמָה אֶת אָבִיו בְּדַבְּרָיו, וְהָיָה שׁוֹאֵל:
אָבָא אֵיךְ מַעֲשִׂינִי אֶת הַמֶּלַח" וְכוּ'.
(רש"י: בְּרָאשִׁית י"ד, סג, י; תַּנְחוּמָא תוֹלְדוֹת ח)

ל

(ח"א ט, ג; ח"א קיב)

כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל, אֲזִי בָאִים
מִחֲשָׁבוֹת־זָרוֹת וְקַלְפּוֹת
וּמִסַּבִּיבֵינֵי אוֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בְּהַשְׁךְ, וְאֵינּוּ יִכּוֹל
לְהַתְּפַלֵּל.

וְתַכְלִית הַתְּקֵנָה לְזֶה: שֶׁתִּרְאֶה שִׁי־צָאוּ
הַדְּבוּרִים מִפִּיךָ בְּאַמֶּת, וְעַל־יְדֵי
ה'תְּבָה' הַיּוֹצֵאת מִפִּיךָ בְּאַמֶּת, הִיא תִּשִּׁים
לְךָ פֶּתַח בְּהַשְׁךְ שֶׁאֶתְּךָ 'נִצּוֹד' בּוֹ, וְתִזְכָּה
לְהַתְּפַלֵּל הַיָּטֵב.

וְזֶה (בראשית ו, טז): "וּפְתַח הַתְּבֵה בְּצִדָּה תְּשִׂים" - הִינֵנו: ה'תְּבֵה' הַיּוֹצֵאת בְּאֵמֶת, הִיא תְּשִׂים לָךְ 'פְּתַח' בַּחֲשֵׁךְ שְׂאֵתָה 'נְצוּד' בּוֹ.

וְזֶה: "בְּצִדָּה" - הִינֵנו: הַקְּלֵפֶה 'הַצַּד צִיד', כְּמוֹ שְׂכֶתוּב (שם כה, כח): "כִּי צִיד בְּפִיו" - הִינֵנו: הַיִּצְרֵ-הָרַע וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא.

הִינֵנו: שְׁה'תְּבֵה' הַיּוֹצֵאת בְּאֵמֶת, הִיא תְּשִׂים לָךְ 'פְּתַח' בַּחֲשֵׁךְ שְׂאֵתָה 'נְצוּד' בּוֹ, בְּהַסְטְרָא-אַחֲרָא וְהַחֲשֵׁךְ הַמְּסַבֵּינִן מִכָּל צֵד'.

כְּלוּמַר: שְׂאֵתָה צְרִיךְ לְזַהֵר לַעֲשׂוֹת 'פְּתַח' מִכּוֹן מִמֶּשׁ 'בְּצִדָּה', כְּנֶגֶד הַסְטְרָא-אַחֲרָא שֶׁנִּקְרָאת 'צִדָּה' - כְּמוֹ הַתְּגַבְרוֹת הַצִּדָּה וְהַסְטְרָא-אַחֲרָא, כֵּן לִפְיֵי זֶה מִכּוֹן מִמֶּשׁ אֵתָה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'פְּתַח הַתְּבֵה', הִינֵנו: דְּבוּרֵי-אֵמֶת'.

וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה 'יִצְחָק' גַּם-כֵּן הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, וְהָיָה "מְגִיר גַּם-כֵּן גָּרִים הַרְבֵּה" (בראשית-רבה פד, ד), וְחִפְרָה גַּם-כֵּן סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵי חֲזוֹק ה'אֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה'.

וְהָיָה מִתְּבוּנָה גַּם-כֵּן לְמִי מִבְּנֵי יִנְיַח סְפָרֵי וְחֻכְמָתוֹ, כִּי גַם 'עֲשׂוֹ' הוֹטֵב בְּעֵינָיו וְהִטְעָה אוֹתוֹ עַד שֶׁהָיָה אוֹהֵבוֹ, כְּמוֹ שְׂכֶתוּב (בראשית כה, כח) "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֲשׂוֹ כִּי צִיד בְּפִיו", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "שֶׁהָיָה מְרַמֵּה אֶת אָבִיו בְּדַבְרָיו, וְהָיָה שׂוֹאֵלוֹ: אָבִיא אִיךְ מְעֲשִׂינִי אֶת הַמְּלַח" וְכו' (בראשית-רבה סג, י; תַּנְחוּמָא תוֹלְדוֹת ח).

אָבֵל אֶה-עַל-פִּי-כֵן הַתְּבוּנָה יִצְחָק בְּדַעְתּוֹ, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר לוֹ: שֶׁהַעֲקָר הוּא 'יַעֲקֹב', וּמִסֵּר לוֹ הַכֹּל.

וְכֵן 'יַעֲקֹב', הָיָה גַּם-כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה וְכו'.

"הַלְעִיטְנִי נָא" (בראשית כה, ל)

לב.

(חיי-מוהר"ן תקטו)

הַזְהִיר רַבֵּנוּ ז"ל: שֶׁלֹּא לֵאכֹל ב'הַלְעֵטָה', הִינֵנו ב'מַהִירוֹת' בְּדֶרֶךְ 'גְּרָגְרָן' - כִּי זֶהוּ בְּחִינַת (בראשית כה, ל): "הַלְעִיטְנִי נָא!"

רַק לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לֵאכֹל בְּמַתִּינּוֹת בְּיִשׁוּב-הַדַּעַת וּבְדֶרֶךְ-אַרְץ - בְּדֶרֶךְ שְׂאוּכְלִין בְּדֶרֶךְ-אַרְץ כְּשִׂיּוֹשֵׁב אָדָם חָשׁוּב עַל הַשְּׁלָחוֹ, כֵּךְ יֵאָכֵל תְּמִיד אֶפְלוֹ כְּשִׂאוּכֵל לְבָדוֹ.

לג.

(לקוטי-עצות, אכילה א - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, ב-ג)

עַל-יְדֵי אֲכִילָה בְּפִשְׁרוֹת כְּרֵאוּי, שְׂאוּכֵל בְּמַתִּינּוֹת, וְאֵינּוּ אוֹכֵל בְּדֶרֶךְ

לא.

(חיי-מוהר"ן שיצה)

וְהָיָה 'אֲבָרְהָם אָבִינוּ' עוֹסֵק בְּזֶה הַרְבֵּה, לְגַלוֹת ה'אֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה' בְּעוֹלָם. וְהָיָה מִחִפְרָה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד עַל זֶה, אֲלָפִים סְפָרִים. וְהָיוּ לוֹ בָּנִים הַרְבֵּה.

וּמִסְתַּמָּא מֵאַחַר שֶׁהָיוּ בָּנָיו, הָיוּ כָּלֵם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, כִּי אֶפְלוֹ "יִשְׁמַעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה" (בְּבֵא-בְתָרָא טז): אִךְ אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁרָצָה לְהַשְׁאִיר סְפָרֵי וְחֻכְמָתוֹ בְּעוֹלָם, הָיָה חוֹקֵר וּמִתְּבוּנָה בְּעֲצֻמוֹ לְמִי מִבְּנֵי יִנְיַח סְפָרֵי וְחֻכְמָתוֹ.

עַד שֶׁנִּסְכַּם אֶצְלוֹ: לְהַנִּיחַ הַכֹּל לְיִצְחָק אָבִינוּ, וּמִסֵּר לוֹ הַכֹּל (בראשית כה, ה; וַיִּתֵּן אֲבָרְהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק).

ה'לעטה' - נתתקן ה'שכל', ונכנע
ה'כסילות'.

אבל כשאוכל כ"זולל וסבא" (דברים כא, כ) -
על-ידי-זה מתגבר ה'כסילות' על
ה'שכל', ועל-ידי-זה נחשך אצלו אור-
הצדיק, ואינו יכול לקבל ממנו 'יראה
ואהבה'.

לד.

(טיח-טרפי-קדש החדש ח"ג יז)

רבנו ז"ל אמר: לברר ולדקדק באוכל מזה
בן ומה לא' (מה טוב וטעים ומה לא), זה
נקרא 'תאות-אכילה'! [פרעבעדעווען אין עסן
'וואס יא און וואס נישט', דאס הייסט 'תאות-אכילה'].

גם אמר רבנו ז"ל: זה שהאדם אוכל ממה
שרחוק ממנו, ולא מהמנח והמגש
לפניו - גם זה נקרא 'תאות-אכילה'! [אז מען
עסט פון ווייטער, דאס איז אויף 'תאות-אכילה'] - כי
צריך האדם לאכל במתינות ובנחת, מהמנח
קרוב וסמוך לו [עסן נעבן זיך].

"וימכר את בנותו ליעקב וגו'. ויבז
עשו את הבכרה" (בראשית כה, לג-לד)

לה.

(ח"א א)

איש הישראלי צריך תמיד להסתכל
בה'שכל' של כל דבר, ולקשר עצמו
אל ה'חכמה' וה'שכל' שיש בכל דבר - כדי
שיאיר לו ה'שכל' שיש בכל דבר, להתקרב
להשם-יתברך על-ידי אותו הדבר.

כי ה'שכל' הוא אור גדול, ומאיר לו בכל
דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח, א): "חכמת
אדם תאיר פניו". וה'חכמה' וה'שכל' הוא

ה'חיות' של כל דבר, כמו שכתוב (שם ז, יב):
"החכמה תחיה" וכו'.

וזו בחינת 'יעקב' - פי 'יעקב' זכה
ל'בכורה' (בראשית כה, לג), "שהוא
'ראשית', שהוא בחינת 'חכמה'" (זהר משפטים
קכא: תקוני-זהר ל), כמו שכתוב (תהלים קיא, י):
"ראשית חכמה".

וזו בחינת (בראשית כז, לו): "ויעקבני זה
פעמים", ותרגום אונקלוס:
"וחכמני". - וזהו בחינת 'מלכות-דקדשה'
וכו'.

אבל מי שאינו מקשר עצמו אל ה'שכל'
וה'חכמה' וה'חיות' שיש בכל דבר -
זה בחינת 'עשו' שבזה את ה'בכורה', כמו
שכתוב (בראשית כה, לד): "ויבז עשו את
הבכרה", דהינו: ה'שכל' כנ"ל - בחינת
(משלי יח, ב): "לא יחפץ כסיל בתבונה, כי אם
בהתנלות לבו". - וזה בחינת 'מלכות-
הרשעה' וכו'.

וצריך כל אחד לתן פח לבחינת 'מלכות-
דקדשה', להתגבר על 'מלכות
דסטרא-אחרא. ועל-ידי מה? - על-ידי
התורה שהוא עוסק בכה.

ואזי מקבלת ה'מלכות', שהיא בחינת
'נו"ך', 'חיות' מן ה'חכמה' שהיא
בחינת 'חי"ת'. ונתחבר ונתקשר הח' והנ',
ונעשה "אור הלבנה פאור החמה" (ישעיה ל,
כו) - ו"כשזה קם זה נופל" (רש"י בראשית כה,
כג - על-פי פסחים מב), ואזי נופל ונתבטל
'מלכות-הרשעה', 'מלכות דסטרא-אחרא'.

וזהו (תהלים קיט, א): "אשרי תמימי דרך".
"אשרי" - לשון 'הסתכלות'. 'תמימי
דרך' - בחינת (בראשית כה, כז): "יעקב איש
תם", שהוא בחינת ה'שכל' כנ"ל.

הִינּוּ: לְזָכוֹת לְהִסְתַּכֵּל עַל ה'שֶׁכֶל' שֵׁישׁ
בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "יַעֲקֹב
אִישׁ תָּם" - זֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה'.

וְזָהוּ: "הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'" - כִּי עַל-יְדֵי
שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה בְּכַח, - נוֹתֵן כַּח
ל'מַלְכוּת-דְּקֹדֶשׁה', בְּחִינַת 'נו"ן' - לְקַבֵּל מִן
ה'שֶׁכֶל', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חִי"ת'.

וְאִזִּי נַעֲשֶׂה 'ח"ן' - וְנִתְקַבְּלִים דְּבָרָיו,
וְנִתְעַלָּה ה'ח"ן' וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת נִתְקַבְּלִים.

"שֶׁכֶן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אִמְרָה אֵלֶיךָ" (בְּרֵאשִׁית כו, ב)
"שֶׁכֶן אֶרֶץ וְרֵעָה אֲמוֹנָה" (תְּהִלִּים לז, ג)

לו.

(ח"א ז, א)

עֵקֶר אֲמוֹנָה, בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּחִינַת
נְפִישׁ - אֵינוֹ אֶלָּא ב'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): "שֶׁכֶן אֶרֶץ וְרֵעָה
אֲמוֹנָה".

לז.

(ח"א ט, ה)

עֵקֶר ה'נְפִישׁ', הִינוּ עֵקֶר ה'תְּפִלָּה' - אֵינוֹ
אֶלָּא ב'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים לז, ג): "שֶׁכֶן אֶרֶץ וְרֵעָה אֲמוֹנָה";
וְאֲמוֹנָה זֶה 'תְּפִלָּה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז,
יב): "וַיְהִי יְדִיו אֲמוֹנָה", כְּתִרְגוּמוֹ.

לח.

(ח"א נה, ח)

וְזָהוּ (תְּהִלִּים לז, ג): "שֶׁכֶן אֶרֶץ וְרֵעָה
אֲמוֹנָה" - עַל-יְדֵי אֲמוֹנָה, שֶׁהִיא
ה'תְּפִלָּה', עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְבְחִינַת 'אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל'.

לט.

(ח"א עט)

אִימָתִי יִכּוֹל לְרֹאוֹת שְׁפִלוֹתוֹ? - בְּשַׁבָּת.
כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה', שֶׁהִיא
שַׁבָּת'. כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְנִדְחָה
הָרַע לְגַמְרֵי, וַיֵּשׁ לוֹ נִיחָא - זֶהוּ בְּחִינַת 'שַׁבָּת'
- שֵׁישׁ לוֹ נִיחָא.

כִּי "בָּא שַׁבָּת - בָּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב
- עַל-פִּי בְּרֵאשִׁית-דְּרַבָּה י, ט) - שֵׁישׁ לוֹ
מְנוּחָה מְכֻל וְכֻל, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

וְזֶה הוּא (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בַּה'" - לְשׁוֹן
'הַשְּׁקֵט וּבְטַח', שֵׁישׁ לוֹ מְנוּחָה מְכֻל
וְכֻל. "וַעֲשֵׂה טוֹב" (תְּהִלִּים שָׁם) - הִינוּ:
שְׁנֵת הַפָּךְ מ'רַע' ל'טוֹב-גְּמוּר'.

"שֶׁכֶן אֶרֶץ" (תְּהִלִּים לז, שָׁם) - הִינוּ בְּחִינַת
'נְפִישׁ', כְּמָה דָּאֵת אִמְרָה (שָׁם)
קמג, ו): "נְפִישִׁי בְּאֶרֶץ" וְכו' - הִינוּ: שֶׁה'נְפִישׁ'
יֵשׁ לוֹ נִיחָא, מִחֲמַת שְׁעֵשָׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה'
בְּנ"ל.

וּכְשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה', הוּא בְּחִינַת
שַׁבָּת, וַיִּכּוֹל לְרֹאוֹת שְׁפִלוֹתוֹ,
וְחֲשִׁיבוֹת וְגִדְלוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזָהוּ (תְּהִלִּים לז, שָׁם):
"וְרֵעָה אֲמוֹנָה" - הִינוּ: שֶׁיִּכּוֹל לְהִיזוֹת כְּמוֹ
דְּעִי'א-מְהִימָנָא, שֶׁיִּכּוֹל לְמַסֵּר אֶת נְפִישׁוֹ
בְּעַד יִשְׂרָאֵל.

מ.

(ח"א קכט)

כְּשֶׁמְקַרְב לְהַצְדִּיק, אֵף שְׁאֵינוֹ מְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ כְּלָל, הוּא גַם-כֵּן טוֹב
מְאֹד, וְה'אֲמוֹנָה' לְבִדָּה שְׁמֵאֲמִין בְּהַצְדִּיק,
מוֹעִיל לְעִבּוּדַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

וְזָהוּ (בְּמִדְבָר יג, לב): "אֶרֶץ אֲכָלַת יוֹשְׁבֵיהָ" -
כִּי 'אֶרֶץ' הוּא בְּחִינַת 'אֲמוֹנָה', כְּמוֹ

שְׁכֵתוֹב (תהלים לז, ג): "שְׁכֵן אֶרֶץ וְרֵעָה
אֱמוּנָה".

וְזֵהוּ: "אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֵיהָ" - כִּי כִשְׁנֹכְנֶם
לְאֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה' -
נֹאכֵל אֶצְלָהּ, הֵינּוּ: שְׁנֵת־הַפֶּךְ לְמַהוּתָהּ.

הֵינּוּ: כִּשְׁדָּבוֹק לְהַצְדִּיק וּמֵאֲמִין בּוֹ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'אֶרֶץ' - נֹאכֵל לְהַצְדִּיק
וּנְתִיפֵךְ לְמַהוּת הַצְדִּיק מִמֶּשׁ; וְכֵן 'אֶרֶץ'
יִשְׂרָאֵל, בְּעֶצְמָהּ, יֵשׁ לָהּ גַם־כֵּן הַכַּח הַזֶּה.

וְזֵהוּ: "שְׁכֵן אֶרֶץ וְרֵעָה אֱמוּנָה" - הֵינּוּ:
שְׁאֵתָה תִּהְיֶה רוּעָה וּמְזִין אֶת
הָאֱמוּנָה, הֵינּוּ: שֶׁתִּהְיֶה נֹאכֵל לְהָאֱמוּנָה,
בְּחִינַת הַמְּזוּן שְׁנֵת־הַפֶּךְ לְנִזּוּן.

מג.

(ח"ב ה, טו)

עַל־כֵּן נִקְרָא לְמוֹד הָרַב עִם הַתְּלַמִּידִים:
'יֹשִׁיבָה' - עַל־שֵׁם 'קְבוּץ הַלְקִי'
הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, לה): "אֶרֶץ
נוֹשְׁבֵת", בְּחִינַת (תהלים לז, ג): "שְׁכֵן אֶרֶץ
וְרֵעָה אֱמוּנָה", הֶפְךְ (יְרֵמְיָה ב, ב): "אֶרֶץ לֹא
זְרוּעָה", שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פְּגַם־אֱמוּנָה'.

מד.

(פְּתִיחַ רַבְנוּ ז"ל הַשִּׁיף לְתוֹרָה
ח"א סב, הַנְּדָפֶס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

'אֶרֶץ', בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', 'שְׁכִינָה' - בְּחִינַת
(תהלים לז, ג): "שְׁכֵן אֶרֶץ".

"וְאֵהִי עִמּוֹ וְאַבְרָכָךְ" (בְּרֵאשִׁית כו, ג)

מה.

(ח"א כד, ז)

בְּפָנִימִיּוֹת בְּרַכָּאן, שֶׁהוּא דְקוֹת הַבְּרַכָּאן,
נִתְבָּרַךְ מֵהֶם הַמְּסַדֵּר וְהַמְּיַשֵּׁב
אֶת הַשִּׁכְל, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פְּתֵר', בְּחִינַת
(בְּרֵאשִׁית כו, ג): "וְאֵהִי עִמּוֹ וְאַבְרָכָךְ".

"וְהִקְמַתִי אֶת הַשִּׁבְעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לְאַבְרָהָם אֲבִיךָ" (בְּרֵאשִׁית כו, ג)

מו.

(ח"ב פד)

עַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה בְּכַח' - נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׁבוּעָה
לְהָאָבוֹת, וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלּוֹ עִבְשׁוֹ
נִשְׁבַּע לְאָבוֹתֵינוּ.

מא.

(ח"א קנה)

'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הוּא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ
שְׁכֵתוֹב (תהלים לז, ג): "שְׁכֵן
אֶרֶץ וְרֵעָה אֱמוּנָה"; וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(פְּתוּבוֹת קי): "כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, דּוֹמָה
כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֱלוֹק".

מב.

(ח"ב ה, א)

זְכוּת־אָבוֹת, נִתְגַּלָּה גַם־כֵּן רַק עַל־יְדֵי
'אֱמוּנָה', בְּבְחִינַת (שִׁיר־
הַשִּׁירִים ב, יב): "הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ". "הַנְּצַנִּים,
אֵלֶּיךָ אֲבָהוֹן" (תְּקוּמַת־הַזִּמְרָה א): הֵם נִרְאִין
וְנִתְגַּלִּין בְּאֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ
שְׁכֵתוֹב (תהלים לז, ג): "שְׁכֵן אֶרֶץ וְרֵעָה
אֱמוּנָה", בְּחִינַת (תְּקוּמַת־הַזִּמְרָה קכ): "עֵפֶר מֵאֲנָא
דְּכֻלְהוּ".

(יא): "כִּי אֶמְרָתִי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּמָקוֹם
הַזֶּה" וכו'.

וְאַחֲרֵיכֵן תִּקַּן אַבְרָהָם זֹאת, וְהִמְשִׁיךְ
'אֲרִיכוֹת־יָמִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(שם כא, לד): "וַיִּגַּר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
יָמִים רַבִּים", בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי י, כז): "יִרְאֵת ה'
תּוֹסִיף יָמִים", כְּנ"ל.

וְאַחֲרֵיכֵן קִלְקְלוּ ה'פְּלִשְׁתִּים' כָּל
הַתְּקוּנִים שֶׁתִּקַּן 'אַבְרָהָם',
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, טז): "וְכָל הַבְּאֵרוֹת וְכו'
סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים".

וְעַל־כֵּן כָּשָׁבַא 'יִצְחָק' לְשֵׁם, הַצֶּרֶךְ גַּם־
כֵּן לְאַסֵּר זְוֹגוֹ בְּאֲחֻזָּתוֹ (בְּרֵאשִׁית
כו, ז) - עַד אֲשֶׁר הִמְשִׁיךְ שֵׁם 'אֲרִיכוֹת־יָמִים',
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רְאָה', שֶׁמְצַלֵּת מִזֶּה כְּנ"ל.

וְאִז הִתְרַחַק לֹו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם שם, ח):
"וַיְהִי כִּי אֶשְׂרַף אֶרְכוֹ לֹו שֵׁם הַיָּמִים,
וַיִּשְׁקֶף אַבְיִמֶלֶךְ" וכו'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהִמְשִׁיךְ 'אֲרִיכוֹת־יָמִים',
זָכָה שֵׁם לְעֵשִׂירוֹת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (שם שם, יב): "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ
הַחֲוֵל, וַיִּמְצָא בַשָּׂנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים"
וכו'.

כִּי מִי שֶׁאֵין לֹו 'רְאָה', וְאֵינוֹ נִשְׁמַר מִבְּחִינַת
"הֶבֶל הַיְפִי", עַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְעֵנִיּוֹת
וְכוּ', כִּי 'עֵשִׂירוֹת' וְ"הֶבֶל הַיְפִי" הֵם שְׁנֵי
הַכֹּפִים, כִּי 'עֵשִׂירוֹת' הוּא מְאֲרִיכוֹת
הַנְּשִׂימָה, וְ"יְפִי" הוּא מְהַפְסֵק הַנְּשִׂימָה וְכוּ'.

מת.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, תְּפִלַּת־עֲרֵבִית ד, לז)

אֵיתָא בְּסַפְרֵים (הַרִיקָאנְטִי פְרָשַׁת תּוֹלְדוֹת; הַצִּיּוּנִי
פְרָשַׁת תּוֹלְדוֹת; שְׁעָרֵי־צְדָק שְׁעַר א; מְגִלַּת־
עֲמֻקּוֹת פְרָשַׁת לֶדֶד־לֶךְ, וַיְחִי; לְקוּטֵי־תוֹרָה לְהַאֲרִיז"ל פְרָשַׁת

"וַיִּשְׁאַלֹו אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ, וַיֹּאמֶר אַחֲזֵי
הוּא וגו'. וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לֹו שֵׁם הַיָּמִים, וַיִּשְׁקֶף
אַבְיִמֶלֶךְ וגו'. וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחֲוֵל וַיִּמְצָא
בַשָּׂנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וגו'. וְכָל הַבְּאֵרוֹת
אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אַבְיָו בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אַבְיָו,
סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים" (בְּרֵאשִׁית כו, ז-ח-יב-טו)

מז.

(ח"א סג)

עַל־יְדֵי ה'רְאָה', זֹכִיךְ לְאֲרִיכוֹת־יָמִים,
בְּחִינַת 'זָקֵן', דְּהֵינּוּ: לְהִרְחִיב
וְלְהַאֲרִיךְ יָמָיו ב'תּוֹסֵפוֹת־קִדְשָׁה' בְּכָל־פַּעַם,
וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם, בְּבִחִינַת (מְשַׁלֵּי י, כז) "יִרְאֵת ה'
תּוֹסִיף יָמִים".

וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִיךְ לְעֵשִׂירוֹת' - כִּי
ה'רְאָה' שׁוֹמֵרֵת מִה'הַפֶּךְ
שֶׁל עֵשִׂירוֹת, דְּהֵינּוּ 'עֵנִיּוֹת'.

כִּי יֵשׁ כְּמָה מִיַּי 'חַן שֶׁל שְׁקָר' וְכוּ'. וְכָל
אֲלוֹ ה'חֲנוּת שֶׁל שְׁקָר, בָּאִים עַל־יְדֵי
"הֶבֶל הַיְפִי", בְּבִחִינַת (שם לא, ל): "שְׁקָר הַחַן
וְהֶבֶל הַיְפִי". דְּהֵינּוּ: מִי שֶׁאֵינוֹ נִשְׁמַר מ'יְפִי
הַנְּשִׂימָה, יֵשׁ לֹו תְּאֻזּוֹת שֶׁל אֲלוֹ ה'חֲנוּת שֶׁל
שְׁקָר'.

ו'רְאָה' הוּא הַפֶּךְ מִזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם):
"שְׁקָר הַחַן וְהֶבֶל הַיְפִי, אִשָּׁה
יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל".

וְעַל־כֵּן אַבְרָהָם וַיִּצְחָק' כָּשָׁבָאוּ
לְמָקוֹמוֹת שֶׁלֹא הָיוּ שֵׁם 'יִרְאוֹת',
וְתִכְּף כָּשָׂרְצוֹ לְכַנֵּס לְשֵׁם הַרְגִישׁוֹ זֹאת - עַל־
יְדֵי שֶׁהִתְחִילוּ לְהַרְגִישׁ לְפִי עֶרֶךְ גְּדוֹל
קִדְשָׁתָם, 'יְפִי הַנְּשִׂימָה' - וְעַל־כֵּן הַרְגִישׁוֹ שֶׁאֵין
שֵׁם 'רְאָה'.

וְעַל־כֵּן אָסְרוּ עַל־עַצְמָן זְוֹג נְשׁוֹתֵיהֶן
בְּאֲחֻזָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כ,

ג.

(ח"א סב)

צָרִיף שִׁירָאָה: לְהֶאָרִיף וּלְהַגְדִּיל יָמָיו. כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם מִמְקוֹם שְׁמֵתְחִיל אֲצֹל כָּל אֶחָד, בְּוֹדָאֵי בִּתְחִלָּה הוּא קָצָר. הֵינּוּ: שְׁבִתְחִלַּת הַיּוֹם, קָשָׁה עָלָיו מְאֹד הָעֲבוּדָה שְׁצָרִיף לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּגוֹן לְהִתְפַּלֵּל וּלְלַמֵּד וּכְיוֹצֵא.

וְעַל-כֵּן הַיּוֹם בִּתְחִלָּתוֹ הוּא קָצָר, כִּי צָרִיף לְהִתְחִיל מְעַט מְעַט, וְאַחֲרֵי-כֵן מֵתְרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעֲבוּדָתוֹ.

וְצָרִיף הָאָדָם לְרֵאוֹת: לְהַגְדִּיל וּלְהִרְחִיב וּלְהֶאָרִיף, כָּל שְׂעָה וְשְׂעָה שְׁבֵא אַחֲרֵי-כֵן, לְהַגְדִּילָהּ וּלְהִרְחִיבָהּ בְּתוֹסְפוֹת-קִדְשָׁה.

וְכֵן כְּשֵׁבֵא יוֹם הַשָּׁנָי, יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמֵתְרַחֵב בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה יִתְרָה. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם, יִהְיוּ יָמָיו מֵתְרַחֲבִין בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְיִכוֹת-יָמִים'.

נא.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, צָרִיף 'הִתְחַדְּשׁוֹת-הַמִּזְחִין', כְּמָה שְׁכַתוּב (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ', וְכְמָה שְׁכַתוּב (תְּפִלַּת שְׁחֵרִית): "הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ'.

כִּי 'חֲדוּשֵׁי-הַמִּזְחִין', דֵּהֵינּוּ: שְׂזוּכָה לְשִׁכְלֵי-חֲדָשׁ, וְשִׁכְלוֹ "הַלֵּךְ וְגָדוֹל" (אֲסֵתֵר ט, ד) בְּכָל-פַּעַם - זֶהוּ בְּחִינַת 'רְאִיָּה'. כִּי 'יְדִיעַת-הַשִּׁכְלֵי' הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה', שִׁיּוֹדֵעַ וּמְבִין הַדָּבָר עַל בְּרִיּוֹ, כְּאִלּוּ רֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יָפָה וְכוּ'.

וּבְ'כַח-הָרְאוֹת' יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: א) מִי שְׁ'כַח-הָרְאוֹת' שְׁלוֹ יָפָה -

תְּרוּמָה; וְעוֹד): שֶׁה"מָאָה שְׁעָרִים" (בְּרֵאשִׁית כו, יב), הֵם בְּחִינַת ה'מָאָה בְּרִכּוֹת'. וְ'יִצְחָק' דִּיקָא זָכָה לְמִצְאָם וּלְהַשִּׁיגָם.

זֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים י, יב): "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שָׂאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירָאָה" - שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי 'ירָאָה', בְּחִינַת "פִּחַד יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית לא, מב) - זוֹכִין לְבְּחִינַת 'מָה'. הֵינּוּ: "אֵל תִּיקְרִי מָה אֵלָא מָאָה" (מְנַחֲוֹת מג: וּבְרֵשׁ"י וְתוֹסְפוֹת; זֶהר תְּרוּמָה קכז. קַרְח קעט. פְּנִיחַס רנד:), בְּחִינַת 'מָאָה בְּרִכּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת: "מָאָה שְׁעָרִים".

"וַיַּגְדֵּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הַלּוֹךְ וַיַּגְדֵּל"

עַד כִּי גָדַל מְאֹד" (בְּרֵאשִׁית כו, יג)

- הָעֵנָן לְהִיּוֹת הוֹלֵךְ וַיַּגְדֹּל בְּעֲבוּדַת-הַשָּׁם -

מט.

(ח"א לה, א)

בְּשַׁעַת 'הוֹלְכָה', הַשִּׁכְלֵי מְצַמְצֵם אֲצֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּכְשִׁמְתְּחִילִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּהִתְבוֹנְנוֹת עֲבוּדַת הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ, אֲזִי שִׁכְלוֹ "הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אֲסֵתֵר ט, ד).

וּכְשִׁאָדָם מְכַנִּים בְּתוֹךְ שִׁכְלוֹ-הַקִּדְשֵׁי, מְחַשְׁבוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת, 'הַכְּמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת' - אֲזִי נִתְמַעַט קִדְשַׁת שִׁכְלוֹ, כְּפִי תְּפִיסַת הַמְּקוֹם שֶׁל 'הַכְּמָה-חִיצוֹנִיּוֹת', שִׁכְלֵי-חִיצוֹנִי, בְּתוֹךְ 'שִׁכְלֵי-הַקִּדְשֵׁי'.

וְה'חֲכָמָה-חִיצוֹנִי' הִיא נְעוּץ בְּתוֹךְ ה'שִׁכְלֵי-הַקִּדְשֵׁי' כְּקִנְיָה, וּמְחַסֵּר מְקוֹם הַקִּדְשָׁה. וְעַל זֶה ה'קִנְיָה', הֵינּוּ זֶה ה'שִׁכְלֵי' - מֵתְלַקְטִים וּמֵתְחַבְּרִים כָּל הַמְּדוּת רְעוּת וּמִגְנוֹת.

יכול לראות מרחוק, ואין צריך להתקרב אל הדבר שצריך לראות. (ב) אבל מי שאין 'פח' הראות' שלו חזק - הוא צריך להתקרב להדבר שרוצה לראות, ולהסתכל בו יפה.

בן בעבודת השם יתברך: (א) יש מי שמחוצה, ויכול להתפלל או ללמד בלי עיון. ומי ששכלו צח - הוא בגדלות המחין, והוא בחינות רחמים וחסדים. (ב) ויש מי שצריך להעלות במחשבתו מקדם שיידבר. ואם ידבר מקדם שיעלה במחשבתו, יהיה הדבור בלא מחשבה. וזהו בחינת 'מחין דקטנות', בחינת 'דינים'.

נב.

(ח"א קנה)

עקר ה'עצבות' וה'עצלות', הוא מחמת 'חסרון אמונה'.

כמו למשל: כשמניחין חטה בארץ טובה - אזי הוא גדל וצומח יפה, ואינו מזיק לו שום רוח, ולא זיקים ורעמים. וזה מחמת שיש 'פח הצומח' ו'כח הגודל', על-כן אינו מזיק לו שום דבר.

אבל כשנותנין החטה בארץ שאינה טובה לזריעה - אזי הוא נרקב בארץ, מחמת שאין לו 'פח הצומח' ו'כח הגודל'.

ו'אמונה' היא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח'.

ועל-כן כשיש לו 'אמונה', שהיא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח' - אזי אין מזיק לו שום דבר, ואינו ירא משום אדם ושום דבר, ומתפלל בחיות פראו, ונוסע להצדיק, כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם.

אבל כשיש חסרון באמונה - אזי אין לו 'פח הגודל' ו'כח הצומח', ואזי הוא נרקב ממש, כמו החטה הנ'ל; ועל-כן יש לו 'עצבות' ו'עצלות' וכבדות, והוא נרקב ממש.

וזה בחינת (שמות לד, ו): "ארץ אפים" - הינו מה שאינו ירא משום דבר, ואינו משגיח על שום בטול ובלבול בעבודתו, רק עושה את שלו - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השם יתברך.

כי "ארץ אפים" הוא תלוי בבחינת 'אמונה' וכו' - שכל-זה הוא בחינת "ארץ אפים", שזוכין על-ידי 'אמונה', שהוא בחינת 'פח הגודל' ו'כח הצומח'.

כי על-ידי-זה הוא גדל וצומח ומצליח בעבודתו, כי לא יוכל לבלבלו שום מונע להפילו בעצבות ועצלות חס ושלו, ולמנעו על-ידי-זה חס ושלו, רק יעשה את שלו בזריזות ושמחה, ולא יסתכל על כל הבלבולים כלל.

ודע: ש"ארץ אפים" תלוי בארץ-ישראל - כי שם זוכים לבחינת "ארץ אפים". כי 'ארץ-ישראל' הוא בחינת 'אמונה' וכו'.

נג.

(ח"ב ה, ב)

עקר 'גדול האמונה', הוא בבחינת (תהלים צב, א): "ואמונתך בלילות". דהינו: כל מה שנדחה והולך חלק מהפילה ונתקרב אל אור-היום - נתגדל האמונה ביותר. וכן הולכת ונגדלת מעט מעט, כפי מה שנדחה מהפילה ונתקרב יותר אל היום.

עד שבאור-היום - אז נתגדל האמונה בשלמות, בבחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

נד.

(ספר-המדות, יראה כו)

מי שיש בו 'יראה', אינו נופל מגדלותו ו"הולך וגדל" (שמואל-א ב, כו).

נה.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ה, א-ט)

עקר עבודת האדם, לצאת מ'מחין' דקטנות ל'מחין-דגדלות'.

כי כמו שהאדם "הולך וגדל" בגשמיות, שבתחלה כשנולד הוא קטן מאד, וגם אין לו שום דעת, ואחר-כך "הולך ונתגדל" מעט מעט בימי היניקה, עד שבסוף ימי היניקה יש לו איזה דעת של קטנות.

ואחר-כך "הולך וגדל" יותר. עד אשר מגיע לבן חמש, ואז יש לו דעת ללמד מקרא, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ה מכ"א): "בן חמש למקרא". ואחר-כך "הולך וגדול" (אסתר ט, ד) יותר, ודעתו נגדל יותר וכו'.

כמו-כן צריך האדם בעבודת-השם, להתנגע בעבודתו יתברך תמיד, עד שיזכה לצאת בכל-פעם מבחינת 'מחין' דקטנות, ל'מחין-דגדלות' - על-ידי שישבר כל התאוות והמדות רעות, שהם בחינת 'מחין-דקטנות'. ויעסק בעבודתו יתברך, שעל-ידי-זו יזכה לדעת אותו יתברך, בבחינת 'מחין-דגדלות'.

וזה עקר עבודת האדם כל ימי חייו. וכן מובן ומבאר בכתבי האריז"ל (פרי-עץ חיים, חג המצות, פרק א).

ועל-ידי ה'תענית' - מעלין כל ימי הקטנות ויניקה, שהם הימים הקודמים, שאז היה בבחינת 'קטנות'.

כי כל מה שהאדם "הולך וגדל" (שמואל-א ב, כו) - נגדל מחו יותר. והימים הקודמים, הם בחינת 'קטנות', נגד הימים שהוא גדל אחר-כך.

ובפרט שב'ימים הראשונים' פגם או לא עסק כל-כך בעבודת השם יתברך, ועכשו מתענה ועושה תשובה עליזה.

ועל-כן בודאי ימים הראשונים שפגם בהם, הם בחינת 'קטנות'. ועל-ידי ה'תענית', מעלה כל אלו הימים ומתקן אותם, עד שיכולין להעלות אפלו הימים של 'קטנות גמור' שהם 'ימי היניקה'.

נמצא: שעל-ידי ה'תענית' - מעלה ומתקן וממתיק כל ה'מחין' דקטנות, שהם בחינת הימים הקודמים'.

"ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה" (בראשית כו, יד)

נו.

(חיי-מותר"ן תצט)

ספר מענין ה'בטחון'. ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם ממון מיום לחברו.

כמו שמספרין מפמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון: הבעל-שם-טוב ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרים כל הממון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום ממון מיום לחברו.

נח.

(לקוטי הלכות, דברים הנוהגים בסעדה ד, יג)

וְעַל־כֵּן אַז [בהושענא רבא] חוֹזְרִין וּמְעוֹרְרִין בַּח הַהִתְחַלָּה שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה, לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת מַיִם מִימֵי־הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל - כִּי אַז חוֹזְרִין וְחוֹפְרִין אוֹתָם, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ (צו לב): **"בַּהֲהוּא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** וְכו' (בראשית כו, יח).

בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ (צו לב): **"בַּהֲהוּא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** וְכו' (בראשית כו, יח) - **"יִצְחָק הוּא בְּחִינַת גְּבוּרָת וְדִינִים קְדוֹשִׁים"** (הקדמת הזוהר יא), בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'דִּין', בְּחִינַת **"גְּבוּרָת יִצְחָק"** (זוהר ויחי רכז): - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּלִּין ה'בְּאֲרוֹת מַיִם קְדוֹשִׁים", שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מִימֵי־הַדַּעַת' שֶׁנִּתְגַּלֶּה עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה הַזֹּאת.

וּבַהוֹשַׁעְנָא רַבָּא חוֹזְרִין וְחוֹפְרִין הַבְּאֲרוֹת הַנ"ל בְּבִחִינַת: **"בַּהֲהוּא יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם"** - כִּי אַז חוֹזְרִין לְעוֹרֵר ה'תְּפִלָּה־בְּבִחִינַת־דִּין' הַקְּדוֹשׁ וְכו'.

נט.

(לקוטי הלכות, ספה ו, יג)

"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם" וְכו' (בראשית כו, יח). **"יִצְחָק הוּא בְּחִינַת גְּבוּרָת וְדִינִים קְדוֹשִׁים"** (הקדמת הזוהר יא) - בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שֶׁהוּא בְּבִחִינַת 'דִּין' וְכו' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּלִּין ה'בְּאֲרוֹת מַיִם קְדוֹשִׁים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מִימֵי־הַדַּעַת' שֶׁנִּתְגַּלֶּה עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה הַזֹּאת וְכו'.

וְאָמַר: שְׂצָרִיכִין לְהִיּוֹת לְזֶה בְּרִיָּה גְּדוּל, לְהִיּוֹת חָזַק בְּהַבְּטָחוֹן וְלַעֲמֹד עַל עַמְדוֹ, כִּי אִם שׂוֹגִים בְּזֶה תִּגְוָעָה קָלָה בְּעֵלְמָא, לֹא טוֹב.

אָבֵל יֵשׁ מַעֲלָה גְבוּהָ יִתְרָה בְּיִתְרָה, דְּהֵינּוּ: שֶׁהַצְּדִיק הָאֱמִתִּי יַחֲזִיק אֶצְלוֹ הַמְּמוֹן, וְזֶה קִשָּׁה וְכַבֵּד יוֹתֵר הַרְבֵּה, כִּי הוּא ז"ל לֹא הָיָה מִתְנַהֵג הַנְּהַגָּה הַנ"ל.

וְהוֹכִיחַ וַיְבַרֵר לְעֵינֵינוּ: **"שֶׁהָאֲבוֹת הָיוּ מַחֲזִיקִים אֶצְלָם מְמוֹן"** - כִּי אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, הָיוּ כֻּלָּם עֲשִׂירִים מַפְלָגִים. וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ כְּשָׁבָא לְשָׁכָם, קָנָה מִיָּד "חֶלְקַת הַשָּׂדֶה" (בראשית לג, יט), וְהֵיכָן הָיוּ לוֹ מַעוֹת כָּל־כֶּד. וְכֵן 'אֲבָרָהֶם' כְּשִׁקְנָה 'מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה'. וְכֵן מִבְּאֵר עוֹד מִהַפְּסוּקִים וּמִדְּרָשִׁים: **"שֶׁהָיָה מְנַח אֶצְלָם מַעוֹת"**.

וְאָמַר: שְׁעִבּוּדָה זֶה - גְּבוּהָה וְכַבֵּדָה יוֹתֵר, אֶצֶל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים הַמַּפְלָגִים בְּמַעֲלָה גְבוּהָ בְּיִתְרָה.

"וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אֲבָרָהֶם אָבִיו וְגו'. וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יח-יט)
- עַנְיָן חֲפִירַת הַבְּאֲרוֹת מַיִם -

בְּיוֹמָא שְׂבִיעָא דְחַג וְכו', בְּהַאי יוֹמָא וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֲרוֹת הַמַּיִם. (זוהר צו לא: לב).

נד.

(ח"א נח, ב)

"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה בְּחִינַת 'אֲבָרָהֶם', 'מִימֵי הַחֶסֶד'. וְ"אֲבָרָהֶם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת" (שם כא, כה; כו, יח).

ס.

(לקוטי הלכות, הושענא רבה ב, א"ג)

אִתָּא בַּזְהַר (צו לב): "בְּהֵוֹא יוֹמָא, וַיִּשָּׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים" וכו' (בראשית כו, יח).

כִּי הָאֲבוֹת עָסְקוּ בַחֲפִירוֹת בְּאֵרוֹת - שָׂרְצוּ לַחֲפֹר וּלְהַשִּׁיג וּלְמַצָּא בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים" (יחזקאל לו, כה), וְלַטְהַר מִן הַטְּנֵפֹת וְהַמּוֹתְרוֹת שֶׁעוֹלָה וּמַבְלִיב אֶת הַמַּחַ עַל-יַדֵּי 'פְּגַם אֱמוּנַת-חֲכָמִים'.

שְׁכַל-זֶה נִמְשָׁךְ, מ'חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן' שֶׁפְּגַם ב'אֱמוּנָה', כִּידוּעַ (סנהדרין לח:), וְעַקֵּר הַפְּגָם שְׁלוֹ הָיָה בְּבַחֲיִנַת 'אֱמוּנַת-חֲכָמִים' וְכוּ'. וְנִפְגְּמָה עֲצָתָם וְכוּ'.

וְאַבְרָהָם וְשָׂאֵר הָאֲבוֹת שֶׁעָסְקוּ בְּתַקּוּן פְּגַם זֶה, עַל-כֵּן עָסְקוּ ב'חֲפִירוֹת בְּאֵרוֹת', בְּחִינַת תַּקּוּן הַנִּלְכָּל, בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים".

כִּי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וְכָל הָאֲבוֹת, הָיוּ עֲלֵיהֶם מְרִיבוֹת וּמַחְלֻקוֹת גְּדוֹלוֹת מִפְּרַעַה וְאַבִּימֶלֶךְ, וְכִיּוֹצֵא. וְכַל-זֶה הָיָה: מַחֲמַת 'פְּגַם חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן', מַחֲמַת 'פְּגַם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' פְּנִ"ל, עַל-כֵּן הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה הַתַּקּוּן, וְעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְחָפְרוּ בְּאֵרוֹת, בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים" הַנִּלְכָּל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָיוּ מְרִיבוֹת גְּדוֹלוֹת עַל הַבְּאֵרוֹת בְּיַמֵּי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק, כְּמוֹ שְׁכַתוּב וַיִּצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים" (בראשית כא, כח): "וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת אַבִּימֶלֶךְ עַל אֲדוּת הַבְּאֵר אֲשֶׁר גָּזַל" וכו', וְכְמוֹ שְׁכַתוּב (שם כו, טו): "וְכָל הַבְּאֵרֵת אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים" - כִּי ה'בְּאֵרוֹת' הֵם בְּחִינַת "מַי מְרִיבָה" (במדבר

כ, יג), שֵׁשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלֻקוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל פְּעַם.

כִּי בְּכָל-פְּעַם שֶׁחוֹלְקִין וּמְרִיבִין עַל הַצְּדִיקָה-הָאֵמֶת, וְהוּא מִתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה וּמִתְקַן 'פְּגַם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' וְכוּ', וְאִזִּי הוּא מְשִׁיג וּמוֹצֵא בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים", "מַי מְרִיבָה" - אִזִּי אַחֲר־כֵּן הֵם חוֹלְקִין וּמְרִיבִין עָלָיו עוֹד פְּעַם אַחֵר פְּעַם, כְּלִזְמַן שֶׁלֹּא נִתְתַּקַּן הַפְּגַם הַנִּלְכָּל, וְהוּא צָרִיךְ בְּכָל-פְּעַם לְעַסֵּק בְּתַקּוּן זֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲפִירוֹת בְּאֵרוֹת מַיִם חַיִּים', פְּעַם אַחֵר פְּעַם וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן בְּכָל-פְּעַם שֶׁחָפְרוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק בְּאֵר - הָיָה עֲלֵיהֶם מַחְלֻקַת יוֹתֵר.

כִּי כָּל מֵה שֶׁעָסְקוּ בְּתַקּוּן זֶה, וְרָצוּ לַחֲפֹר וּלְגַלּוֹת "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט), לַהֲטָהֵר מִן הַטְּנֵפֹת הַנִּלְכָּל, וּלְגַלּוֹת דַּעַת וְשִׁכְל בְּעוֹלָם, בְּחִינַת 'מַיִם-הַדַּעַת', אִיךְ לְעַבֵּד לְהַשִּׁיג אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ - כְּמוֹ-כֵן נִתְגַּבְּרוּ הַמִּתְנַגְּדִים אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם ה'פְּלִשְׁתִּים אֲנָשֵׁי אַבִּימֶלֶךְ', וְרָצוּ לְקַלְקֵל וּלְסַתֵּם תַּקּוּן זֶה, לַהֲעֵלִים מִן הָעוֹלָם הַדָּרוֹךְ וְהַדַּעַת, שֶׁרָצוּ 'אַבְרָהָם וַיִּצְחָק' לְגַלּוֹת בְּעוֹלָם אִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְכְמוֹ-כֵן בְּכָל-פְּעַם שֶׁהֵם הִתְגַּבְּרוּ עָלָיו, וְנִחְלְקוּ עַל ה'בְּאֵרוֹת' בְּמְרִיבוֹת וּמַחְלֻקַת - כֵּן נִתְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת בְּכָל-פְּעַם יוֹתֵר וַיִּזְתֵּר, וְעָסְקוּ בְּתַקּוּן יוֹתֵר פְּעַם אַחֵר פְּעַם - הַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת בְּחִינַת "מַיִם טְהוֹרִים", בְּחִינַת "מַי מְרִיבָה" הַנִּלְכָּל - לְטָהֵר מִן ה'מוֹתְרוֹת', כְּדֵי לְזַכּוֹת לְעֵצָה שְׁלֵמָה'.

כִּי כְּלִזְמַן שֶׁלֹּא נִתְתַּקַּן 'פְּגַם אֱמוּנַת-חֲכָמִים' בְּשְׁלֵמוֹת, שֶׁהוּא 'חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן' - אִזִּי יֵשׁ מַחְלֻקַת וּמְרִיבוֹת בְּכָל-

פעם שרוצין לגלות המים הנ"ל, שהוא תקון פגם הנ"ל.

אבל עקר גמר התקון, הוא בשמיני עצרת' וכו', כי "עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, הוא בשמיני עצרת" בידוע, ועל-כן ביום שקדם 'שמיני עצרת', הוא 'הושענא-רבה' וכו', ו"בההוא יזמא, וישב יצחק ויחפר את בארת המים" וכו' פנ"ל.

כי אז קדם גמר התקון בשלמות, צריכין לשוב ולחפר את "בארות המים" - להשיג ולמצא בחינת "מים טהורים", הנ"ל כדי לטהר בשלמות מכל בחינת ה'מוותרות', ואז זוכין ל'עצה-שלמה' וכו'. [עי' שם בפנים באריכות].

סא

(על-מיי-הלכות, ערלה ד, טז)

וזהו בחינת (זחר צו לב): "בההוא יזמא, וישב יצחק ויחפר את בארת המים" וכו' (בראשית כו, יח). דהינו: שבראש-השנה היה בחינת "הפירות בארות מים", ועכשו בהושענא-רבה חוזרין וחופרין ה"בארות מים".

הינו: כי "בארות מים", זה בחינת קולות וצעקות להשם-יתברך, בחינת (איכה ב, יט): "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", בחינת "שבעה קולות שאמר דוד על המים" (תהלים כט), "שנמשכין ביום זה", פמובא.

הינו: שכל התקונים שגומרים ביום זה - הוא בחינת 'קולות', לצעק ולהתחנן לפני השם-יתברך תמיד מעמק הלב, בבחינת: "שפכי כמים לבך נכח פני ה'" וכו'.

סב

(לקוטי-הלכות, ערב ג, לח)

"בארת המים" (בראשית כו, יח) - זה בחינת 'פח הצדקה' שנקרא 'מים', בחינת (קהלת יא, א): "שלח לחמך על פני המים". ו'יצחק' הוא בחינת ה'יראה-הקדושה' שנעשה על-ידי ה'רצון', שנתגלה על-ידי ה'צדקה'.

סג

(על-מיי-לתרופה, הושענא-רבא תר"ב)

"וישב יצחק ויחפר את בארת המים" (בראשית כו, יח) - הם בחינת ה"מים עמקים עצה בלב איש" (משלי כ, כה), שחותרים אותם על ידי שצועקים באמת ובתמימות פשוט: "ממעמקים קראתיך ה'" (תהלים קל, א).

סד

(על-מיי-לתרופה, ב' תקת תר"ב)

והזכרנו קצת מה שכתוב בהתורה תקעו ב' (ח"ב ה): שצריכין לצעק מעמק הלב, בחינת (תהלים קל, א): "ממעמקים קראתיך ה'", כדי לחתור ה'מים', שמהם גדלה ה'אמונה-הקדושה'.

כי באותו היום ובעת הסמוך, נכנס בלבי בעמק מאד מאד, אלו הדבורים-הקדושים ששמעתי מפיו-הקדוש, כשגלה התורה הנוראה הנ"ל: "אז מ'מוז דעביווען דאס וואסער, וואס פון דארט וואקסט אמונה!" [שמכרחים לחתור אחר המים, שמשם גדלה האמונה] וכו'. מה אמר לך בני חביבי מה שמתנוצץ בלבי בענין זה.

[ועין עוד באריכות ב'לקוטי-הלכות' המובאים לעיל - הענין של 'הפירות הפארות' ביום 'הושענא-רבא' דיקא].

"וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק, וַתִּבְחַרְתֵּי עֵינָיו מִרְאֵת" (בראשית כז, א)

סה.

(ח"א נח, א"ב)

מִשֶּׁהָ הָיָה נִשְׁמָתוֹ כְּלוֹל מִשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת, וְהָיָה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיד אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת: (א) בְּאֵר, (ב) וְעֵנָן, (ג) וּמֶן. - כִּי "כֻּלָּם [כָּל הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת] הִזְרִיּוּ בְזִכּוֹת מֹשֶׁה" (תענית ט).

"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה בְּחִינַת אֲבָרָהִם, מִימֵי הַחֶסֶד, וְ"אֲבָרָהִם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֵרוֹת" (שם כא, כה; כו, ט"ח).

וְעֵנָן - זֶה בְּחִינַת יִצְחָק, בְּחִינַת "חֹשֶׁךְ עֵנָן וְעֵרְפֶל" (דברים ד, יא), בְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּבְחַרְתֵּי עֵינָיו מִרְאֵת".

וּמֶן - זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת (תהלים עח, עא): "לְרַעוֹת בֵּיעַקֵּב עִמּוֹ".

וּמִשֶּׁהָ שֶׁהָיָה כְּלוֹל מֵאָבוֹת, נֶאֱמָר בּוֹ (שמות ב, טו): "וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה עַל הַבְּאֵר, וּכְתִיב בָּהּ (שם כד, יח): "וַיִּבֵּא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן; וּכְתִיב בָּהּ (שם טז, טו): "וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם, הוּא הַלֶּחֶם". "הוּא" דִּיקָא, קָאֵי עַל מִשֶּׁהָ בְּעֵצְמוֹ - שְׂבֻזְכוֹתוֹ אֶכְלוּ הַמֶּן".

סו.

(ח"א עד)

כְּשֶׁה'מַלְכוּת' הִיא בְּבִחִינַת צֶדֶק, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "צֶדֶק מַלְכוּתָא קוֹדִישָׁא" (פתיח אליהו, תקוני-זהר יז): - אִזּוּ הוּא בְּחִינַת מַחֲיַדְדֵי קְטָנוֹת, בְּחִינַת דִּינִים - שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁד הַדִּין שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֹשֶׁךְ, בְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּבְחַרְתֵּי עֵינָיו מִרְאֵת".

עֵינָיו מִרְאֵת" - שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה, בְּחִינַת (שם א, ה): "וְלֹחֶשֶׁךְ קָרָא לִילָה". וְצָרִיד כָּל אָדָם לִילֵךְ מִקְטָנוֹת לְגִדְלוֹת וְכוּ'.

סז.

(ח"א רה)

תִּקְוֹן לְמִקְרַה־לִילָה רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ: לוֹמַר עֲשֶׂרָה קָפִיטֵל תְּהַלִּים בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם - כִּי יֵשׁ כַּח בְּאֵמִירַת תְּהַלִּים, לְהוֹצִיא הַטָּפָה מִהַקְלֵפָה שֶׁלְקָחָהּ אוֹתָהּ, כִּי תְהַלִּים בְּגִימַטְרִיא לִילִי"ת עִם הַחֶמֶשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׂמָה, שֶׁהִיא הַמְּמַנָּה עַל זֶה (זהר בראשית יט: וַיִּשְׁלַח קַסֵּט וְעוֹד).

וַיֵּשׁ כַּח בְּכָל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן שֶׁל "הַעֲשֶׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁנֶּאֱמָר בָּהֶם סֵפֶר תְּהַלִּים" (גמרא פסחים קיז. זהר אמור קא. תקוני-זהר כז), לְבַטֵּל כַּח הַקְלֵפָה הַנִּלְכָּה.

כִּי אֲשֶׁרִי הוּא לְשׁוֹן רְאִיָּה וְהַסְתַּכְלוּת - הַפֶּךְ הַקְלֵפָה שֶׁעָקַר כַּח מִקְלָקוּל־הָרְאוֹת, מִבְּחִינַת (בראשית כז, א): "וַתִּבְחַרְתֵּי עֵינָיו מִרְאֵת", בְּבִחִינַת: "יְהִי מְאֹרֶת, חֶסֶד" (בראשית א, יד - הַקְדַּמַת הַזֶּהָר א: יא. יב: זֶהָר בְּרֵאשִׁית יט: לָג: וְעוֹד), וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תקוני-זהר פב): "דָּא לִילִית".

נִמְצָא: שֶׁעָקַר כַּח מִקְלָקוּל הָרְאִיָּה - וְאֲשֶׁרִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן רְאִיָּה, הִיא הַפֶּךְ מִמֶּנָּה. - וְכֵן מִשְׁפִּיל וְכוּ'. - וְכֵן הַלְלוּיָהּ וְכוּ'.

סח.

(ח"א פב)

מִשֶּׁהָ־רַבְנוּ, כָּל מָה שֶׁעָלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, מְצָא שָׁם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שמות יט, ג): "וּמִשֶּׁהָ עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים".

כי בגשמיות אנו רואים: שיש אדם שהוא למטה בדחקות, אזי הוא עובד השם ומכיר אותו. וכשנתעלה למעלה, שנתעשר, אזי שוכח בהקדוש-ברוך-הוא וכו'.

והדבר תמוה: כי אדרבא, כל מה שאדם נתעלה ביותר, בודאי הוא יותר קרוב לאלקות, כי כל הטוב הוא אלקות, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב ה' לכל". ואנו רואים בהפך: פשאדם בא בעשירות, בטוב, אזי שוכח בהקדוש-ברוך-הוא.

ותדע: שזה בחינת (בראשית כז, א): "ותכהין עיניו מראת" - מחמת שנתקרב ביותר אל האור אלקות, אזי האור מכהה עיניו ומזיק לו - כמו פשאדם מסתכל בעצם השמש, אור השמש מזיק לעיניו.

אבל יש בחינת 'סגול' וכו', שזהו בחינת (שמות לג, כב): "ושכתי כפי עליך" - כי בלא זה, היה עצם אור הכבוד מזיק למשה, כמו שכתוב (שם שם, כ"ג): "כי לא יראני האדם וחי, וראית את אחורי".

"ויאמר: הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי"

(בראשית כז, ב)

אמר רבי יהושע בן קרחה: הגיע אדם לפרק אבותיו, קדם לה' שנים, ולאחר חמט שנים - ידאג מן המיתה. שכן יצחק אמר: אם לשניו של אבא אני מגיע, עד עכשו מתבקש לי [יש לי עדון הרבה שנים לחיות, מן שלא הגעתי לשנותיו. ור"י]. אם לשנים של אמי אני מגיע, "ויאמר אליו: הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי" [ששנה היתה קב"ו שנים. ויצחק היה באותו העת קב"ג שנים]. (בראשית-רבה סה, יב)

סט.

(ספר-המדות, טבע ח"ב א)

בריאנות הגוף וחייו וטבעו של אדם - הכל הולך לפי טבע וחייו

ובריאנות אביו ואמו. [הרב מטשעהרין ז"ל צין למדרש הנ"ל].

"ועתה שא נא בליך" (בראשית כז, ג)

ע.

(ח"א רעח)

דע: שעל 'חליף טוב', יכולין לראות כל 'כלים' של הבית-המקדש, איזה פנים יש להם.

וזה שכתוב פשאמר יצחק לעשו, שיבדק הספין וישחט יפה: "שא נא בליך" (בראשית כז, ג - ופרש"י; ובראשית-רבה' סה, יג) - רמז על 'כלים' של בית-המקדש, שהם נראים על הספין היפה.

וכן איתא במדרש (שם): "כליך, זה בכל, שנאמר (דניאל א, ב): 'ואת הכלים הביא בית אוצר אלקיו'". נמצא: ש"כליך" מרמז: על 'כלים' של בית-המקדש.

[ספר-המדות, ראיה ח"ב יא; שוחט ח"ב ד: ה'זכ"ה הראות, יכולין לראות על החלפים של השוחטים, את הכלי בית-המקדש].

"ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי"

(בראשית כז, ד)

"מפוקדין דעשה" (תקוני-זוהר נא, נב, נה).

עא.

(ח"א צג)

כל העושה משא-זמתן באמונה, מקיים מצות עשה של "ואהבת" (דברים ו, ה), שהיא 'שרש' לכל מצוות-עשה, כמו שכתוב בתקונים (תקוני-זוהר נא, נה): על פסוק

(בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי" - "מפקודין דעשה" [דאיתייהבו מאהבה].

עב.

(ח"ב ה, יד)

ה'חמשה חושים' של ה'מוח', כלם נמצאים בבחינת 'ראשיהשנה', שהוא בחינת 'ראש ומחין' - כי יש חמשה חושים בהמוח: א) ראייה. ב) שמיעה. ג) ריח. ד) טעם. ה) משיש. - וכלם נמשכין מהמוח.

'חוש הטעם' - זה בחינת (בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי", "מפקודין דעשה" (תקוני-זחר נא. נב. נה.), היינו: מה שהשם יתברך טועם בראשיהשנה כל המעשים טובים של ישראל.

'חוש הראייה' וכו'. - 'חוש השמיעה' וכו'. - 'חוש הריח' וכו'. - 'חוש המשיש' וכו'. - נמצא: שב'ראשי השנה' הוא 'תקוני-המחין'.

עג.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית' וכו' - נעשה 'בן-חורין' וכו' וכו' - ונתבטל העצבות והליצנות הבאים ממרה-שחרה וכו', על-ידי 'יצרה טוב', שהוא בחינת (קהלת י, יב): "לב חכם לימינו".

וב'ימין' הזה - מקים הנופלים לאהבות וליראות רעות, לאהבות ויראות קדושות וכו'.

ואז יכול הלב להתלהב בלמוד-התורה, ב'שלהובין דרחימותא'. ו'מים רבים'

שהם 'אהבות ויראות היצוניות', אי אפשר להם לכבות 'התלהבות' הזאת, בבחינת (שיר-השירים ח, ז): "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה".

וה'שכינה' היא מכסה בכנפיה על דמהון של ישראל ב'אהבה' הזאת - שלא ישלטו עליהם "זרע מרעים" (ישעיה א, ד), שהם בחינת (בראשית ז, ז): "מי המבול" - (תקוני-זחר נא.).

וזה (ברכות יב:): "העובר עברה ומתבייש בה, מוחלין לו", כי "על כל פשעים תכסה אהבה" (משלי י, יב), כי על-ידי ה'בושה' נשפך דמו (בבא-מציעא נח:). ואז השכינה מכסה דמו באהבה כנ"ל, בבחינת "כפוי דם" (ויקרא יז, ג). ועל-ידי 'כפוי' הזאת, נתכסה כל פשעיו ממילא.

וכשהקדוש ברוד-הוא רוצה לטעם מ'מצוות-עשה' של איש ישראל שהוא צדיק - אזי היא בחינת "איבר מן החי שהוא אסור באכילה" (בראשית ט, ד; דברים יב, כג), וצריך 'שחיטה' להתירה.

על-כן צריך שיבא עליו 'בושה' שהיא 'שפיכות-דמים' - בחינת 'שחיטה' שהיא מטהרת ה'איבר מן החי'.

ואזי יוכל השם יתברך לטעם מהמצוות-עשה שלו, בין 'מצוות-עשה' אחת, בין מצוות רבות - כי ה'מצוות' נקראים 'מטעמים', כמו שכתוב (בראשית כז, ד): "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי", "מפקודין דעשה" (תקוני-זחר נא. נב. נה.).

וכשנשפך דמו על-ידי ה'בושה' כנ"ל - אזי צריך לשמור, שלא יינקו ממנו החיצונים הידועים שרוצים לינק מזה

”וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בְּגָדֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל
הַחֲמֹדֹת אֲשֶׁר אֶתָּה בְּבֵית, וַתִּלְבַּשׁ אֶת
יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן” (בראשית כז, טו)

עה.

(לקוטי-הלכות, גנבה ג, וז)

יעקב עשה מטעמים לאביו, והתלבש את
עצמו ב”בגדי עשו החמדות” (שם
שם, טו), עד שקבל את הברכות מאביו בגנבה.

כי ‘יעקב’ - הוא בבחינת פנים-דקדשה,
שהוא בחינת כלליות השבעים פנים
של תורה, בבחינת (תהלים כד, ו): “מבקשי
פניו יעקב סלה”.

והתלבשות יעקב בבגדי עשו - זה בחינת
התלבשות השבעים פנים
של תורה, בספורי-מעשיות’.

כי ה’מעשיות’ שמספרין - זהו בחינת
‘עשיה’, שהוא בחינת עשו, שהוא
לשון עשיה, כמו שפרש רש”י (בראשית כה,
כה): “שעל-שם-זה קראוהו עשו” - שהיה
עשוי ונגמר בשערות” וכו’, כי על שם זה
נקראין מעשיות, לשון עשיה’.

אבל ‘ספורי-מעשיות’ של הצדיקי-אמת,
שמלבש בהם השבעים פנים של
תורה - זהו בחינת התלבשות יעקב שהוא
כלליות התורה, ב”בגדי עשו”, שהם
בחינת לבושין של עשיה, שהם בחינת
‘ספורי-מעשיות’, שמספרין ה’מעשה’
בלשון ה’נעשה’ בעולם-העשיה, ושם
מלבש כל השבעים פנים של תורה’.

כי “בגדי עשו שלבש יעקב אז, היו
בגדים של אדם-הראשון, שהם
כתנות עור שהלבישם השם-יתברך” (זהר
בא לט), כמו שכתוב (בראשית ג, כא): “ויעש ה’

הדם הנשפך. על-כן צריך ‘פסוי’, שהשכינה
מכסה דמהון של ישראל שנשפך ב’אהבה’
הזאת, בחינת: “כאשר אהבתי” כנ”ל - וזה
בחינת “פסוי דם”.

ובענין ‘שפיכות-דמים’ של ישראל, יש
דברים עליונים ונסתרים הרבה -
בין ‘שפיכות-דמים על-ידי בוששה’, בין שאר
‘שפיכות-דמים ממש’.

כי יש כמה וכמה נשמות נפולות - שאין
להם עליה פיאם על-ידי ‘שפיכות-
דמים’ של ישראל של אדם גדול. ולפעמים
אין להם עליה, פיאם על-ידי ‘שפיכות-
דמים ממש’.

וזה בחינת (יומא פז): “זדונות נעשין
בזכות” - שעל-ידי ה’בוששה’
ו’שפיכות-דמים’, השכינה מכסה דמהון
באהבה הנ”ל.

וזה בחינת: “על כל פשעים תכסה אהבה”
- ונתהפכין הזדונות לזכיות, ונתעלו
הנשמות הנפולות, שהן בחינת ‘פשעים’ -
כי נתעלין ונתהפכין לזכיות, על-ידי “פסוי
דם” - ב’אהבה הנ”ל.

”הן עשו אחי איש שער” (בראשית כז, יא)

עד.

(ח”א ח, ג-ה)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, כה): “כלו
באדרת שער”.

אֱלֹקִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנֹת עוֹר וַיְלַבְּיֵם, וְ"כְתָנֹת עוֹר" - זֶהוּ בְּחִינַת 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת', שֶׁהֵם 'לְבוּשֵׁי'ן שֶׁמְלַבֵּשׁ בָּהֶם ה'תּוֹרָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אָדָם'.

כִּי אַחַר הַחֲטָא שֶׁחָטְאוּ אָדָם וְחוּהָ, וְהָיָה רוּצָה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה וּלְעוֹרָרָם מִשִּׁנְתָּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִיתָה שֶׁהַמְּשִׁיבֵי עֲלֵיהֶם, עַל־כֵּן עָשָׂה לָהֶם "כְּתָנֹת עוֹר", שֶׁהֵם רִמְזוּ לְ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת".

שִׁמְעַתָּה אַחַר הַחֲטָא, בְּהִכָּרַח לְהַלְבִּישׁ כָּל הַתּוֹרָה בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" וְכוּ' וְכוּ' - כִּדִּי לְעוֹרָר מֵהַשָּׁנָה וְהַמִּיתָה כָּל בְּאֵי עוֹלָם, שִׁישׁוּבוּ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

כִּי חָטְאָם הָיָה עַל־יְדֵי 'אֲכִילָה', דְּהִינּוּ עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת עֵץ־הַדַּעַת', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אָבְדוּ הַפְּנִימִים וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם ה'שָׁנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מִיתָה' שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הִכָּרַח כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, לְהַלְבִּישׁ לָהֶם הַתּוֹרָה בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת "כְּתָנֹת עוֹר", כִּדִּי לְעוֹרָרָם מֵה'שָׁנָה', כִּנ"ל.

נִמְצָא: שֶׁ"כְּתָנֹת עוֹר שֶׁל אָדָם־הָרִאשׁוֹן", הֵם בְּחִינַת 'לְבוּשֵׁי'ן שֶׁל סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' כִּנ"ל. וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית כז, טו): "בְּגָדֵי עֵשׂוֹ הַחֲמָדָת" שֶׁלְבַשׁ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלוּת ה'שְׁבַעִים פְּנִימִים שֶׁל תּוֹרָה', שֶׁהֵם בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁנִּתְלַבְּשׁוּ בְּבְגָדֵי עֵשׂוֹ, בְּבְחִינַת "כְּתָנֹת עוֹר", בְּ"סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת', כִּנ"ל.

וְכַל־זֶה הָיָה בְּלִיל פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּרְגוּם־יְהוֹנָתָן וְרַש"י בְּרֵאשִׁית כז, ט; פֶּרֶק־יְרֵבֵיאֵל עוֹר פל"א): "שְׂאוֹתָהּ לִילָה שֶׁהִבִּיא יַעֲקֹב הַמֵּאֲכָלִים לְאָבִיו, וְקִבַּל הַבְּרָכוֹת -

הָיָה לִיל פֶּסַח, שֶׁאֵז יֵצְאוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם".

כִּי 'יֵצִיאֵת־מִצְרַיִם', זֶהוּ בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרָרוֹת־הַשָּׁנָה', כִּי ה'גְּלוּת' נִמְשָׁל ל'שָׁנָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (זֶהר בְּרֵאשִׁית כח.); וְכַשִּׁיּוֹצְאִין מֵה'גְּלוּת', זֶהוּ בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרָרוֹת־הַשָּׁנָה'.

"כִּי הִקְרָה ה' אֶלְהֵיךָ לְפָנָי" (בְּרֵאשִׁית כז, כ)

"אִם לְזוּגָהּ הַמְצִיא לָךְ, דְּכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית כז, יב) "הִקְרָה נָא לְפָנָי הַיּוֹם", וְכַתִּיב (שָׁם שָׁם, סג): וַיִּרְא וְהָיָה גְּמִלִים בְּאֵימִם - לְמֵאֲכַלְךָ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, "כִּי הִקְרָה ה' אֶלְהֵיךָ לְפָנָי" (שָׁם כז, כ). (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה סה, יט)

עו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מִמּוֹן ח"ב יג; נְאוּף ח"ב ט)

הַפְּרִנְסָה לְפִי הַזְיוּג. [הַרְבֵּי מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִיָּן לְמַדְרַשׁ הַנ"ל; וְעֵינֵי עוֹד בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִתְּנָה ה, מד - עַל הַמַּדְרַשׁ הַזֶּה].

"הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כז, כב)

עז.

(ח"א כא, ז-ח)

ה'צַעֲקוֹת' שֶׁאָדָם צוֹעֵק בְּתַפְלָתוֹ וּבְתוֹרָתוֹ, כְּשֶׁנִּסְתַּלְקִין הַמַּחִין בְּבְחִינַת עֵבוֹר - הֵן בְּחִינַת 'צַעֲקַת הַיּוֹלָדָת' בְּשַׁעַה שֶׁהִיא כּוֹרַעַת לִילָד, "שֶׁרְאֵמַת עֵי"ן קָלוּן, כְּמִנְיָן תְּבוּת שֶׁבְּמִזְמוֹר יַעֲקֹב' (תַּהֲלִים כ), וְאֵז מוֹלָדָת" (זֶהר פִּנְחָס רמט:).

וְכַשִּׁיּוֹצְאֵם לּוֹמַד תּוֹרָה, וְאִין מִבִּין בָּהּ שׁוּם חֲדוּשׁ - זֶה מַחְמַת שֶׁהַמַּחִין

והשכל של התורה והלמוד הזה, הן בבחינת 'עבור'. - וזה נקרא בשם 'יעקב', כי 'יעקב' זה בחינת 'עבור', בחינת (הושע יב, ד): "בבטן עקב את אחיו". ואז צריך לצעק ה'קלין' הנ"ל.

וזה בחינת (בראשית כז, כב): "הקל קול יעקב" - כשהוא בבחינת 'יעקב', צריך לו ה'קלין' - פדי להוציא ה'מחין' בבחינת 'לדה'.

ומי שתורתו בלא הבנה בה שום הדוש - אין לדרש אותה לרבים.

כי התורה הזאת שהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור' - אף-על-פי שהקדוש-ברוך-הוא מתענג בה, בבחינת (שירי-השירים ב, ד): "ודגלו עלי אהבה", "אל תקרי ודגלו אלא ולגלוגו" (שירי-השירים רפה ב, טו) - אבל אין לדרש אותה כמו שהיא לרבים.

כי אין לדרש אלא דברים המבררים, כמאמר (שבת קמה: על משלי ז, ד): "אמר לחכמה אחתי את - אם ברור לך הדבר באחותך שהיא אסורה לך, אמר, ואם לאו, אל תאמרה".

וזהו (תהלים קלה, ד): "כי יעקב בחר לו יי"ה" - כשהיא בבחינת 'יעקב', בבחינת 'עבור', בלא 'מחין' - זאת הלמוד בחר לו הקדוש-ברוך-הוא, בבחינת "ודגלו עלי אהבה" - ואין לדרש אותה לרבים.

אבל (שם): "ישראל לסגלתו" - 'ישראל' ל'אותיות ל'י רא"ש' (האריז"ל בכמה מקומות), הינו: 'התגלות המחין', 'המשכת אורי-הפנים', 'שפע אלקי', ה'מקיפין', בתוך ה'פנימי'.

וזה בחינת: "ישראל לסגלתו". "ישראל אשר בבחינת (ישעיהו מט, ג): "ישראל אשר

בה אתפאר". "בה" דיקא - שיתמשך עטרת תפארת, הינו: ה'מקיפין' הנ"ל - "בה", בתוך ה'פנימיות'. "לסגלתו" - זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים.

עח.

(ח"א כז, ו)

על-ידי 'תקון-הברית', זכה ל'קול' - שיזדבב קול רנתו. ו'יעקב' ששמר בריתו, כמו שכתוב: "ראשית אוני" (בראשית מט, ג) - זכה ל'קול', כמו שכתוב: "הקל קול יעקב" (שם כז, כב).

עט.

(ח"ב ח, א)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, כו): "וידו אחזת בעקב עשו".

פ.

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, יט): "ואלה תולדות יצחק בן אברהם".

"ויאמר: הגשה לי ואכלה מציד בני, למען תברכה נפשי, ויגש לו ואכל, ויבא לו יין וישת" (בראשית כז, כה)
- ענין ה'בכורה' וה'ברכה' -

פא.

(ח"א מא)

ענין 'רקודין' - הנה איתא ב'עץ-חיים' (שער לח פ"ד): "ה'ברכים', הינו ה'רגלין', הם 'נצח הוד' (תקוני-הער יז: פתח אליהו), והם 'עוקבין'. ו'עק"ב' גימטריא שתי פעמים 'אלקי"ם', שהם 'דינים' - שיש שם אחיזה לחיצונים, פידוע (זהר תולדות קלח).

לזכות לשמחת ישראל, לשמח בהשם-יתברך אשר
בחר בנו מכל העמים וכו'. ונתעורר לשמחה על-ידי-
זה, עד שנמשך השמחה לתוך הרגליו, דהינו: שמרקד
מחמת שמחה.

על-ידי-זה מגרש החיצונים הנאחזים בהרגליו, וממתיק
ומבטל כל הדינים, וזוכה לקבל כל הפרכות.
וה'תלהבות הזאת של הרקודין היא: "אשה ריח נוח
לה".

אבל מי שמרקד ב'התלהבות היצר' - היא בחינת "אש
זרה", וחינוך ששתה, הוא בחינת: "יין המשפר", שמשם
'אחיזת החיצונים' חס-ושלום. - נמצא: 'רקודין דקדשה',
ממתיקין הדינים כמו פדיון].

"ראה ריח בני פריח שדה אשר ברכו
ה'. וינתן לה וגו'" (בראשית כז, כח)

פב.

(ח"ב ח, א)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כה, כז): "וידו
אחזת בעקב עשו".

פג.

(התורה "רב לכם" - בהוספות מכתב-יד
רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

איש ישראל, אם הוא דבוק בהשם-
יתברך ובאמונתו הקדושה, אזי אינו
יכול לשלט עליו שום דין, ולא יהיה לו
שום נפילה.

אבל אם הוא נופל מאמונה - אז כל
הדינים שורין עליו. וירושלים נקרא
'אמונה' וכו', כמו שכתוב (ישעיה א, כא-כו):
"קריה נאמנה". ועל-פן כשנפל מאמונה
הנקרא 'ירושלים', ובא לידי 'כפירה' - זה
נקרא 'מחריבי-ירושלים' וכו'.

כי האמונה האמתית, אם הוא באמת - אזי
משפעת שפע ברכה וכל טוב מהשם-
יתברך על ישראל.

והפעלה להבריח החיצונים משם:
שימשיך לתוך ה'ברבים',
ה'גבורות' מ'שרש הבינה' - ואז ה'חיצונים'
בורחים משם - והוא לוקח ה'בכורה'
וה'ברכה', שזה בחינת 'ברבים'. - ו'שרש
הגבורות' נקרא 'יין', כידוע, וזה "יין
המשמח" (על-פי תהלים קד, טו).

וזה שכתוב בעקב, כשראה שהוא בחינת
'ברבים' במקום 'דין', כי שתי פעמים
'אלקיים' עם עשר אותיות, גימטריא:
'עק"ב' - אזי המשיך 'שרש הגבורות',
בחינת: "יין המשמח", כמו שכתוב (בראשית
כז, כח): "ויבא לו יין וישת" - 'שרש של
הברכה'.

נמצא: על-ידי 'רקודין', ששותה "יין
המשמח", שהם 'שרש הגבורות'
שבבינה, ונמשכין למטה בתוך הרגליו,
הינו: שמרקד - בזה מגרש החיצונים משם.
וזאת התלהבות של הרקוד, והוא: "אשה
ריח נוח לה" (ויקרא א; במדבר כח, ח).

אבל מי שמרקד ב'התלהבות היצר' - זה
נקרא: 'הטא של נדב ואביהוא',
שכתוב בהם (ויקרא י, א): "ויקריבו אש זרה".

"נדב ואביהוא הם נצח והוד" (שער
הגלגולים, הקדמה לג; ועוד), ו'התלהבות'
שבקדשה נקרא "יין המשמח", שעל-ידו
נמתקים ה'גבורות'. ו"אש זרה", נקרא: "יין
המשפר", 'התלהבות היצר'. ושם יש חס-
ושלום אחיזה להחיצונים "אשר לא צוה
אותם" (ויקרא שם). - וזה גם-כן 'פדיון נפש'
וכו'.

[לקוטי-עצות, שמחה יב: 'רקודין של מצוה' - פגון
ששותה יין בשבת ויום-טוב, או ב'חתנה של מצוה, או
בשאר 'סעדת מצוה' - ושותה במדה; וכונתו לשמים:

וְגַם אִם הוּא מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי יֵרָא מֵהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ
יִרְאֶה, וְאִזּוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לִפְלֹ מֵהָאֲמוּנָה, כִּי
הָאֲמוּנָה הִיא לְמִטָּה.

וּכְשֶׁהִיא בְּשִׁלְמוֹתֶיהָ - אֲזִי נִשְׁפָּעִים מִמֶּנָּה
כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי כז, כח): "אִישׁ אֲמוּנָה רַב
בְּרָכוֹת".

וְגַם-כֵּן [יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ] נִקְרָא 'שְׁדָה'
(בְּרֵאשִׁית כז, סג) - כִּי כְמוֹ ה'שְׁדָה'
שֶׁגִדְלָה בָּהּ כָּל הַתְּבוּאוֹת, וְנִלְקָטִין בָּהּ כָּל
הַפְּרוֹת - כֵּן עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה הַזֹּאת, כָּל
הַטוֹב.

וְ'יַעֲקֹב' נִקְרָא גַם-כֵּן 'שְׁדָה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(בְּרֵאשִׁית כז, כז-כח): "וְרִיחַ רִיחַ בְּנֵי
כְּרִיחַ שְׁדָה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה', וַיִּתֵּן לָדָּ" וְכוּ' -
וְכָל הַדֵּינִין מִתְבַּטְּלִין.

"וְתִירֹשׁ" (בְּרֵאשִׁית כז, כח)

פד

(ח"א כ"י)

"גְּלוֹת-מִצְרַיִם הָיָה עַל פְּנֵי-הַבְּרִית"
(שְׁעַר-הַפְּנוּת פֶּסֶח), וְ'פְּנֵי'
הַבְּרִית' הוּא 'פְּנֵי-הַדַּעַת', בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד,
כח): "וַיֵּדַע אָדָם".

וְעַקֵּר הַמִּצְוָה בְּיַד - לְהוֹרוֹת: עַל 'תְּקוּן-
הַדַּעַת', בְּבַחֲיִנַת (סְנֵהֲדָרִין ע):
"בְּחִמְרָא וְרִיחָנִי פְקַחִין", וּבְבַחֲיִנַת (יוֹמָא עו:
סְנֵהֲדָרִין שָׁם): "תִּירוֹשׁ" (בְּרֵאשִׁית כז, כח) - זָכָה
נַעֲשֶׂה רֵאשׁ", הֵינּוּ: יְדַעַת'.

פה

(ח"א כט, ח)

ה'יין' הוּא בְּחִינַת 'צִידִין', הַתְּנַבְּרוֹת-
הַדָּמִים, בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי כג, לא): "אֵל
תֵּרָא יַיִן כִּי יִתְאָדָם", "שְׂאֵחֲרִיתוֹ דָּם" (סְנֵהֲדָרִין
ע).

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית כז, כח):
"תִּירוֹשׁ", וְלִמְדוֹ רַז"ל מִזֶּה
(יוֹמָא עו: סְנֵהֲדָרִין ע): "זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא
זָכָה נַעֲשֶׂה רָשׁ".

הֵינּוּ: כְּשֶׁ"לֹא זָכָה", שְׂאִינוֹ 'מְזַכֵּךְ' אֶת
הַדָּמִים. עַל יְדֵי זֶה "נַעֲשֶׂה רָשׁ" -
שְׂאִין לֹא "לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם" (שְׁמוֹת טז, ד).

אַבְל "זָכָה, נַעֲשֶׂה רֵאשׁ" - בְּבַחֲיִנַת 'מַחִין'.
הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַלְּבָנוּנִית מִן
הַמַּחִין וְכוּ'.

"וְיַעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים" (בְּרֵאשִׁית כז, לו)

וְחִכְמַנִּי. (תְּרַגּוּם אוּיִנְקְלוֹס)

פו

(ח"א א)

'יַעֲקֹב' זָכָה ל'בְּכוֹרָה', "שֶׁהוּא רֵאשִׁית',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה'" (זֶהָר מִשְׁפָּטִים
קכא: תְּקוּנַת-זֶהָר ל), כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קיא, י):
"רֵאשִׁית חֲכָמָה".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, לו): "וְיַעֲקֹבֵנִי זֶה
פְּעַמִּים", וְתְרַגּוּם אוּיִנְקְלוֹס:
"וְחִכְמַנִּי".

פז

(ח"א י, ד)

'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת ה'שְׁכָל', כְּמוֹ שְׁתְּרַגָּם
אוּיִנְקְלוֹס (בְּרֵאשִׁית כז, לו):
"וְיַעֲקֹבֵנִי" - "וְחִכְמַנִּי".

פ.ח.

(ח"א עד)

הַמִּתְקַת־הַדִּין שֶׁל 'יִצְחָק, הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת 'עֵקֶב, בְּחִינַת
'דְּבוּר בְּדַעָה, דְּהִינּוּ: עַל-יְדֵי 'דִּיעַת הַתּוֹרָה.
כִּי 'עֵקֶב הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית כז, לו): "וַיַּעֲקֹבנִי זֶה פַעַמִּים", וְתַרְגָּם
אוּנְקָלוּס: "וְחֲכַמְנִי".

"וַיֵּשֶׂא עֵשָׂו קְלוֹ וַיִּבֶן" (בְּרֵאשִׁית כז, לח)

אמר רבי יצחק: פורקנא דישׂראל לא תליא אלא
בבכיה, כד ישתלמון ויכלון, בכי דמענות דבכה עשו
קמי אביו, דכתיב (בראשית כז, לח): "וַיֵּשֶׂא עֵשָׂו קְלוֹ
וַיִּבֶן". ואינון דמעין, אחיתו לישראל בגלותיה.
כיון דיכלון אינון דמעין, ב'בכיה דישׂראל -
יפקון מגלותיה, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא, ח):
"בבכי יבאו ובתחנונים אובילם". (זהר שמות יב:)

פ.ט.

(ח"ב ל)

כְּשָׁבָא 'סֵפֶר חֲדָשׁ לְעוֹלָם, וְזֶה מְבַאֵר
אֲצִלְנוּ (לקוטי מוה"ר ח"א רסב): "שֵׁישׁ
חֲדוּשִׁים שְׁנַעֲשִׂין עַל-יְדֵי דְמַעוֹת" - אַזִּי אֵלוֹ
הַדְּמַעוֹת שֶׁל הַחֲדוּשִׁים, שְׁמֵהֶם נַעֲשֶׂה
ה'סֵפֶר הַחֲדָשׁ - הֵם עוֹמְדִים כְּנֶגֶד גְּזֵרוֹת
הָאֲמוֹת, וּמְבַטְלֵן.

וְהַדְּבָר מְבַאֵר: כִּי "כָּל כַּחַם הִיא מִן
הַדְּמַעוֹת שֶׁל עֵשָׂו" (מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ;
זהר שמות יב:): - וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ אֵלוֹ הַדְּמַעוֹת
הַנִּלְ - הֵם עוֹמְדִים כְּנֶגְדָם וּמְבַטְלֵן.

וְזֶה: אוֹתִיּוֹת 'בְּכִי"ה' - רֵאשִׁי-תְבוּת (הוֹשַׁע
ב, א): "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" -
'מָה 'חֹל הַיָּם' מִגֵּן מִן גְּלֵי הַיָּם, שְׁלֵא
יִשְׁטְפוּ הָעוֹלָם - כִּן בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִגֵּן עֲלֵיהֶם

הַבְּכִיָּה וְהַדְּמַעוֹת, כְּנֶגֶד 'גְּזֵרוֹת הָאֲמוֹת" (זהר
פקודי רכז: - מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ; זהר שמות יב:), כְּנִלְ.

וְזֶה (שם): "וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל
הַיָּם" - 'מִסְפַּר"ר' הִינּוּ 'מִסְפַּר"ר' הַנִּלְ -
מִשָּׁם: "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" - הִינּוּ:
'בְּכִיָּה וְדַמַּעוֹת' שֶׁל הַחֲדוּשִׁין שְׁבַסְפַּר, שְׁמִיגֵן
עֲלֵיהֶם כְּנִלְ.

צ.

(סְפַר-הַמִּדּוֹת, סְפַר ח"ב ד)

כְּשֶׁנֶּדְפַס אֵיזָהוּ סֵפֶר חֲדָשׁ - עַל-יְדֵי זֶה
ה'בְּכִיָּה' שְׁעַל-יְדוֹ נִתְחַדֵּשׁ זֶה
הַסֵּפֶר, בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים קב, י): "וַיִּשְׁקֵנִי בְּבִכֵי
מִסְכָּתַי" - ה'בְּכִיָּה' הַזֹּאת, נִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד
גְּזֵרוֹתֵיהֶם שֶׁל הָאֲמוֹת, שְׁלֵא יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵינוּ
(מְדַרְשׁ תַּהֲלִים פ; זהר שמות יב: פקודי רכז:).

גַּם עֵקֶר כַּח מְמַשְׁלֵתָם, אֵינוֹ אֵלָא בְּבְכִיָּה
שֶׁל עֵשָׂו (שם).

וְסִימָן לְדָבָר (הוֹשַׁע ב, א): "וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם". [עֵינֵן הַבְּאוּר
בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב ל' הַנִּלְ].

צ.א.

(ח"ב עט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, יט): "וַיֹּאמֶר
תּוֹלְדַת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם".

"וַיֹּאֵל שְׂדֵי יִבְרָךְ אֶתְךָ וַיַּפְרֶךְ וַיִּרְבֶּךְ"
(בְּרֵאשִׁית כה, ג)

צ.ב.

(ח"א יא, ג-ה)

עַל-כֵּן 'בְּרִית' מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'שְׂדֵי', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): "אֲנִי אֵל"

שְׂדֵי, פָּרָה וּרְבֵה – פי 'שְׂדֵי' הוא בְּחִינַת: **"שֵׁשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתַי לְכָל בְּרִיָּה"** (רש"י בְּרֵאשִׁית יז, א; בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מו, ג).

וּכְשֵׁאִינוּ שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית, הֵינּוּ עַל-יְדֵי 'גְּאוֹת' – הוּא עוֹשֶׂה לְעֲצֻמוֹ 'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים' – הוּא מֵרָאֵה 'שְׂאִין דֵּי לוֹ בְּאֻלְקוֹתוֹ', עַד שְׁצָרִיךְ 'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים', וְעַל-כֵּן פּוֹגֵם בְּ'שְׂדֵי' "שֵׁשׁ דֵּי בְּאֻלְקוֹתוֹ לְכָל בְּרִיָּה". וּכְשֵׁשׁוֹמְרֵי הַבְּרִית, הוּא זוֹכֵה לְאוֹר הַמַּאִיר לוֹ לְתִשׁוּבָה.

וְ'שְׂמִירַת-הַבְּרִית' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. (א) יֵשׁ מִי שְׁזוּגוֹ בְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְאֵף-עַל-פִּיכֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שְׂאִינוּ יוֹצֵא מִדִּינֵי הַתּוֹרָה. (ב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית, שְׁזוּגוֹ מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְהוּדָא-עַלְאָה', וְ'יְהוּדָא-תַתְאָה'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל שַׁבַּת' – "שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (תְּהִלָּה יב), שְׁעֲמִצֵּם אֶת-עֲצֻמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְהוּדָא-עַלְאָה'.

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שְׂדֵי שֶׁל חַל' – שְׁגָם בְּחַל יֵשׁ צְמֻצוּמִים מִמְּלָאכָה לְחִבְרַתָּהּ, וְזֶה בְּחִינַת "מַט"ט – שֶׁשְׁלֹשְׁנוֹתָה שִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל" (תְּקוּנַיִזְהָר ב: וכו').

צג.

(ח"א כג, ד-בסוף)

'שְׂדֵי' – הוּא בְּחִינַת בְּרִית" (זִהָר פְּנִיחַס רנז), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): **"אֲנִי אֵל 'שְׂדֵי' פָּרָה וּרְבֵה"**.

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׂדֵי, שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (תְּהִלָּה יב) – דְּהֵינּוּ: שֶׁשְׂמַח בְּהַלְקוֹ, וְאוֹמֵר 'דֵּי' לְמָה שֵׁשׁ לוֹ, וְאִינוּ מִתְאַוֶּה

יֹתֵר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׂבִירַת תְּאוֹת-מְמוֹן' שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי 'שְׂמִירַת-הַבְּרִית'. [עֵינֵי לְקוּסֵי-הַלְכוֹת, קְדוּשֵׁינֵי ג, ג-ד].

"וְעַל חֲרָבָה תַחֲיֶה" (בְּרֵאשִׁית כז, מ)

צד.

(ח"א כו, ו)

"אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הִיא אַחַת מִשְׁלֹשָׁה דְבָרִים שְׁבָאִים עַל-יְדֵי יִסּוּרִין" (בְּרֵאשִׁית ה). וְעַקֵּר הַיִּסּוּרִים, הֵם הַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים "מוֹצְאֵי דַבַּת הָאֶרֶץ" (בְּמִדְבָּר יד, לז). – וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ מִתְחַלָּה אֶלֶף הַרְשָׁעִים, וְלַעֲנֹשׁ אוֹתָם בְּ'חֲרָבָה וּקְטָלָה', וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין אַחֲרֵיכֶם לִילֵךְ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְכַךְ הֵזֶה לְעֲנֹשׁ הַרְשָׁעִים – אִי-אֶפְשָׁר אֲלֵא כְּשֶׁמְקַבְּלִין הַכַּח הֵזֶה מֵ'אָדוּם', כִּי זֶה הַכַּח שְׁלוֹ, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, מ): **"וְעַל חֲרָבָה תַחֲיֶה"**, "וְהוּא יוֹנֵק מִ'מֵזֶל מַאֲדִים'" (זִהָר תְּצַא רַפְב).

"תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב" (מִיכָה ז, ב)

צה.

(ח"א כג, א)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית כה, כז):
"וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֶהְלִים"

צו.

(ח"א מז)

אָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵאשִׁית כ:): **"כְּתִיב (דְּבָרִים י, יז): 'אֲשֶׁר לֹא יֵשֵׂא פָּנִים, וּכְתִיב (בְּמִדְבָּר ג, כו): 'יֵשֵׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-**

ברוך-הוא: איך לא אשא להם פנים, אני אמרתי (דברים ח, י): 'ואכלת ושבעת וברכת' - והם מדקדקין על עצמן בכזית ובכביצה".

וזהו רמז נפלא: אם ישראל מדקדקין לבלי לאכל הרבה, רק מפזית ועד כביצה - אזי הם בבחינת: 'ישא ה' פניו', ואז יש נשיאות-פנים'.

אך כשהם משקעים בתאות אכילה - אזי הסתרת-פנים' חס ושלום.

וזה פרוש (דברים לא, יז): "והסתרת פני והיה לאכל" - פרוש: על-ידי תאות-אכילה, הוא מסתיר פנים.

והנה "נשיאות-פנים', הארת-פנים', הוא בחינת 'אמת', בחינת 'יעקב', כמו שכתוב (מיכה ז, כ): "תתן אמת ליעקב".

וזהו שאמרנו: כי המשקע ב'אכילה', הוא רחוק מ'אמת' - כי הוא בהסתרת 'פנים', שהוא מדת 'אמת'.

והוא בחינת 'תפלין' - כי 'יעקב' הוא 'תפארת', כלליות הגונין, בחינת 'תפלין' הנקראים 'פאר' (ברכות יא). ועקר 'עשירות' בא מ'אמת', כמו שאמר חז"ל (שבת קד): "קשטא קאי" וכו'.

והנה כל העולם כלו גזון משפע של 'ארץ-ישראל' (זחר תרומה קנז).

ו'ארץ-ישראל' בעצמו, מקבל השפע מן 'אמת', שהוא מדת 'יעקב', בנאמר: "תתן אמת ליעקב". והוא מדת 'תפארת', כלליות הגונין. והוא בחינת 'שמים', 'אש ומים', שהוא גם-כן 'כללות הגונין'.

וכשאנו אוכלים 'שפע אמת' הבא דרך 'ארץ-ישראל', ולא מחמת תאוה הגשמיות - אזי הוא בבחינת 'נשיאות-פנים', ונזון ממדת 'אמת'.

וכאשר בכה אכילה זו עומד להודות ולהלל להשם - נעשה בכה זה, שתף להקדוש-ברוך-הוא לברא 'שמים וארץ', שהם בבחינת 'אמת', ואזי נעשה "שמים וארץ חדשה" (על-פי ישעיה סו, כב), כמו שאמר חז"ל (הקדמת הזחר ה).

כי 'שמים החדש' נעשה על-ידי 'הארת פני יעקב', וה'ארץ החדשה' נעשה על-ידי 'ארץ-ישראל' - שהולכת השפע דרך 'ארץ-ישראל'.

נמצא: שברא עכשו 'שמים ומזלות אחרים'. נמצא: שמשנה הטבע שהיה מטבע ב'מזלות הראשונים', כי עכשו נעשה 'מזלות חדשים'. נמצא: שעל-ידי 'שבור תאות-אכילה', נעשה מופתים ופלאות (עין בפנים).

צד.

(ח"א סו, ב"ג)

עקר האמת הוא, כשאין האדם נצרך לבריות, כי "בין שנצרך האדם לבריות, משתנה פניו בפרום, לכמה גונין" (ברכות ו).

כי קשה לו מאד להתפלל ברבים, וטוב ונוח לו להתפלל ביחיד, כי ברבים נופלין עליו פניות גדולות ושקרים, שעושה תנועות ושקרים בתפלתו בשביל בני-אדם, מאחר שהוא נצרך להם.

ואפלו מי שאין נצרך לבריות בשביל פרנסה, כי מתפרנס משלו, אף-על-פי-כן יש שהוא נצרך לבריות בשביל כבוד, או בשביל דבר אחר, דהינו: שיש לו תאוה של כבוד וחשיבות, וכיוצא.

וְאִזִּי יוּכַל לִפְּלֹא בְּשִׁקְרָא גְדוֹל בְּתַפְּלוּתוֹ, דְּהִינּוּ: לַעֲשׂוֹת תְּנוּעוֹת בְּשִׁקְרָא בְּשִׁבִיל בְּנֵי-אָדָם.

וַיֵּשׁ אִישׁ בְּשֵׁר קָצֵת, וַיֵּרָא הַשֵּׁם בְּמִקְצֵת, וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת שִׁקְרָא מְגַנֵּה בְּתַפְּלוּתוֹ בְּשִׁבִיל אַחֲרִים, וּמִתְפַּוֵּן לְהַתְּפַלֵּל בְּאַמֶּת.

אָבֵל ה'אַמֶּת' הוּא הַרְבֵּה מְאֹד יוֹתֵר מִדִּי - וְגַם זֶה אֵינוֹ אַמֶּת, כִּי לֹא נִמְצָא הַרְבֵּה אַמֶּת, כִּי "הַאֶמֶת הוּא רַק אֶחָד" וְכוּ, דְּהִינּוּ: לְהַתְּפַלֵּל בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ.

אָבֵל זֶה ה'אַמֶּת שֶׁל שִׁקְרָא, הוּא הַרְבֵּה מְאֹד - כִּי יֵשׁ בְּזֶה כְּמָה גּוֹנִין וְכְמָה מִינֵי אַמֶּת שְׂמוּצָא לַעֲצֵמוֹ לְחַפּוֹת עַל ה'שִׁקְרָא'.

וְזֶהוּ: "כִּיּוֹן שֶׁנִּצְרַךְ הָאָדָם לְבְרִיּוֹת" - שְׂאֵז נּוֹפְלִים עָלָיו פְּנִיּוֹת וּשְׂקָרִים - אִזִּי "מִשְׁתַּנֵּה פָּנָיו לְכַמָּה גּוֹנִין".

"פְּנִין" - זֶה בְּחִינַת ה'אַמֶּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּנִים', בְּחִינַת (תְּהִלִּים כד, ו): "מִבְּקֵשֵׁי פָּנָיו יַעֲקֹב סִלָּה", בְּחִינַת (מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אַמֶּת לַיַּעֲקֹב".

דְּהִינּוּ: שֶׁה'אַמֶּת' שְׁלוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּנִים', נִשְׁתַּנֵּה לְכַמָּה גּוֹנִין - דְּהִינּוּ: שֵׁישׁ לוֹ כְּמָה מִינֵי אַמֶּת שְׂמִלְבִּישׁ בּוֹ ה'שִׁקְרָא, דְּהִינּוּ: שְׂמוּצָא לַעֲצֵמוֹ אַמֶּת, שְׂכּוֹנָתוֹ בְּשִׁבִיל כָּךְ אוֹ בְּשִׁבִיל כָּךְ - נִמְצָא: שֶׁנִּשְׁתַּנֵּה ה'פְּנִים', שֶׁהוּא אַמֶּת, לְכַמָּה גּוֹנִין - כִּי ה'עַקֵּר הָאַמֶּת אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד" כַּנ"ל.

וְעַל-יַדֵּי שֵׁישׁ לוֹ פִּרְנָסָה וְאֵינוֹ נִצְרַךְ לְבְרִיּוֹת - זוֹכֵה ל'אַמֶּת', בְּחִינַת עַל-מֵאֲדָתִי, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמו, ה):

"אִשְׁרֵי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ שִׁבְרוֹ עַל ה' אֶלְקָיו".

כִּי כִּשׁ"שִׁבְרוֹ עַל ה' אֶלְקָיו", וְאִין נִצְרַךְ לְבְרִיּוֹת - אִזִּי "אֵל יַעֲקֹב בְּעֵזְרוֹ". כִּי "אֵל יַעֲקֹב" הוּא בְּחִינַת 'אַמֶּת' - וְאִזִּי יוּכַל לְהַתְּפַלֵּל בְּאַמֶּת.

צח.

(ח"א פז)

אִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא ל'אַמוּנָה', רַק עַל-יַדֵּי 'יִרְאַת-הָעֵנֶשׁ'. כִּי מִחֲמַת שֶׁהוּא יֵרָא מִהָעֵנֶשׁ, מֵאַמִּין שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הוּא תַקִּיף וּבַעַל הַיְכָלָת וּבַעַל הַכַּחוֹת כָּלָם, וּמְזֵה בָּא ל'אַמוּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

נִמְצָא: תַּכְּף כְּשֶׁרוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְךְ-הַיָּשָׁר - צְרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹ 'יִרְאַה', הַנִּקְרָא 'צֶדֶק'. וּב'צֶדֶק' כְּתִיב (תְּהִלִּים ט, ט): "וְהוּא יִשְׁפֹּט תְּבֵל בְּצֶדֶק", לְפִיכָךְ מִתְעוֹרְרִין עָלָיו ה'דִּינִים'.

אִךְ כְּשֶׁבָּא אֵל ה'אַמֶּת', הִינּוּ אֵל ה'יִרְאַה' הַנִּקְרָא 'אַמוּנָה' - אִז כָּל הַדִּינִין נִמְתַּקִּין בְּשִׁרְשׁוֹן.

וְזֶהוּ (מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אַמֶּת לַיַּעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

"תִּתֵּן אַמֶּת לַיַּעֲקֹב" - הִינּוּ: לְה'יִרְאַה', כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא 'יִרְאַה', מְלִשׁוֹן (מִשְׁלֵי כב, ד): "עַקֵּב עֲנֹה יִרְאַת ה'".

אִז בּוֹדָאִי: "חֶסֶד לְאַבְרָהָם" - כִּי 'אַבְרָהָם' נִקְרָא: מִי שֶׁבָּא לְדַבֵּק עֲצֵמוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, מְלִשׁוֹן: 'אָבוֹא רָם'.

צט.

(ח"א צב)

'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת 'אַמֶּת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אַמֶּת לַיַּעֲקֹב".

ק.

(ח"א קצב)

אָמֶת הוא ה'פְּנִים' שֶׁל כָּל ה'פְּנִים' דְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲיִנוֹת (תְּהִלִּים כד, ו):
"מִבְּקָשֵׁי פְּנֵיךָ יַעֲקֹב סָלַח", בְּבַחֲיִנוֹת (מִיכָה ז,
 ב): **"תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב"**.

קא.

(ח"א רנא)

וְדַע: שִׁאִישׁ אֶמֶת, דְּהִינּוּ: שְׁעוֹשֵׂה
מַצּוֹת בְּשִׁלְמוֹת וּבְכָל הַדְּקוּקִים
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ - יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ לְעַצְמוֹ
כָּל הַצְּדָקוֹת.

כִּי הַצְּדָקָה נִמְשָׁכֶת רַק אַחַר הַאֶמֶת, כִּי
צְדָקָה הוּא בְּחִינַת אֶמֶת, כִּי אֶמֶת
הוּא אֶחָד, כִּי אֶחָד הוּא רַק אֶחָד, כִּי
לִפְנֵי אֶחָד מָה אַתָּה סוֹפֵר" (סֵפֶר יִצְיָרָה), וְכֵן
הַאֶמֶת הוּא רַק אֶחָד וְכו'.

וְעַל־כֵּן "קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרֵינָא
וְיִשְׂרָאֵל כֻּלָּא חַד" (זֵהר אַחֲרֵי עַג) -
כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֶמֶת, וְתוֹרַתוֹ אֶמֶת,
וְיִשְׂרָאֵל אֶמֶת, וְכִיּוֹן שְׁכַלְסֵם אֶמֶת - הַכֹּל
אֶחָד, כִּי בְּאֶמֶת אֵין בּוֹ שׁוּם שְׁנוּי, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (מִלְּאכֵי ג, ו): "אֲנִי ה' לֹא שָׁנִיתִי, וְאַתֶּם
בֵּית יַעֲקֹב לֹא כָלִיתֶם" - וְהַשְּׁנוּי הוּא רַק
אֶצֶל הַמְּקַבְּלִים. אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֵין בּוֹ
שׁוּם שְׁנוּי חֲסִידוֹשְׁלוֹם.

וְזֵה בְּחִינַת 'שִׁמְשׁ', שֶׁהוּא רַק כַּח אֶחָד
לְבַד, וְהַשְּׁנוּי הוּא אֶצֶל הַמְּקַבְּלִים,
כְּגוֹן לְהַתִּיד וּלְהַקְפוֹת לְקַרֵּר וּלְחַמֵּם וְכו'. וְזֵה
בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'שִׁמְשׁ', בְּחִינַת
אֶמֶת כְּפִנ"ל, בְּחִינַת (מִלְּאכֵי ג, ב): "וְזָדַחַה לְכֶם
יִרְאִי שְׁמִי שִׁמְשׁ צְדָקָה".

וְזֵה שְׁאֲמְרוּ חַז"ל (בְּרִכּוֹת ו): "בֵּיּוֹן שְׁנַעֲרַךְ
אָדָם לְבְרִיּוֹת, פְּנֵי מִשְׁתַּנֵּין לְכַמָּה

גְּוִינִין" - כִּי עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה בָּאִים כְּמוֹ
'שְׁנוּיִים', וְהַכֹּל הוּא רַק מִחֲמַת הַמְּקַבְּלִים,
שְׁנַשְׁתַּנֵּין פְּנֵיהֶם לְכַמָּה גְּוִינִין.

יֵשׁ שְׁנַשְׁתַּנָּה פְּנֵי מִחֲמַת 'גְּדֻלוֹת', בְּאֲשֶׁר
שְׁאִינוּ רְאוּי לֹא שִׁיִּצְטָרֵךְ לְבְרִיּוֹת. וְיֵשׁ
מִחֲמַת 'קִטְנוֹת', עַל שֶׁהוּא נִצְטָרֵךְ לְבְרִיּוֹת
וְכו', כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ כֵּן נִשְׁתַּנֵּין פְּנֵיהֶם.

אֲבָל הַצְּדָקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶמֶת, בְּחִינַת
'שִׁמְשׁ' כְּפִנ"ל, הוּא רַק כַּח אֶחָד לְבַד,
וְאֵין בָּהּ שְׁנוּי - וְעַל־כֵּן מוֹשְׁכֶת עַצְמָה
לְאֶמֶת כְּפִנ"ל.

וְיַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב",
נֹאמֵר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית לב, לב): "וַיִּזְרַח לוֹ הַשִּׁמְשׁ" -
כִּי 'שִׁמְשׁ' הִיא בְּחִינַת צְדָקָה כְּפִנ"ל.

הִינּוּ: שִׁיִּעֲקֹב עַל־יְדֵי הַאֶמֶת - הִיָּה לוֹ
כַּח לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַזְרִיחַ לְעַצְמוֹ כָּל
הַצְּדָקוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שִׁמְשׁ'.

וְזֵה: "וַיִּזְרַח לוֹ הַשִּׁמְשׁ" - 'לוֹ' דִּיקָא.
 [בְּלִקוּטֵי־מוֹתֵר"ן ח"א עד: "שִׁמְשׁ הוּא בְּחִינַת
 יַעֲקֹב". וְהוּא בְּבְרֵאשִׁית־דְּבָרָה סח, י; פד, יא.]

קב.

(ח"ב ב, ד)

כְּשִׁזְכוּיִן לְבְּחִינַת 'תּוֹדָה הַלְכָּה' - עַל־
יְדִי־זֵה נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הָאֶמֶת'
וּמֵאִיר בְּהַדְּבוּר'.

כִּי מִתְחַלָּה כְּשֶׁהַדְּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב,
**הוּא בְּחִינַת 'פְּגַם־הָאֶמֶת', בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי
 כט, ו): "אֲנָשֵׁי דְמִים יִשְׁנְאוּ תֵם".**

אֲבָל אַחֲרֵי־כֵן כְּשִׁיּוֹצְאִין מֵהַצְּרָה, שְׂזֵה
בְּחִינַת 'תּוֹדָה הַלְכָּה' - אֲזִי מֵאִיר
הַאֶמֶת, בְּבַחֲיִנַת (מִיכָה ז, ב): "תִּתֵּן אֶמֶת
לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

"חסד לאברהם" - הינו: 'הלכות', שהם
בחינת 'חסד', כמו
שאמרו רז"ל (כתבות צו): **"כל המונע תלמידו
מלשמשו, באלו מונע ממנו חסד" וכו'.**
ומאיר ה'אמת' ומשלים ה'דבור' - פי
עקר שלמות הדבור על-ידי
'אמת', פי "קשטא קאי" (שבת קד.).

קג.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)
'אמת' הוא בחינת **'יעקב'**. כמו שכתוב
(מיכה כ, ז): **"תתן אמת ליעקב"**.

קד.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)
ודע: שיש שני שכליות. והם בחינת
"אחור וקדם" (תהלים קלט, ה).

הינו: שיש שכל שמונע לאדם לפי הזמן,
וכל מה שנוקן ובא בימים יותר, הוא
יודע יותר, בבחינת (איוב לב, ז): **"ימים ידברו"**.
וזו ה'שכל' הוא בחינת 'אחור', שבא
ב'אחור הזמן', פי לזה השכל צריך
זמן.

אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול,
במהירות גדול, בפחות מרגע. פי
הוא למעלה-מהזמן, ואין צריך שום זמן
לזה השכל.

וזו ה'שכל' הוא בחינת 'פנים'. והוא
בחינת **'יעקב'**, בחינת **'אמת'**, בבחינת
(תהלים כד, ז): **"מבקשי פניו יעקב סלה"** (עין
לקוטי-מוהר"ן ח"א כא).

הפטרת פרשת תולדות

"אח עשו ליֵעקב" (מלאכי א, ב)

א.

(לקוטי־הלכות, יבום ב, ד)

התקון והצלה שאחיו מצילו [במצות יבום], הוא להכניע מלכות־הרשעה, שהוא מלכות עמלק, שהוא כנגד מלכות דקדשה'.

ו'מלכות־עמלק', הוא בחינת מחית־שם, כמו שכתוב (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק", ומשם אחיזתו מבחינת שבירת־כלים, שהיא בחינת מחית־שם, ועל־כן ענשו מדה במדה: שימחה שמו וזכרו.

ו'מלכות־עמלק', היא בחינת (מלאכי א, ב): "אח עשו ליֵעקב", כי הוא מזרע עשו. ועל־כן מצות יבום ב'אח' - כי האח שבקדשה מציל נפשו, שלא יתגבר עליו חסוֹש־לום בחינת: "אח עשו ליֵעקב", שהיא מלכות־הרשעה הנ"ל, שהיא מתגברת אם היה מחית־שם חסוֹש־לום.

"בן יכבד אב" (מלאכי א, ו)

ב.

(ספר־המדות, בנים קח)

על־ידי כבוד אב, תזכה ל'בנים זכרים'. [הרב מטשעהרין ז"ל צ"ן לפסוק הנ"ל במלאכי א, ו]: "בן יכבד אב".

"ואם אב אני איה כבודי" (מלאכי א, ו)

ג.

(ח"א עד)

תכלית כל העבודות שצריך האדם לעבד את הבורא יתברך, הוא רק כדי שיתגלה כבודו. וה'כבוד' נתגלה על־ידי ה'חכמה', כמו שכתוב (מלאכי א, ו): "ואם אב אני איה כבודי". ו'אב' הוא בחינת חכמה, כמו שכתוב (בראשית מא, מג): "אברך", ופרש רש"י: "אב בחכמה" (בראשית־רבה צ, ג).

"פי ממזרח שמש ועד מבואו, גדול שמי בגוים, ובכל מקום מקטר מגש לשמי ומנחה טהורה. ושמי נורא בגוים" (מלאכי א, יא-יד)

ד.

(ח"א יז, ד)

להשלים פגם המזבח, פגם האכילה - הוא על־ידי גרים. כי כל העבודה־זרה אין להם פח, כי אם מפגם המזבח'.

וזוה שכתוב (מלאכי א, יא): "בכל מקום מקטר ומגש לשמי". כי אף שהם עובדי עבודה־זרה, כל פחם הוא בא מפגם חלקי המזבח. ועל פן אמר השם־יתברך: "מקטר ומגש לשמי" - כי פחם הוא מהניצוץ־הקדוש של המזבח דקדשה' שנפל לשם.

וְעַל-יְדֵי הַגְּרִים, עַל-יְדֵי שְׂכָל אֶחָד מִשְׁלֵיךְ אַמוּנָתוֹ וְהוֹלֵךְ אַחַר אַמוּנַת יִשְׂרָאֵל - עַל-יְדֵי-זֶה מִכְּנִיעַ הָעֲבוּדָה-זֶה שֶׁנַּעֲשָׂה מִפְּנֵי חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ. וְאִזִּי חוֹזְרִין 'נִיצוּצֵי חֻלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ' לְמִקְוָמָם, וְנִשְׁלַם הַמִּזְבֵּחַ.

ה.

(ח"א נו, א)

יֵשׁ אֶחָד: שְׁבָאֲתַגְלִיא אֵין לוֹ שׁוּם מִמְשָׁלָה, וְאִף-עַל-פִּי-כֹן בְּאַתְכַּסְיָא וּבְהַעֲלָם גְּדוּל, הוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הַדוֹר, וְאַפְלוּ עַל כָּל צְדִיקֵי-הַדוֹר.

כִּי כָל נַשְׁמוֹתֵיהֶם הֵם כָּלֵם תַּחַת מִמְשָׁלָתוֹ וּמַלְכוּתוֹ, וְכָלֵם נִכְנָעִים וְכַפּוּפִים אֵלָיו, רַק שֶׁהוּא בְּהַעֲלָם גְּדוּל, בְּבַחֲיִנּוֹת (מִלְאֲכֵי א, יא): **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי"** - שְׂאֵף שֶׁהֵם עוֹבְדִים עֲבוּדַת-אֱלִילִים, עַל-כִּלְזָה, בְּהַעֲלָם גְּדוּל הֵם כָּלֵם נִכְנָעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

[**חֲיֵי-מוֹהַר"ן נד:** אַחַר שֶׁאָמַר הַתּוֹרָה ח"א נ"ו, וְשֵׁם מִדְּבַר: "מִעֲנִין בְּחִינַת מַלְכוּת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְכוּ', וְיֵשׁ מַלְכוּת בְּאַתְגְּלִיא וּבְאַתְכַּסְיָא וְכוּ', וְיֵשׁ אֶחָד שְׂאֵף עַל פִּי שְׁבָאֲתַגְלִיא אֵין לוֹ שׁוּם מִמְשָׁלָה אֵף עַל פִּי כֹן בְּאַתְכַּסְיָא וְכוּ'". אַחֲרֵי-כֵן אָמַר בְּפִרוּשׁ עַל-עֲצָמוֹ: "לְכֵם נִדְמָה, שֶׁאֵין לִי מִמְשָׁלָה בִּי-אֵם עֲלֵיכֶם; בְּאֵמַת אֲנִי מוֹשֵׁל אֶפְלוּ עַל כָּל צְדִיקֵי-הַדוֹר, רַק שֶׁהוּא בְּאַתְכַּסְיָא"]

ו.

(ח"ב ה, ד)

לַפְעָמִים נַעֲשִׂין גְּרִים בְּכַח, וְלַפְעָמִים נַעֲשִׂין גְּרִים בְּפַעַל.

הֵינּוּ: אוֹ שֶׁנַּעֲשִׂין גְּרִים מִמֶּשׁ בְּפַעַל, שְׁבָאֵין עֲבוּ"ם וּמִתְגִּירִין. אוֹ שֶׁנַּעֲשָׂה רַק בְּכַח, שֶׁעַל-יְדֵי שִׁמְעֵלִין אַמוּנָה הַנְּפוּלָה וְנִחְלַשׁ אַמוּנָתָם - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה לָהֶם בְּמִקְוָם שֶׁהֵם, הָאֻמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה, וּמֵאֲמִינִים

שֵׁם בְּמִקְוָם שֶׁהֵם: שֵׁשׁ יַחִיד קְדָמוֹן יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת (מִלְאֲכֵי א, יא): **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי"**.

ז.

(עֲלִים-לְתַרּוּפָה, עָרַב שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְךָ-לֶךָ תר"ג)

כָּל הַשְּׁלִיחוֹת וְכָל הַשְּׁטָאפֶעֶטִין [הַשְּׁלוּחִים] וְכָל הַמְּלָאכוֹת וְהַעֲסָקִים שֶׁבְּעוֹלָם, הַכֹּל בְּאֲשֶׁר לְכָל הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִי. כִּי **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי"** (מִלְאֲכֵי א, יא). **"אֶפְלוּ"** וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עֵינֵן מְנַחוֹת קי.).

וְשֶׁאֶפְלוּ בְּהַסְתָּרָה שְׁבַתוֹךְ הַסְתָּרָה שְׁבָאָה עַל יְדֵי רַבּוּי עוֹנוֹת מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ, גַּם שֵׁם נִעְלָם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, אֲדַרְבָּא שֵׁם דִּיקָא מִסְתָּר תּוֹרַת הַשֵּׁם מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן נ"ו, עֵינֵן-שֵׁם הַיֵּטֵב.

ח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַבַּת-הַשַּׁחַר ג, לג)

וְהַכֹּלֵל: שֶׁעַקֵּר הַבְּרִיאָה, וְכָל הָעֲבוּדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם שְׂאֵנו עוֹבְדִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ - הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי"** (מִלְאֲכֵי א, יא) - **"לְשָׁמַי"** דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: לְגַלוֹת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.

ט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלַּת-הַמְּנַחָה ז, מד)

בְּמִדְרַשׁ-רַבָּה (עֵינֵין-רַבָּה יח, ד): מִפְּלִיג שֵׁם בְּמַעֲלַת 'קַרְבַּן-מְנַחָה': **"וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כָּל מִי שֶׁמְקַרֵּב אוֹתָהּ, מַעֲלָה עָלָיו הַכֶּתוּב כְּאֵלוֹ הוּא מְקַרֵּב מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מִלְאֲכֵי א, יא): 'כִּי מִמְזֵרָה שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ' וְכוּ', וְסִיפָא דְקָרָא: 'וּמְנַחָה טְהוֹרָה'".**

איזה טוב, בבחינת (מלאכי א, יא): "בכל מקום מקטר מגש לשמי".

רק שאר בני-אדם, אסורים לספן עצמן לכנס לשם - שלא יהיה נלכד שם חס-ושלום. אבל הצדיק, יכול לקבל חכמה גם מהם, בבחינת (אבות פ"ד מ"א): "איזהו חכם, הלומד מכל אדם" וכו'.

יא.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ה, ו)

וזוה בחינת מה שאמרו רז"ל (מנחות קי - על מלאכי א, יא): "ובכל מקום מקטר מגש לשמי", "דקרו ליה אלקא דאלהיא". שאפלו העכו"ם העובדים עבודה-זרה, מודים בהשם-יתברך, רק שטועים באמונת-פוזביות ועבודה-זרה.

ומהיכן נמשך זאת? - מבחינת 'יחוד-החיצון' שאינו נפסק, שמשם נמשך חיות לכל העולמות ואפלו לאמות-העולם.

יב.

(לקוטי-הלכות, הנשר-פלים ב, א)

וזוה עקר החלוק ומהבדל שבין ישראל לעכו"ם - כי גם 'חכמי-העכו"ם' רבם בכלם מאמינים בו יתברך, כמו שכתוב (מלאכי א, יד): "ושמי נורא בגוים", "דקרו ליה אלקא דאלקיא" (מנחות קי).

ובמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל שאמר (שיחות-הר"ן רכד; חיי-מוהר"ן תכג):

"שהכמיהם חקרו בגדלתו יתברך, עד שאמרו שהוא יתברך גדול ומרום ומנשא מכל המחשבות" וכו' וכו', כמו שהוא באמת.

אבל אין יודעין משום מצוה של תורה, כי זה אי אפשר להם להשיג בשכל-

הינו: כי בחינת 'קרבו-מנחה', שהוא 'קרבו עני', שהיא עקר התשובה - הוא נוקב ויורד עד התהום, ומגיע מסוף העולם ועד סופו, "ממזרח שמש עד מבואו".

כי כל אדם שפעולם, בכל דרגא ובכל מקום שהוא, אפלו הרחוקים מאד מאד - גם לשם מגיע התקון והעצה של בחינת 'קרבו עני', שהוא בחינת (אבות פ"ד מ"י): "אחד המרבה ואחד הממעיט" וכו'.

שבאיזה בחינת התעוררות כל-שהוא, בכל נקדה ונקדה טובה, יכולין לשוב להשם-יתברך. רק שיבטל גאותו, וירגיש שפלותו באמת, וירגיל עצמו להתפלל ולפרש שיחתו לפניו יתברך וכו'.

וזוה שמסים שם: "ולא עוד, אלא כל מי שמקריב אותה, מעלה עליו הפתוב: כאלו הוא מקריב מסוף העולם ועד סופו" וכו'.

הינו פנ"ל - כי בכל-זה גלו לנו חז"ל: שדיקא תפלה ושיחה עניה ודלה פזאת, מגעת עד אין קץ מסוף העולם ועד סופו וכו', מאחר שמתחזק מגריעות ועניות הדעת פזה, לצעק ולהתחנן עדין לפני השם-יתברך, כי זה יקר מאד אצל השם-יתברך.

והוא סוד שאי-אפשר להשיג, עד היכן רחמיו מגיעים, כל-זמן שאינו מתיאש עצמו מהצעקה ותפלה.

יג.

(לקוטי-הלכות, שבת ו, ח)

באמת: מי שהוא חכם אמתי - יכול לקבל חכמה ורמזים להתקרב להשם-יתברך, אפלו מתקף הסטרא-אחרא, ומחכמי אמות-העולם. כי בכל-מקום יש בהעלם

הִיָּה, בְּבַחֲנֵינָה אֲמוֹנָה הַפְּרִטִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה', שֶׁזֶהוּ הַפָּגַם שֶׁל כָּל עוֹבְדֵי עֲבוֹד־הַזָּרָה.

כִּי בְּאֲמוֹנָה הַכִּלְלִית, בְּחִינַת 'תּוֹרָה־שֶׁבְּכֶתֶב' - הֵם מוֹדִים קִצָּת בְּבַחֲנֵינָה (מִלֶּאכִי א, יא): **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי" וְכוּ'.**

טו.

(לקוטי־הלכות, אפוטרופוס ג, ה)

גַּם בְּהַעֲבוֹדַת־הַזָּרָה וּכְפִירוֹת, יֵשׁ שֵׁם אֵיזָה נִיצוּצוֹת מֵהַתְּנוּצָצוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִלֶּאכִי א, יא): **"בְּכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי", "דְּקָרוּ לָהּ אֱלֹהָ דְאֵלֵהִיא"** (מְנַחוֹת קי).

כִּי גַם לָהֶם, הִגִּיעַ אֵיזָה 'פְּרוּז' וְהַתְּנוּצָצוֹת מְלַמְעֵלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קוֹל', רַק שֶׁקִּלְקְלוּ אוֹתוֹ עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם־הַרְעִים, וְעַל־יְדֵי־יָזָה נִתְעוּ לְדַרְכֵיהֶם הַרְעִים.

"כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת, וְתוֹרָה יִבְקֹשׁוּ מִפִּיהוּ, כִּי מִלֶּאךָ ה' צְבָאוֹת הוּא" (מִלֶּאכִי ב, ז)

טז.

(ח"א ב, בִּסוּף)

'כֹּהֲנִים' הֵם בְּחִינַת 'תּוֹרָה', בְּחִינַת 'נְשָׁמוֹת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִלֶּאכִי ב, ז): **"כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה" וְכוּ'.**

יז.

(ח"א לא, הִיּוּ בִּסוּף)

צְרִיךְ לְאָדָם, לִהְיוֹת לוֹ אֵלוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת 'בְּרִית', הֵינּוּ: שִׁיָּהָ 'צְדִיק' וְלִמְדוֹן, כִּי **"לֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד"** (אָבוֹת פ"ב מ"ה). 'צְדִיק' נִקְרָא עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית־קִדְשׁ, וְלִמְדוֹן - עַל־יְדֵי 'אִסּוּר וְהִתְר'.

אֲנוּשֵׁי בְּשׁוּם אַפֶּן, אֵיזָה מִצְוָה מִמִּצְוֹת הַתּוֹרָה. וּמַחֲמַת זֶה הֵם רְחוּקִים מִקְדָּשֵׁת יִשְׂרָאֵל, מַחֲמַת שֶׁלֹּא זָכוּ לְהֶאֱמִין בַּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ.

אָבֵל אֲנַחְנוּ עִם קְדוּשָׁה, זָכִינוּ לְהֶאֱמִין בַּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ, עַד שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל תּוֹרַת־הַקְּדוּשָׁה, עַל־יְדֵי מֶשֶׁה עֲבָדוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ.

וּכְמוֹ־כֵן בְּכָל דוֹר וְדוֹר, אֵי־אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'אֲמוֹנַת־חֲכָמִים'. כִּי רַק הַחֲכָמִים וְהַצְּדִיקִים־אֱמִתִּיִּים, רַק הֵם מְמַשִּׁיכִים לָנוּ 'אוֹר הָאֲמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה', וְרַק עַל־יָדָם אָנוּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְאֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

יג.

(לקוטי־הלכות, עבודת־אלילים ג, א)

עַל־כֵּן כְּשֶׁנִּפְגַּם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֶצְלָם, אָזִי הֵם נֶאֱחָזִין מֵאֵלוֹ הַגִּוִּנִי־הַנְּפוּלִין, וְעוֹשִׂין מֵהֶם עֲבוֹד־הַזָּרָה, "אֱלֹהִים אַחֲרַיִם" - מַחֲמַת שֶׁבְּשָׂרָשָׁם, אֵלוֹ הַגִּוִּנִי הֵם גְּבוּהִים מְאֹד, וְהֵם הַתְּגַלּוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (מִלֶּאכִי א, יא): **"וּבְכָל מְקוֹם מְקַטֵּר וּמִגֵּשׁ לְשָׁמַי", "דְּקָרוּ לֵיהּ אֱלֹהָ דְאֵלֵהִיא"** (מְנַחוֹת קי) - כִּי שָׂרַשׁ הַעֲבוֹד־הַזָּרָה, הוּא מְנִיצוּצֵי־הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַגִּוִּנִי־עֲלָאִין שֶׁנִּפְּלוּ אֶצְלָם.

יד.

(לקוטי־הלכות, הלוואה ד, ט)

עַל־יְדֵי שְׁבִירַת־הַלּוּחוֹת, הִרְאָה מֶשֶׁה גְּדֹל מַעֲלַת 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה': שֶׁאִין שׁוּם שְׁלֵמוֹת לְתוֹרַת־שֶׁבְּכֶתֶב, כִּי אִם עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה'.

כִּי הֵם עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל, וְעֲבָדוּ 'עֲבוֹד־הַזָּרָה' וּפְגַמוּ בְּאֲמוֹנָה. וְעַקֵּר הַפָּגַם שֶׁלָּהֶם

וְזָהוּ (חגיגה טו: מועד-קטן יז. על מלאכי ב, ז):
"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות"
 וכו' [יבקשו תורה מפיהו] - צריך שיהא 'צדיק'
 ו'למדן'. **"מלאך"** - זה בחינות 'למדן' וכו',
 בחינות 'מט"ט'. **"צבאות"** - **"אות הוא**
בצבא דילה" (חגיגה טז. זהר פנחס רכט:), בחינות
 (זהר שם רלו): **"צדיק אות ברית"**.

ומי שהוא בבחינת 'ברית', אזי (זהר נשא
 קמב): **"חסד מתגלה בפמא דאמה"**,
 בבחינת (תהלים פט, כט): **"לעולם אשמר לו**
חסדי, ובריתי נאמנת לו".

ובשנתגלה ה'חסד', הינו ה'אהבה'
 וה'השתוקקות', אזי הוא
 עושה 'נפשות', הינו: שעושה 'נקדות'
 ל'אותיות-התורה'. פי 'אותיות' בלא 'נקדות',
 כ'גוף' בלא 'נפש', שאין להם שום תנועה
 ופעולה בלא 'נפש' וכו'.

וה'נקדות' הן ה'אהבה' וה'פסופין',
 בבחינות (שיר-השירים א, יא):
"נקדות הכסף". וה'פסופין' הן ה'נפש',
 בבחינות (תהלים פד, ג): **"נכספה וגם כלתה**
נפשי".

ולפי ה'פסופין' הן ה'נקדות'. אם בוסף
 ל'רע' - עושה ה'נקדות' רעים, ואזי
 נצטרפים ה'אותיות' ונזדווגים לעשות
 'פעלות רעות'. ואם בוסף 'לשוב בתשובה' -
 נעשה 'נקדות-טובות', הינו 'נפשות טובות',
 ומתנועעים ה'אותיות' ונזדווגים לעשות
 'פעלות טובות'.

אך כדי שתצא ה'נפש' מ'בח' אל ה'פעל' -
 צריך לדבר בפה, ה'פסופין'
 וה'השתוקקות' שהוא נכסף ומשתוקק, כמו
 שכתוב (שיר-השירים ה, ז): **"נפשי יצאה**
בדברו" - שעל-ידי ה'דבור', יוצאת ה'נפש'
 מ'בח' אל ה'פעל'.

כי על-ידי ה'השתוקקות' - נתהוה ה'נפש'
ב'בח'. ועל-ידי ה'דבור' שהוא מדבר
 בפיו ה'השתוקקות' - נגמר ה'נפש' ויוצאה
 מ'בח' אל ה'פעל'.

וְזָה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (חגיגה טו: מועד-קטן יז. על
 מלאכי ב, ז): **"אם הרב דומה למלאך ה'**
צבאות, תורה יבקשו מפיהו" - פי
 'אותיות-התורה' הם פועלים, פי הם החיות
 של כל דבר, כמו שכתוב (תפלת שחרית):
"ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה
בראשית", ו"אין טוב אלא תורה" (פרכות ה.),
 פי הם מנהיגין את כל העולם.

אך ה'אותיות' בעצמן - הם כגולם, ואין
 להם שום תנועה וחיות, ואין להם שום
 ציור.

ועל-כן יש להתורה שני פחות: "זכה
 נעשה לו סם חיים" (יומא עב: ועין
 תענית ז.) וכו'. פי כל אחד לפי מה שהוא
 נכסף, כך הוא מציר ומפרש 'אותיות'
 התורה. פי בהתורה כלול אחיזת טוב ורע,
 ו"צדיקים ילכו בהם, ופושעים יפשלו בהם"
 (הושע יד, י).

הינו: כל אחד לפי ה'פסופין' שלו, שמהם
 נעשים 'נפשות' - על-ידי-זה עושה
 'נקדות' ל'אותיות-התורה', ונצטרפו
 ה'אותיות', ונתפרשו לטוב, או להפך חס'
 ושלום. ולפי מה שנצטרפו, כך הם פועלים
 בעולם.

ועל-כן 'אותיות-התורה', מבקשים
 להצטרף מפי צדיק, שהוא מדבר
 ה'פסופין-דקדשה' שלו, שעל-ידי-זה
 מקבלין ה'אותיות', 'נקדות', ונצטרפו לטוב.

וְזָהוּ: **"אם הרב דומה למלאך ה'**
צבאות" - פי הרב צריך גם-כן

שִׁיחִיָּה לֹא שְׁנֵי כַחוֹת שֵׁישׁ לְהַתּוֹרָה: "סִם-חַיִּים וְסִם" וְכוּ', בְּאִפְסָן שִׁיחִיָּה אֲפָשָׁר לְהַמְתַּקְרֵב אֵלָיו לְקַבֵּל כְּרִצּוֹנוֹ, "צַדִּיקִים יִלְכוּ, וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ".

אם הוא משתוקק לעבודת השם יתברך - יוכל לקבל מהרב דרך ישירה לעבד את השם. ואם לאו, וטינא יש בלבו - יוכל גם כן למצא בהרב דבר שיקצץ בנטיעות, ויכפר בכל חסוֹשָׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת: "מְלֶאֱךָ ה' צְבָאוֹת" - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (חגיגה טז.) עַל אַחֲרֵי: "מֵאֵי הַזֶּא, הַזֶּא מִט"ט דְּקָא יִתְבּ וְכוּ', אָמַר שְׁמַע מִנָּה וְכוּ', רַבִּי עֲקִיבָא דְרַשׁ: ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ, אוֹת הוּא בְּצַבָּא שְׁלוֹ".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָרַב שִׁיחִיָּה לֹא שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלּוּ: (א) בְּחִינּוֹת "מְלֶאֱךָ" - הֵינּוּ 'מִט"ט' (ב) וּבְחִינּוֹת "ה' צְבָאוֹת". וְזֶהוּ: "דּוֹמָה לְמְלֶאֱךָ ה' צְבָאוֹת".

וְאִזִּי אֲפָשָׁר לְהַנְכַּנֵּס וּנְתַקְרַב אֵלָיו: [א] לְקַצֵּץ בְּנִטְעוֹת עַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת "מְלֶאֱךָ", כְּמוֹ אַחֲרֵי "שְׁקַצֵּץ בְּנִטְעוֹת, עַל-יַדֵּי שְׂרָאָה מִט"ט', שֶׁהוּא 'מְלֶאֱךָ', שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְכוּ', שֶׁעַל-יַדֵּי־זֶה טָעָה וְאָמַר שֶׁהוּא רְשׁוּת בְּפִנְיֵי-עַצְמוֹ חִסּוֹשָׁלוֹם" (חגיגה יד.), כִּי לֹא אוֹ לִכְנֵס וְלִיצֵא בְּשָׁלוֹם, עַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת "ה' צְבָאוֹת", כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא'.

כִּי כָּל צַדִּיק, צָרִיךְ שִׁיחִיָּה לְמַדָּן בַּתּוֹרָה, וְחָסִיד בְּמַעֲשֵׁים-טוֹבִים. כִּי אִם אֵינּוּ לְמַדָּן, אָמְרוּ רַז"ל (אבות פ"ב מה:): "וְלֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד". וְלְמַדָּן בְּלִבָּד, בּוֹדְאֵי אֵינּוּ כְּלוּם, כִּי אֲפָשָׁר לְהִיטֵל לְמַדָּן, וְרָשָׁעֵי-גְמוּרָה, וְ"לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לֹא סִם מְוֹת", עַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁיחִיָּה לְמַדָּן וְחָסִיד'.

וְשִׁתִּי בְּחִינּוֹת אֵלּוּ - הֵם בְּחִינּוֹת: "מְלֶאֱךָ ה' צְבָאוֹת".

כִּי מֵה שֶׁהוּא לְמַדָּן בַּתּוֹרָה, הוּא בְּחִינַת 'מְלֶאֱךָ' שֶׁהוּא 'מִט"ט' וְכוּ' - בְּחִינּוֹת (תְּקוּנַת-זֶהר ד:): "מְשֻׁנָּה, הַמְּבַדִּיל וּמַפְרִישׁ בֵּין מִיִּדֵּי-כִּיּוֹן וּבֵין מִיִּדֵּי-מְסֻאָבִין, בֵּין טָמֵא לְטָהוֹר, אָסוּר וּמְתָר" וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְהַדְמוֹת לְקוֹנוֹ, לְהִיטֵל חָסִיד בְּמַעֲשֵׁים-טוֹבִים, וְזֶה בְּחִינּוֹת: "ה' צְבָאוֹת".

אֲךָ מִי שֶׁטּוֹעָה וְסוֹבֵר: שֶׁבְּחִינּוֹת לְמַדָּן לְבַד הוּא הָעֵקֶר - הוּא בְּחִינּוֹת (חגיגה יד:): "אַחֲרֵי שְׁקַצֵּץ בְּנִטְעוֹת" - עַל-יַדֵּי שֶׁסָּבַר: שֶׁ'מְלֶאֱךָ מִט"ט' בְּעַצְמוֹ הוּא רְשׁוּת חִסּוֹשָׁלוֹם.

אֲךָ בְּאֵמַת: 'מִט"ט' בְּעַצְמוֹ, בְּלִי הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא - אֵינּוּ כְּלוּם, וְאֵין לֹא שׁוּם רְשׁוּת. כִּךָ ה'תּוֹרָה בְּלֹא 'מַעֲשֵׁים-טוֹבִים' - אֵינָה כְּלוּם, אֲדַרְבָּא "לֹא זָכָה" כו'.

וּמַחֲמַת שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת אֵלּוּ שֶׁצָּרִיךְ לְהִיטֵל לְהַצְדִּיק, לְמַדָּן וְחָסִיד, וְהֵם בְּחִינַת: "מְלֶאֱךָ ה' צְבָאוֹת" - עַל-יַדֵּי־זֶה נִמְצָא בְּהַצְדִּיק שְׁנֵי כַחוֹת שֵׁישׁ לְהַתּוֹרָה: "סִם-חַיִּים" וְ"סִם-מְוֹת". וְאֲפָשָׁר לְהַמְתַּקְרֵב אֵלָיו: [א] לְמַצָּא בּוֹ דְּבַר שֶׁיִּקְצֹץ בְּנִטְעוֹת, אוֹ לִכְנֵס וְלִיצֵא בְּשָׁלוֹם.

וְזֶהוּ: "אִם הָרַב דּוֹמָה לְמְלֶאֱךָ ה' צְבָאוֹת" - הֵינּוּ: שֶׁהוּא לְמַדָּן בַּתּוֹרָה, וְעוֹבֵד אֵת הַשֵּׁם, וְעַל-יַדֵּי־זֶה הוּא מְצִיר 'אוֹתִיּוֹת-הַתּוֹרָה' לְטוֹב. אִזִּי: "תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ" - שִׁאוֹתִיּוֹת-הַתּוֹרָה מְבַקְשִׁין לְקַבֵּל נִקְדוּת, וְלִהְיוֹת מְפִיּוֹ.

הֵינּוּ: עַל-יַדֵּי שֶׁפִּיּוֹ יְדַבֵּר ה'הַשְׁתַּוְקוּת וְהַכְּסוּפִיּוֹת-דְּקַדְשָׁה שְׁלוֹ; שֶׁעַל-יַדֵּי-

זה נגמרין ויוצאין ה'נפשות', ונעשין נקודות' ל'ה'אותיות', ונצטרירו ונעשין פלי לקבל טוב' - פי על-ידי ה'נקודות', נזדונו ונצטרפו ה'אותיות', פנ"ל.

וזהו: "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" פנ"ל - אזי בודאי 'חסד' ו'אהבה' מתגלה, ו'השתוקקות' נתגלה, שהם ה'נקודות'. אזי: "תורה יבקשו מפיהו" - אזי 'אותיות-התורה' בעצמן מבקשים ממנו שידיבר אותם, פדי שיהיה להם נקודות' ו'נפשות'.

יח.

(ח"א לג, גזו)

מי שכוּפה את יצרו, הינו שכוּפה את ימי רע' - [אזי] כשהוא מדבר עם העכו"ם או שרואה מדותיהם, אזי תקף הרע' ששוכן על ה'טוב', הינו 'אותיות-התורה', נתבטל ונופל, ו'אותיות-התורה' בולטין - אזי הוא יודע ה'תורה' שבאותו הדבר.

וזה שאמרו רז"ל (תגיגה טו: מועד-קטן יז. - על מלאכי ב, ז): "פי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו", "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" - הינו: שכוּפה את יצרו - אזי הוא "דומה למלאך ה' צבאות".

כמו שכתוב בזהר (לף-לף צ. - על תהלים קג, ט): "ברכו ה' מלאכיו גברי כח" - "אלין אנון דמתגברין על יצריהון" וכו'.

פי על-ידיזה שכוּפה את יצרו - אזי 'אותיות-התורה' בולטין ומצטרפין. אזי הוא בחינות (שמות כד, ז): "נעשה ונשמע" - פי עושה ובונה 'אותיות-התורה', וזוכה למשמע 'קול-התורה' מלעלא.

בודאי מזה הרב: "תורה יבקשו מפיהו" - פי בודאי יודע הוא את התורה, אפלו מ'דברים-גשמיים' הוא מלקט 'אותיות-התורה'.

וזה: "פי שפתי כהן ישמרו דעת". "כהן" - הוא בחינות 'חסד'. "ישמרו דעת" - הינו: שיתגלה על-ידי הרב הזה, ה'אהבה-שבדעת', שהוא לפי מדרגתו 'אהבה' שהוא למעלה-מהזמן, שהוא (זכריה יד, ז): "יום אחד יודע לה" וכו' (עינ בפנים).

יט.

(ח"ב פט)

ה'דעת' משדך כל השדוכים! - פי כל ה'שדוכים' הם 'שני הפכים', וה'דעת' הוא המתווד בין 'שני הפכים'. על-כן כל ה'שדוכים' שבעולם - כלם נעשים על-ידי ה'ברידעת' שיש בעולם וכו'.

והתקון לזה: שצריך שיבא להברידעת לשמע תורה מפיו, ועל-ידיזה יכול למצא השדוך שלו.

וזה אותיות 'שידוך' - ראשי-תבות (מלאכי ב, ז): "פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה". וזהו: "יבקשו מפיהו" - פי צריך לבקש התורה מ'פיו' דוקא, פדי להוציא ה'דעת' מבח אל הפעל פנ"ל.

ועל-כן צריך לשמע 'תורה דוקא' מפיו, אף שגם בדבורים פשוטים של ה'ברידעת', יש בהם גם-כן 'דעת', אף-על-פי-כן צריך לשמע 'תורה דוקא' וכו' - ועל-ידיזה יכולין למצא זוגו.

נ.

(ספֿר־הַמִּדּוֹת, דַּעַת ב־ג)

מִי שְׂמַחֵהוּ מִבְּלִבָּל, יִהְיֶה רָגִיל בְּ"תַפְלַת
חֶבְקוֹק הַנְּבִיא" (חֶבְקוֹק ג). גַּם 'לְמוֹד
שִׁ"ד' [שִׁפְתֵי־כַהֵן] סִגְלָה לָזֶה. גַּם אֲכִילַת
הַטִּיִּים.

[הַרְבַּ מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל: צִיָּן לְפָסוֹק הַנ"ל בְּמִלְאָכִי (ב, ז):
"כִּי שִׁפְתֵי כַהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת, וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, כִּי
מִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת הוּא"].

נא.

(לְקוֹטִי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַמְזוּן
וּמִים־אַחֲרוֹנִים ג, יא)

וְעַל־בֵּן נִקְרָא הַצַּדִּיק וְהַרְבֵּה־אֱמֶת
שְׁבַדוֹר, בְּחִינַת 'כַּהֵן', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(מִלְאָכִי ב, ז): "כִּי שִׁפְתֵי כַהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת
וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ" וְכו' - כִּי אֶצֶל
הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁם
שׁוֹרָה הָאֱהָבָה־דְקֻדְשָׁה, בְּחִינַת 'כַּהֵן'.

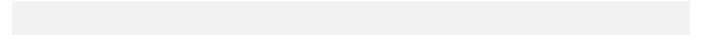
"תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ" (מִלְאָכִי ב, ו)

נב.

(ח"א ח, ד)

הוּא מִגְדֵּל רַחֲמָנוֹת וְחֲנִינוֹת מִהַבּוֹרָא
יִתְבַרְךְ שְׁמוֹ - שְׁצַמְצַם עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת
הָרוּח־חַיִּים אֶצֶל הַצַּדִּיקִים, דְּהִיְנוּ: שֶׁהֵם
יִקְבְּלוּ הָרוּח־חַיִּים מִ'הַתּוֹרָה, וְהֵם מִמְּשִׁיכִין
רוּח־הַחַיִּים אֶל הַחֲסֵרוֹנוֹת, וּבָזֶה מְכַפְרִין
הָעוֹנוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת' וְכו'.
וְהִיְנוּ (שְׁמוֹת לז, ז): "וְאֱמֶת" - כִּי
הַצַּדִּיק מְקַבֵּל הָרוּח־חַיִּים מִ'הַתּוֹרָה'

שְׁנִקְרָאת (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה
בְּפִיהוּ".

נג.

(ח"א צב)

הַ'רְאָה' וְהַ'לֵּב', הֵם בְּחִינּוֹת 'יַעֲקֹב'
וְ'יוֹסֵף'. כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת
'אֱמֶת' - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מִיְכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת
לְיַעֲקֹב", וְ'אֱמֶת' הוּא בְּחִינַת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (מִלְאָכִי ב, ז): "תּוֹרַת אֱמֶת".
וּבְהַ'תּוֹרָה' יֵשׁ 'חֲמֻשָּׁה סִפְרִים', "כְּנֶגֶד חֲמֻשָּׁה
כְּנָפֵי רְאָה" (תְּקוּנֵי־זֶהַר ע). וְ'יוֹסֵף' הוּא בְּחִינַת
'לֵב' וְכו'.

נד.

(ח"ב ב, ד)

"אֱלֹקִים" (תְּהִלִּים נ, א) - זֶה בְּחִינַת 'תּוֹרָה',
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ד, טז): "וְאִתָּה
תִּהְיֶה לֹא לְאֱלֹקִים", וְתִרְגּוּמוֹ: "לְרַב".

וְזֶהוּ: "הוּא יִהְיֶה לָךְ לְפֶה" - שְׁבְּחִינַת
'אֱלֹקִים', בְּחִינַת 'תּוֹרָה' - הוּא מְאִיר
לְפֶה, דְּהִיְנוּ לְהַ'דְּבוּר'.

כִּי הָרַב מוֹרָה דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְתַלְמִידָיו בְּתוֹרָתוֹ,
שְׂזָה בְּחִינַת (יִרְמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא
יָקָר מִזּוֹלָל כְּפִי תִהְיֶה".

וְהוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', בְּבְּחִינַת (מִלְאָכִי ב, ז):
"תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

נה.

(ח"ב פג)

"פֶּסַח" (שְׁמוֹת יב, יא) - "הוּא פֶּה־סַח" (שַׁעֲר־
הַכְּנֻנוֹת פֶּסַח), בְּחִינַת (מִלְאָכִי ב, ז):
"תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

לקוטי תפלות

פרשת תולדות

מפתח התפלות

חבילה של עברות, יתן השם יתברך על עשו אדום, שהוא הגורם הראשון, לכל העונות הראשונים והאחרונים (ח"במח).

[ו] "כלו כאדרת שער", "מלא שער, בטלית של צמר"; "הן עשו אחי איש שער" - שנוצה להתגבר על כל השונאים, המתנגדים על הצדיק-אמת; ושנוצה על-ידי מצות ציצית, להמשיך ה'רוח-חיים' דקדשה, ולהכניע עשו איש שער" (ח"אח).

[ז] "וידו אחזת בעקב עשו"; "הקל קול יעקב, והידים ידי עשו"; "ראה ריח בני פריח שדה אשר ברכו ה'" - שנוצה ל'מוכית אמת', שעל-ידי תוכחתו הטובה, ימשך עלינו ריח טובה, ריח גן-עדן; ויתגבר "הקול קול יעקב" על "הידים ידי עשו", שהוא קול המוכית הראוי, בחינת 'קול השיר שלעתיד-לבוא; ושנוצה להכניע עקב עשו הרשע, 'מזונא-דגופא', תאות-אכילה; ולהגביר עליו עקב דקדשה, קדשת יעקב אבינו, 'מזונא-דנשמתא' (ח"בה).

[ח] "והקמתי את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך" - שנוצה שהקדוש-ברוך-הוא

[א] "ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק" - להמתיק גבורות יצחק - שנוצה להנצל מדינים הקשים של הסטרא-אחרא; ושנוצה לעסק בתורה, באפן שנוצה על-ידי-זה, להמתיק כל הדינים הקדושים, גבורות יצחק, שיתנהפכו לחסדים גמורים (ח"אצג).

[ב] "ולאם מלאם יאמץ", "כשזה קם זה נופל" - שנוצה שיתרום קרן ישראל, והחן והחשיבות של ישראל, ושיתבטל החן וחשיבות של העבו"ם והסטרא-אחרא (ח"אא).

[ג] "ולאם מלאם יאמץ", "כשזה קם זה נופל" - שהשם יתברך יכניע שער של ארם נפילה אחר נפילה, המה יכרעו ויפלו, ואנחנו נקום ונתעודד (ח"אנז).

[ד] "ולאם מלאם יאמץ", "כשזה קם זה נופל" - שנוצה לחזק ולגדל את האמונה הקדושה, עד שיפלו ויתבטלו כל האמונות בוזביות שבעולם, ויתוספו גרים רבים בכל עת (ח"בה).

[ה] "ויצא הראשון אדמוני", "אדום נקרא ראשון" - שנוצה שה'עונות הראשונים' של כל

יחדש ויקים השבועה אשר נשבע לאבותינו,
כאלו נשבע להם היום (ח"ב מג).

[ט] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה שיהיה שכלנו "הולך וגדל", ולהוסיף
חכמה ובינה ודעת, בכל יום ובכל עת (ח"א לה).

[י] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה שיהיה מחנו ושכלנו "הולך וגדול"
בקדשה גדולה (ח"א ס).

[יא] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה שיהיה שכלנו "הולך וגדול", בקדשה
גדולה ובזריזות גדול (ח"א פב).

[יב] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה להיות "הולך וגדול" וצומח בעבודת-
השם, על-ידי פח הגודל וכח הצומח דקדשה,
הנמשך מן האמונה הקדושה (ח"א פד).

[יג] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה שיהיה שכלנו "הולך וגדול" בכל-עת,
בקדשה ובטהרה גדולה (ח"ב ח).

[יד] "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד פי גדל
מאד" - להיות הולך וגדול בעבודת השם -
שנזפה שיהיה מוחנו ושכלנו "הולך וגדול" -
בתורה ובעבודת השם והשיגת אלקות (ח"ב לה).

[טו] "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי",
"מפקודין דעשה" - שנזפה לעשות להשם-

יתברך 'מטעמים טובים' כאשר אהבת, ממצות-
עשה (ח"ב ה).

[טז] "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי",
"מפקודין דעשה" - שהשם יתברך יזכר כל
ה'שפיכות דמים' שנשפכו בישראל בכלל
ובפרט, ועל-ידי-זה יטעם ה'מטעמים'
הקדושים של כל המצות-עשה' (ח"ב מב).

[יז] "בעבור תברכה נפשי" - ענין ה'בכורה'
וה'ברכה' - שתמשיך עלינו טרש הבכרה
והברכה (ח"א מא).

[יח] "וישטם עשו את יעקב, על הברכה אשר
ברכו אביו, ויאמר עשו בלבו: יקרבו ימי אבל אבי,
ואהרגה את יעקב אחי" - הצילני מקלפת עשו
הרשע - שנזפה ל'תקון המשפט'; ושלל יעלה
לנו במח, 'קלפת עשו הרשע' (ח"ב ה).

[יט] "תתן אמת ליעקב" - שנזפה לבטל ולשבר
'תאות-אכילה' מאתנו לגמרי; ושנזפה על-ידי-
זה להמשיך מזונותינו ופרנסותינו מ'ארץ-
ישראל'; ושנזפה על-ידי-זה להיות נכלל במדתו
של יעקב אבינו עליו-השלוש שמדתו אמת,
ולדבר דברי אמת תמיד, ונזפה להיות 'איש
אמת', להתנהג בדרך האמת, ולא נטה מנקדת-
האמת (ח"א מז).

[כ] "תתן אמת ליעקב" - שנזפה בשלמות,
ל'מדת האמת' של יעקב אבינו עליו-השלוש
(ח"ב עט).

[כא] "וישא עשו קלו ויבך" - שנזפה שפח
הדמעות הקדושים של הצדיקים-אמתיים,
יעמדו פנגד פח הדמעות הרעות של עשו
הרשע, ויעמדו פנגד גזרות העכו"ם ויבטלו
אותם (ח"ב כה).

רבונו של עולם, האומר לעולמו די
יאמר לצרותי די. וירחם עלי
ברחמיו המרבים, ברחמיו הגדולים.

בבית הרחמים שחתרו והשיגו כל
הצדיקים האמתיים, וימתיק
ויבטל כל הדינים, מעלי, ומעל כל בני
ביתי, ומעל כל הנלוים אלי, ומעל כל
ישראל.

כי אין מי שיעמד בעדנו עתה בדור
הזה בעוקבות משיחא, באחרית
הימים האלה, בעת צרה הזאת.

כי אם כח וזכות כל השבעה רועים,
וכל הצדיקים שוכני עפר, כחם
וזכותם הגדול יגנו עלינו, וימליצו טוב
בעדנו.

ויעשו כחכמתם הגדולה, וכרחמיהם
המרבים, וימתיקו ויבטלו מעלינו
כל מיני דינים שבעולם, באפן שנוזקה
מעתה להתקרב להשם יתברך באמת.

⊗ [ב] לקוטי תפלות ח"א א ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א א, 'אשרי תמימי דרך')

"ולאם מלאם יאמץ" (בראשית כה, כג)

"בשעה קום זה נופל" (רש"י)

שנוזקה שיתרומם קרן ישראל, והחן
והחשיבות של ישראל, ושיתבטל החן
וחשיבות של העכו"ם והסטרא-אחרא.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים, שאזכה
לתן כח למלכות דקדושה,

⊗ [א] לקוטי תפלות ח"א צג ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א עד, 'רומה על השמים')

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם

הוליד את יצחק" (בראשית כה, יט)

- להמתיק גבורות יצחק -

שנוזקה להנצל מדינים הקשים של הסטרא-
אחרא - ושנוזקה לעסק בתורה, באפן שנוזקה
על-ידי-זה, להמתיק כל הדינים הקדושים,
'גבורות יצחק' - שיתפכו לחסדים גמורים

ותרחם עלי ברחמיך הרבים, ברחמיך
הגדולים, ותבטל מעלי כל
מיני דינים שבעולם. ותשמרני ותצילני
תמיד, מכל הדינים הקשים הנמשכין
מסטרא-דמסאבא מזהמת-הנחש.

אנא יהוה, רחמיך רבים מאד, אל
תעשה עמי כחטאי ולא תגמל
עמי כעונותי. ועשה את אשר תעשה,
ברחמיך הרבים, ו"שמרה נפשי
והצילני", מדינים הקשים האלו,
הנמשכין דרך הסטרא-אחרא.

ותרחם עלי, ותהיה בעזרי, ותתן לי
דעת ושכל דקדושה, לעסק
בתורתך באמת.

באפן שאזכה להמתיק גם כל הדינים
הקדושים הנמשכין דרך
הקדושה, שהם בחינות 'גבורות יצחק',
אשר כל אלו הדינים הקדושים הם
לטובה. גם אותם אזכה להמתיק,
שיתפכו לחסדים גמורים.

מכל-שכן שלא ישתלשל מהם חס-
ושלום, שום דינים קשים
רחמנא-לצלן.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ולאם מלאם יאמץ" (בראשית כה, כג)

"בשעה קם זה נופל" (רש"י)

שנזפה לחזק ולגדל את האמונה הקדושה -
עד שיפלו ויתבטלו כל האמונות פוזביות
שבעולם, ויתוספו גרים רבים בכל עת

ותעזרנו ותזכנו, ותתן לנו כח, לחזק
ולגדל את האמונה
הקדושה, בכל עז ותעצמות.

עד אשר יפלו ויתבטלו כל האמונות
פוזביות שבעולם, כלם יכרעו
ויפלו, ולכבוד שמך יקר יתנו, ותעביר
גלולים מן הארץ, והאלילים פרות
יכרתון, לתקן עולם במלכות שדי, וכל
בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל
רשעי ארץ.

ויתוספו גרים רבים בכל עת, גרי
צדק על בני ישראל עמך,
ורבים מעמי ארץ יהיו מתיידיים
ומתגירים לשמך הגדול באמת, ויאתו
כל לעבדך, ויכירו כח מלכותך, ויהיה
נעשין גרים בכח ובפעל.

וגם אותם שלא יזכו להתגיר, יכירו
וידעו בכל מקום שהם, את יקר
תפארת גדלתך.

וידעו כל באי עולם, שיש יחיד קדמון,
יתברך ויתעלה שמו לעולמי עד
ולנצח נצחים. וישתוקקו כלם לאמונתך
האמתית, וידע כל פעול כי אתה פעלתו,
ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל
אשר נשמה באפו, יהוה אלהי ישראל
מלך "ומלכותו בכל משלה".

שיתגבר על מלכות הרשעה, ואזכה
להגביר היצירה הטוב על יצירה הרע.

רבנו של עולם, הביטה בענינו וראה
בשפלותנו ובזיונונו. כי כל החן
והחשיבות של ישראל עמך הקדוש נפל
בגלות המר הזה, ועמך ישראל נבזים
ושפלים בעיני העכו"ם והרשעים. וכל
החן והחשיבות נפל אליהם.

על-כן חוסה נא כרוב רחמיה, על
כבודך הגדול והקדוש, ותעלה
ותרומם ותגדל את החן והחשיבות של
ישראל בגשמיות וברוחניות.

ותבטל ותכניע את החן והחשיבות של
העכו"ם והסטרא אחרא והרשעים,
שלא יהיה להם שום חן וחשיבות לא
למעלה ולא למטה, ותרומם קרן ישראל.

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א נז ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו רבי יוסי בן קסמא')

"ולאם מלאם יאמץ" (בראשית כה, כג)

"בשעה קם זה נופל" (רש"י)

שהשם יתברך יכניע שער של ארם נפילה אחר
נפילה - המה יכרעו ויפלו, ואנחנו נקום ונתעודד

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את
משיח צדקנו. ותכניע ותשפר
ותמגר ותכלה, את שער של ארם,
נפילה אחר נפילה, ויפלו ולא יקומו,
המה יכרעו ויפלו, ואנחנו נקום ונתעודד,
"וישפן ישראל בטח בך".

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"ב מח ☪

(על-פי שיחות-ה"ר"ן פט,
'לדבק עצמו ב"ג מדות של רחמים')

"ויצא הראשון אדמוני" (בראשית כה, כה)

'אדום' נקרא 'ראשון' (פסחים ה.)

שנזכה שיה'עונות הראשונים' של כל חבילה של עברות - יתן השם-יתברך על 'עשו אדום' - שהוא הגורם הראשון, לכל העונות הראשונים והאחרונים

רבנו של עולם, מה אומר לפניך יושב מרום, ומה אספר לפניך שוכן שחקים. אתה יודע כמה וכמה חטאים ועונות ופשעים, ופגמים גדולים ונוראים, שעשיתי מעודי עד היום הזה, עד אשר נעשו מהם כמה וכמה חבילות חבילות של עברות.

ואתה לבד יודע כל עברה ועברה, איך נגררה ונמשכה מהעברה הראשונה השיכה אליה, וכן מעברה לעברה הסמוכה לה, עד אשר נעשית חבילה של עברות.

ובעונותי-הרבים חזרתי ומחדש עברה, שהיא ראשונה לחבילה שניה - פי על-ידה חזרו ונמשכו ונגררו כמה וכמה עברות, ועברות מעברות, רחמנא-לצלן, עד שחזרה ונעשית חבילה שניה של עברות.

ובן עשיתי כמה פעמים, עד אשר "השתרגו עלו על צוארי" חבילות חבילות של עברות.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, רבנו דעלמא כלא, מי כמוך מרבה להטיב, מי כמוך רב להושיע, רב סליחות ובעל הרחמים.

עשה למענך, וסלח לנו, ומחל לנו, וכפר לנו, כל העונות הראשונים שבכל חבילה וחבילה, ותעביר ראשון ראשון, באפן שכל העונות הנשארים שבכל חבילה וחבילה, ישובו אליך, ולא יקטרגו עוד עלינו כלל.

ואתה תרחם עלינו, ותחזר ותתן אותם, על ה'ראשון לעונות ראשונים', שהוא 'עשו' הוא 'אדום', אשר אנחנו בגלות אצלו.

אשר הוא הגורם הראשון לכל העונות הראשונים והאחרונים, על-ידי עצם הגלות המר שמתגבר עלינו בכל יום, אשר "כשל כח הסבל".

אשר כמעט בכל יום, מוציאין הדמים מקרב עמך ישראל, על-ידי רבוי המסים וארנוניות, והנתינות שונות, והגזילות, והשחדים, שמוציאין מעמך ישראל, אשר זאת היא בעוכרנו.

כי על-ידי-זה באנו לכמה וכמה עונות, כאשר הודעת לנו על-ידי חכמך הקדושים.

"זכור רחמך יהוה וחסדיך פי מעולם המה. אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמך פי דלוננו מאד. אתה יהוה לא תכלא רחמך ממני, חסדך ואמתך תמיד יצרוני. יהיו לרצון

אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".

למלאת כל החסרונות שחסר לנו בגשמיות וברוחניות, בגוף ונפש.

ותאחו בכנפות הארץ ותנער רשעים ממנה. ותשבר ותמגר ותכניע ותשפיל, את "איש צר ואויב", הוא "עשו איש שער", ותוציא בלעז מפיו.

❁ [זו] לקוטי-תפלות ח"א ח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנורת זזהב)

"כלו באדרת שער" (בראשית כה, כה)

"מלא שער, בטלית של צמר" (ר"י)

"הן עשו אחי איש שער" (בראשית כז, יא)

שנזכה להתגבר על כל השונאים, המתנגדים על הצדיקי-אמת - ושנזכה על-ידי מצות ציצית, להמשיך ה'רוח-חיים' דקדשה, ולהכניע "עשו איש שער"

אנא יהוה, עשה עמנו למען שמך, ולמען הצדיקים האמתיים, ותמשיך עלינו כח וגבורה מהם ברחמיך, לחיותינו ולאמצנו לזכות אותנו, לזכות בכח הצדיק-האמת, להתגבר על כל השונאים המתנגדים על האמת.

ותשבר ותכניע, את כל הצנורות של הרשעים, שהם המדות-רעות שהתגברו עליהם, ועל-ידי-זה תשפיל הרשעים עדי ארץ, ולא יהיה להם שום כח להתגבר עלינו חס-ושלום, "ולא תעשינה ידיהם תושיה, יבשו ויבהלו מאד כל אויבי ישובו יבשו רגע".

ותעזרנו לקים מצות ציצית בתקונה בשלמות. בכל פרטיה ודקדוקיה ותרי"ג מצות התלויים בה, ובכונה שלמה כראוי, ובלב טוב ובשמחה גדולה.

באפן שנזכה להמשיך ה'רוח-חיים' דקדשה, על-ידי מצות ציצית,

❁ [זו] לקוטי-תפלות ח"ב ח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה)

"וידו אחזת בעקב עשו" (בראשית כה, כו)

"הקל קול יעקב, והידיים ידי עשו" (בראשית כז, כב)
"ראה ריח בני בריח שדה אשר ברכו ה'" (בראשית כז, כז)
שנזכה ל'מוכיח אמת', שעל-ידי תוכחתו הטובה, ימשיך עלינו ריח טובה, ריח גן-עדן, שכל מעשינו הרעים יתהפכו לזכיות ויעלו ריח טוב - ויתגבר "הקול קול יעקב" על "הידיים ידי עשו", שהוא קול המוכיח הראוי, בחינת 'קול השיר שלעתיד-לבוא' - ושנזכה שיקים: "וידו אחזת בעקב עשו", שנזכה להכניע עקב עשו הרשע, שהוא 'מזונא-דגופא', 'תאות-אכילה' - ולהגביר עליו עקב דקדשה, 'קדשת יעקב אבינו', שהוא 'מזונא-דנשמטא'

בשופר ארים קולי ואקרא, רבנו של עולם, אדון יחיד, מושל בכל, חוס וחנונו ברחמיך הרבים, ושלה לנו מוכיח טוב וראוי והגון, 'מוכיח אמת' שיהיה ראוי להוכיח את עמך ישראל באמת.

שיהיה ראוי להוכיחנו ב"תוכחת מגלה מאהבה מסתרת".
"יהלמני צדיק חסד, ויוכיחני בתוכחתו הטובה, בתוכחה של משה רבנו עליו-השלום.

אֲשֶׁר עַל-יְדֵי תוֹכַחְתּוֹ הַטּוֹבָה, יוֹסִיף
וַיִּתֵּן רִיחַ טוֹב בְּנִשְׁמוֹתֵינוּ,
וַיַּחֲזֵק וַיֵּאמֶץ אֶת נִשְׁמוֹתֵינוּ עַל-יְדֵי
תוֹכַחְתּוֹ הַטּוֹבָה. וַיִּתְחַזְּקוּ וַיִּתְאַמְצוּ
וַיִּתְגַּבְּרוּ נִשְׁמוֹתֵינוּ עַל-יָדוֹ, בְּכַח גְּדוֹל
דְּקַדְשָׁהּ.

וְתִשְׁפִיעַ עַל הַמוֹכִיחַ הָאֱמִתִּי, 'קוּלוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה', שֶׁהוּא 'קוּל הַשִּׁיר
שִׁיתְעַר לְעֵתִיד', שֶׁהוּא "שִׁיר פְּשׁוּט,
כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ", הַכְּלוּל בְּשִׁמְךָ
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא 'שִׁיר שֶׁל חֶסֶד',
שִׁיתַּנְגֵּן לְעֵתִיד עַל שְׁבַע־יָמִים וְשָׁנִים נִימִין,
בְּעֵת שִׁיגִיעַ קְבוּל שְׁכָרְךָ שֶׁל הַצְּדִיקִים
לְעֵתִיד. אֲשֶׁרֵי אֶזֶן שִׁיזְכֶּה לִשְׁמַע 'קוּל
הַשִּׁיר' הַזֶּה.

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתֵן לָנוּ
מוֹכִיחַ כָּזֶה, שְׁיוּכַל לְהוֹכִיחֵנוּ
בְּקוּל הַשִּׁיר הַזֶּה. וַיְקִים בְּהַמוֹכִיחַ הָאֱמִתִּי
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "קְרָא בְּגֵרוֹן אֶל תַּחֲשֵׁךְ,
כְּשׁוֹפֵר הָרֶם קוּלְךָ".

וְנִזְכֶּה שִׁיעוֹרֵר וַיַּגְלֶה וַיִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ,
הַ'קוּל הַמְשֻׁקָּה אֶת הַגֶּן-עֵדֶן',
שֶׁהוּא "הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן", שֶׁהוּא 'קוּל הַשִּׁיר הַקְּדוֹשׁ' הַזֶּה,
שִׁיתְעַר לְעֵתִיד בְּעֵת שֶׁתַּחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמְךָ
בְּחֶסֶדְךָ הַטּוֹב, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה. אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הַ'קוּל' הַזֶּה, גְּדֻלִּים
כָּל הָרִיחוֹת טוֹבוֹת, וְכָל הַיִּרְאוֹת
הַקְּדוֹשׁוֹת'.

וּבְכֵן תְּרַחֵם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וּבְחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹלִים, וְתִזְכְּנוּ לְבַטֵּל

וּלְשַׁבֵּר 'תְּאוֹת-אֲכִילָה' לְגַמְרֵי בְּאֵמֶת.
וְאִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ 'מְזוֹנָא-דְּגוּפָא', וּלְגַבֵּר
וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ בְּכָל עֵז וְתַעֲצוּמוֹת 'מְזוֹנָא-
דְּנִשְׁמָתָא'.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדַע גְּדֹל
חֲלִישׁוֹת נִשְׁמוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר נִחְלָשׁוּ
מְאֹד מְאֹד בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים
מְאֹד, עַד אֲשֶׁר כָּל מְשַׁכְּבֵנוּ נִהְפָּךְ
בְּחֻלְיֵינוּ, אֲשֶׁר אֵי-אֶפְשָׁר לְהַעֲרִיךְ וּלְסַפֵּר
כָּלֵל, עַד אֲשֶׁר "כָּשֵׁל כַּח הַסֶּבֶל".

מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל-עֵת, חוֹסֶה עַל נַפְשֵׁנוּ
וְרוּחֵנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ, וְחַזְּקֵם וְאַמְצֵם
בִּירְאָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה. וְתִשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶם,
וְתִשְׁקֵם מִשְׁקִיא דְּגַנְתָּא-דְּעֵדֶן.

וְתִמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם רִיחַ טוֹבָה, 'רִיחַ גֶּן-
עֵדֶן', עַד אֲשֶׁר כָּל מַעֲשֵׂינֵנוּ
הַרְעִים כָּלֵם יִתְהַפְּכוּ לְזִכִּיּוֹת בְּחֶסֶדְךָ
הַגְּדוֹל, וַיַּעֲלוּ 'רִיחַ טוֹב' לְפָנֶיךָ.

כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "נִרְדֵי נָתַן רִיחוֹ". וְאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה: "עֲזֹב לֹא
נֵאמַר, אֶלָּא נָתַן".

וַיְקַיֵּם בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "יְרוּיֵן מִדְּשָׁן
בֵּיתְךָ, וְנִחַל עֵדְנִיךָ תִּשְׁקֵם".

וְתַעֲזָרְנוּ לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל, 'עֶקֶב
דְּסִטְרָא-אֲחֵרָא', 'עֶקֶב שֶׁל
עֲשׂוֹ הַרְשָׁע', שֶׁהוּא 'תְּאוֹת אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה', 'מְזוֹנָא-דְּגוּפָא'.

וּלְהַגְבִּיר עָלָיו 'עֶקֶב דְּקַדְשָׁה', שֶׁהוּא
קַדְשַׁת 'יַעֲקֹב אָבִינוּ' עָלָיו-
הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא "עֶקֶב עֲנֹה יִרְאֵת יְהוָה".
שֶׁהוּא 'מְזוֹנָא-דְּנִשְׁמָתָא'.

וְתִהְיֶה כָּל אֲכִילָתִי וְשִׁתִּיתִי, בְּשִׂבְלֵי
 קִיּוֹם הַנֶּפֶשׁ לְבַד, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב:
 "צַדִּיק אוֹכֵל לְשִׁבְעַ נֶפְשׁוֹ".

וְתִתְנַבֵּר וְתִתְחַזַּק אַמוּנַת חֲדוּשׁ-
 הָעוֹלָם, עַד שְׁנֵזֶכָה לְחֲדוּשׁ-
 הָעוֹלָם שְׁלֵעֲתִיד, וְיִתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ,
 עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָה וְנִפְלְאוֹת לְבַד, שֶׁלֹּא
 כְּדַרְךְ-הַטְּבַע כָּלֵל.

וְיִתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ בְּעוֹלָם, שִׁיר שֶׁל
 נִפְלְאוֹת, וְ"יִפְצְחוּ הָרִים רִנָּה".
 וְתִכְנִיעַ אֶת 'עֶקֶב דִּסְטְרָא-אַחְרָא, שֶׁהוּא
 'עֶקְבוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הָרָשָׁע'.

וְיִתְנַבֵּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְחַזַּק וְיִתְאַמֵּץ
 "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", עַל
 "הַיָּדִים יְדֵי עֲשׂוֹ". וְיִקְיָם מִקְרָא שְׂכָתוֹב:
 "וַיְדוּ אוֹחֲזֹת בַּעֲקֹב עֲשׂוֹ".

וְיִמְשֹׁךְ עָלֵינוּ "הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן", וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִזְכָּה לְהַעֲלוֹת 'רִיחַ טוֹב' לְפָנֶיךָ.

תָּמִיד. וְאַזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵה גְדוּלָּה,
 וּבְמִסִּירוֹת-נֶפֶשׁ, וּבְכַח גְּדוּלָּה.

וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזֹכָה לְהַכְנִיס
 כָּל הַכַּחוֹת שְׂבָקְרָבִי, בְּתוֹךְ
 דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, בְּאִפְן שְׂאֲזֹכָה לְהַגְבִּיר אֶת
 הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא 'מְלֻכּוֹת-דְּקָדְשָׁה', עַל
 'מְלֻכּוֹת-הָרָשָׁעָה'.

וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה תָּמִיד, יַחֲוֹד קִדְשָׁא-בְּרִיךְ-
 הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ, עַל-יְדֵי
 תְּפִלוֹתֵינוּ, יַחֲוֹדָא שְׁלִים בְּתַכְלִית
 הַשְּׁלֵמוֹת.

וְתִזְכֹּר וְתִקְיָם אֶת בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
 לְאַבוֹתֵינוּ כִּיּוֹם הַזֶּה, וְתַחֲדָשׁ
 הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם, כְּאִלוֹ הַיּוֹם
 נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם. וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְתִמְהַר
 לְהוֹצִיאֵנוּ מִהַגְּלוּת הָאָרוֹךְ הַזֶּה,
 וְתִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם "לְחַבֵּר אֶת הָאֵהָל
 לְהִיּוֹת אֶחָד".

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א לַהּ ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לַהּ, 'אֲשֶׁרֵי הָעַם זִרְקָא')

"וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיִּלְךְ הַלּוֹךְ וַיִּגְדַּל עַד כִּי גָדַל מְאֹד"
 (בְּרֵאשִׁית כו, יג) - לְהִיּוֹת הוֹלֵךְ וַיִּגְדַּל בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם
 שְׁנֵזֶכָה שִׁיְהִיָּה שְׂכֻלְנוּ "הוֹלֵךְ וַיִּגְדַּל", וְלַהּוֹסִיף
 חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת

וְתִזְכְּרֵנִי, שֶׁלֹּא אֶשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׂכְלֵי בְּשׂוּם
 דְּבָר וְעֶסֶק כָּלֵל, לֹא בְּשׂוּם
 חֲכָמָה חִיצוֹנָה, וְלֹא בְּשׂוּם מַחְשְׁבָה
 חִיצוֹנָה כָּלֵל, כִּי-אִם בְּהַתְּבוּנָנוֹת עֲבוּדַת-
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה גְּדוּלָּה,
 בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה.

⊗ [ח] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב מַגּ ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פד,

יָדַע שֶׁעִקַּר הַתְּחַבְּרוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ)

"וְהִקְמַתִי אֶת הַשְּׁבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
 לְאַבְרָהָם אָבִיךָ" (בְּרֵאשִׁית כו, ג)

שְׁנֵזֶכָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחֲדָשׁ וַיִּקְיָם הַשְּׁבוּעָה
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ, כְּאִלוֹ נִשְׁבַּע לָהֶם הַיּוֹם

"אֲדַרְנִי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ".
 רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שׂוֹמֵעַ תְּפִלָּה,
 הַבוֹחֵר בְּתְּפִלַּת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים.
 זַפְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְהַרְבוֹת בְּתְּפִלָּה

❁ [יא] לקוטי-תפלות ח"א פב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עו, ז'יהי אחר הדברים)

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה שיהיה שכלנו "הולך וגדול" -
בקדשה גדולה ובזריזות גדול

ואזכה לחדש מחי בכל-עת, בקדשה
ובטהרה גדולה. ותעזרני
ותושיעני תמיד, שאזכה ללמד וללמד
בשכל צח וזך.

ואזכה להבין תמיד, במהירות גדול,
בכל מקום שאלמוד, ולא
אצטרך לעיין כלל. ויהיה שכלי "הולך
וגדול", בקדשה גדולה, ובזריזות גדול,
בצחות ובבהירות.

ואזכה להיות מהיר במלאכת-שמים,
ולהבין כל דבר לאשרו
ולאמתו, בדברי תורתך-הקדושה,
במהירות גדול, בלי שום בלבול כלל.

❁ [יב] לקוטי-תפלות ח"א פד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנה,
'אריכת-אפים על-ידי ארץ-ישראל')

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה להיות "הולך וגדול" וצומח בעבודת-
השם, על-ידי פח הגודל וכח הצומח דקדשה,
הנמשך מן האמונה הקדושה

ואזכה למדת "ארץ אפים" באמת,
שאזכה להאריך אפי על כל
המניעות והבלבולים, לבלי להסתפל

ויהיה שכלי "הולך וגדל", ואזכה
לקדש את שכלי תמיד, ולהוסיף
חכמה ובינה ודעת בקדשה גדולה, בכל
יום ויום, ובכל עת ועת.

ואזכה תמיד, לצאת ולעלות ממחין-
דקטנות למחין-גדלות,
בקדשה גדולה, באמת ובאמונה פרצונך
הטוב.

ואזכה להשיג בכל פעם השגת
עבודתך באמת, במדרגה גבוהה
יותר, ובקדשה וטהרה יתרה, עד שאזכה
להיות פרצונך הטוב באמת.

❁ [י] לקוטי-תפלות ח"א ס ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ס, 'פתח רבי שמעון')

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד"
(בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם
שנזכה שיהיה מחנו ושכלנו -
"הולך וגדול" בקדשה גדולה

ותזכנו לאריכת הנשימה, שנזכה
להמשיך אלינו תמיד רוח-
חיים דקדשה, בכל עת ובכל שעה, ובכל
רגע ורגע.

ותשמר את שכלנו תמיד, ונזכה
להמשיך תמיד בכל עת,
שמנים קדושים לשכלנו, עד שיהיה
שכלנו בוער בהתבוננות גדול דקדשה.
ויהיה מחנו ושכלנו "הולך וגדול",
בקדשה גדולה באמת.

ולבלי לחוש עליהם כלל, ולא יכפת לי שום דבר כלל.

רק אזכה לעשות את שלי, בתורה ותפלה ומעשים טובים, בזריזות ובשמחה. ולא תקצר רוחי חסוּשָׁלוֹם, משום דבר שבעולם.

ותשפיע עלי כח הגודל וכח הצומח דקדושה, הנמשך מן האמונה הקדושה, שאזכה להיות "הולך וגדול" וצומח בעבודתך, ולא יזיק לי שום דבר שבעולם. ובכל מעשה אשר אחל בעבודת יהוה, ובתורה ובמצות, בכל לבבי אעשה ואצליח.

ואזכה להזדרז בעבודתך מאד, בשמחה וחיית והתלהבות גדול דקדושה, ותחזקני ותאמצני תמיד, עד שאזכה לעבר בשלום, ולדלג ולקפץ על כל המניעות והעפובים מן הקדושה.

ואזכה מהרה להתקרב אליך באמת כרצונך הטוב. ואהיה חזק ואמיץ ותקיף בעבודתך תמיד.

⊗ [יג] לקוטי-תפלות ח"ב ח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד" (בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם שנוצפה שיהיה שכלנו "הולך וגדול" בכל-עית, בקדושה ובטהרה גדולה

ותשמרני ותצילני תמיד ממחין-דקטנות, ותשפיע ותמשיך

עלי תמיד מוחין-דגדלות. ויהיה שכלי "הולך וגדול" בכל-עית, בקדושה ובטהרה גדולה.

⊗ [יד] לקוטי-תפלות ח"ב לה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד" (בראשית כו, יג) - להיות הולך וגדול בעבודת-השם שנוצפה שיהיה מוחנו ושכלנו "הולך וגדול" - בתורה ובעבודת-השם והשגת-אלקות

על-בן חמל עלי ועל כל ישראל בחמלתך הגדולה, ועשה מה שתעשה בחסדיך הרבים, להתקרב לצדיקים-אמתיים, ולראות עצמנו עמהם "פנים אל פנים", ולהכליל בקדשתם הנוראה.

ויהיה נמשך עלינו קדשתם ופרישתם, עד שנוצפה להיות קדושים וטהורים בקדשת-הברית פמותם. ונזכה לקבל מהם התנוצצות-המחין בקדושה גדולה, ויהיה מוחנו ושכלנו "הולך וגדול" בתורתך ובעבודתך, ובהשגת אלהותך באמת.

⊗ [טו] לקוטי-תפלות ח"ב ה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ועשה לי מטעמים פאשר אהבתי" (בראשית כז, ד) "מפקודין דעשה" (תקוני-זהר נא. נב. נה.)

שנוצפה לעשות להשם-יתברך 'מטעמים טובים' פאשר אהבת, ממצות-עשה

וְנֹזְכָה לְהַרְבוֹת בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשֵׂים -
טוֹבִים בְּכָל הַשָּׁנָה, עַד שְׁנוֹזְכָה
שֶׁתִּטַּעַם בְּרֵאש־הַשָּׁנָה, טַעַם מִצּוֹתֵינוּ
וּמַעֲשֵׂינוּ הַטוֹבִים. וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְתַקֵּן
וּלְעֲשׂוֹת לָךְ "מִטַּעַמִּים טוֹבִים כְּאֲשֶׁר
אָהַבְתָּ", "מִפְקוּדֵיךָ דַעֲשֵׂה".

וְתִהְיֶה יָדְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים,
וְתִחְזִירֵנוּ וְתִקְבְּלֵנוּ בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.

☪ [טז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מ"ב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקוה-הברית')

"וַעֲשֵׂה לִי מִטַּעַמִּים כְּאֲשֶׁר אָהַבְתָּ" (בראשית כז, ד)
"מִפְקוּדֵיךָ דַעֲשֵׂה" (תקוה-זוהר נא. נב. מה.)

שֶׁהַשָּׂם-יְתַבְּרֶךְ יִזְכֹּר כָּל ה'שְׁפִיכוֹת-דָּמִים' שֶׁנִּשְׁפְּכוּ
בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלל וּבִפְרָט - וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטַּעַם
ה'מִטַּעַמִּים' הַקְּדוּשִׁים שֶׁל כָּל ה'מִצּוֹת-עֲשֵׂה'

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּזְכֹּר אֶת כָּל הַדָּמִים
שֶׁנִּשְׁפְּכוּ בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָלל
וּבִפְרָט.

הֵן 'שְׁפִיכוֹת-דָּמִים' מִמָּשׁ, שֶׁכָּבַר נִשְׁפָּךְ
דָּם יִשְׂרָאֵל הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד מִיּוֹם
הַחֲרָבָן עַד הַנְּהָ, "שֶׁפְּכוּ דָמָם כַּמִּים
סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְאֵין קוֹבֵר".

הֵן 'שְׁפִיכוֹת-דָּמִים' עַל-יְדֵי בּוֹשׁוֹת
וְחֲרָפוֹת שֶׁסָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר.

וּבִפְרָט 'שְׁפִיכוֹת-דָּמִים' הַרְבֵּה שֶׁל כָּל
הַקְּדוּשִׁים וְהַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁפָּךְ
מֵהֶם דָּמָם כַּמִּים.

וְכָל אֱלוֹ הַדָּמִים - יִהְיוּ בְּמִקּוֹם 'תַּקּוּן
הַשְּׁחִיטָה' לְה'מִטַּעַמִּים שֶׁל
הַמִּצּוֹת', שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּבַחֲיַנֵּת 'אָבֵר מִן
הַחַי', רַק יִהְיוּ נִתְרִין בְּאֲכִילָה עַל-יְדֵי
'שְׁפִיכוֹת-דָּמִים' הָאֵלֶּה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּטַּעַם אֶת ה'מִטַּעַמִּים
הַקְּדוּשִׁים' שֶׁל כָּל
ה'מִצּוֹת עֲשֵׂה' שֶׁתַּקְּנוּ לְפָנֶיךָ כָּל
הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּכָלל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעוֹרֵר אֶהְבַּתְךָ עַל עַמֶּךָ
יִשְׂרָאֵל, וְאֶהְבַּתְךָ אֶל
תְּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, וְתִכְסֶה עַל כָּל
הַדָּמִים בְּאֶהְבָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִתְכַסּוּ כָּל פְּשָׁעֵינוּ מִמִּילָא.

☪ [יז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מ"א ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מא, 'דקוודין')

"בְּעֵבוֹר תְּבָרְכֶךָ נִפְטִי" (בראשית כז, ד)

- עֲנֵן ה'בְּכוֹרָה' וְה'בְּרָכָה' -

שֶׁתִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ טָרַט הַבְּכֹרָה וְהַבְּרָכָה

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂרֵשׁ
הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה, וַיִּקְיָם בְּנוֹ
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל".
וַנֶּאֱמַר: "אֵף אֲנִי בְכוֹר אֶתְנָהוּ, עָלִיוֹן
לְמַלְכֵי אֶרֶץ".

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂפַע טוֹבָה וּבְרָכָה
וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל
טוֹב תְּמִיד, וְתִמְשִׁיךְ שָׁלוֹם בְּעוֹלָם,
וְתִבְטַל כָּל מִינֵי מַחֲלָקֶת מִן הָעוֹלָם.

מאתנו לגמרי, ונסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני, בצמצום ובדקדוק גדול, ולשבע ממנו, ותסיר ותגרש ותבטל הרעבון מקרבנו.

ותעזרנו להחיות עצמנו ולהשביע נפשנו באכילה מעטת, ואזכה לדקדק באכילתי "מפזית ועד כביצה", ומעט אכילתי יהיה בקדשה ובטהרה גדולה באמת כרצונך הטוב.

ותזכני, שאמשיך מזונותי ופרנסתי, וכל השפעות טובות, מארץ-ישראל, שהוא ארץ הקדושה, ארץ החיים, ששם שרש כל ההשפעות וכל הברכות.

ובכן תעזרני ותזכני ברחמיך הרבים, שאזכה להיות נכלל במדתו של יעקב אבינו עליו השלום שמדתו אמת. ואזכה לדבר דברי אמת תמיד, ולא יצא שום דבר שקר מפני לעולם, בין בשוגג בין במזיד, בין באנס בין ברצון.

ותשמרני ותצילני, שלא אהיה נכשל בשום דבר שקר אפלו בטעות, ואזכה להרחיק עצמי מדברי שקר בתכלית הרחוק, כמו שכתוב: "מדבר שקר תרחק".

ותזכני ברחמיך הרבים, להיות איש אמת בכל הענינים, להתנהג בדרך האמת, ולדבר אמת בלבבי, ולא אטה ולא אסור ממרפז נקדת האמת ימין ושמאל.

☪ [יח] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"וישטם עשו את יעקב, על הברכה אשר ברכו אביו, ויאמר עשו בלבו: יקרבו ימי אבל אבי, ואהרגה את יעקב אחי" (בראשית כז, מא)

- הצילני מקלפת עשו הרשע -

שנזכה לתקון המשפט; ושללא יעלה לנו במח, קלפת עשו הרשע

ותעזרנו ותזכנו לתקן את המשפט, בקדשה ובטהרה גדולה, בתכלית התקון בשלמות.

ותהיה עצמנו תמיד. ותשמרנו ותעזרנו ותושיענו שלא נפגם את התפלין והמחין שלנו, ולא יעלה אל המח, יחות ושמנוניות רעות, שהם בחינת טפת עשו וישמעאל.

☪ [יט] לקוטי תפלות ח"א מז ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א מז, 'ואכלתם אכול ושבוע')

"תתן אמת ליעקב" (מיכה ז, כ)

שנזכה לבטל ולשבר תאות-אכילה מאתנו לגמרי - ושנזכה על-ידי-זה להמשיך מזונותינו ופרנסתינו מארץ-ישראל - ושנזכה על-ידי-זה להיות נכלל במדתו של יעקב אבינו עליו השלום שמדתו אמת. ולדבר דברי אמת תמיד, ולא יצא שום דבר שקר מפנינו, ונזכה להיות איש אמת בכל הענינים, להתנהג בדרך האמת, ולא נטה ולא נסור מנקדת האמת

אבינו מלפנו, אדירנו בוראנו גואלנו יוצרנו, קדושנו קדוש יעקב, רוענו רועה ישראל, עזרנו והושיענו ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, שנזכה לבטל ולשבר תאות-אכילה

מִלְפָנֶיךָ, לְשַׁבֵּר 'תְּאוֹת־אֲכִילָה' לְגַמְרִי,
וּלְזָכוֹת לְמִדַּת אֱמֶת בְּאֵמֶת, וּלְבוֹא לְשָׁלוֹם
מִהֲרָה לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל.

וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ, מִן הָעֲנִיּוֹת וּמִן
הַחֶסֶד, וְתַמְשִׁיךְ תְּמִיד לִי
וּלְבָנֵי בֵיתִי, וּלְכָל חֲבֵרְתָנוּ, וּלְכָל עַמֶּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׁפַע טוֹבָה וּבִרְכָה, וּפְרֻנְסָה
טוֹבָה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב,
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☉ [כ] לקוטי-תפלות ח"ב עט ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנא, 'דע שעל-ידי מלחמות')

"תַּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב" (מיכה ז. ב)

שִׁנְזָכָה בְּשָׁלְמוֹת, לְמִדַּת הָאֱמֶת'
שֶׁל 'יַעֲקֹב אֲבִינוּ' עַל־יַד־הַשָּׁלוֹם

וְתַעֲזָרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שִׁנְזָכָה
לְהַפְלִיל בְּמִדַּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
אֲבִינוּ עַל־יַד־הַשָּׁלוֹם שֶׁהִיא מִדַּתוֹ אֱמֶת,
וְנִזְכָּה לְמִדַּת אֱמֶת' בְּשָׁלְמוֹת.

וְתַזְכֵּנוּ לַעֲשׂוֹת כָּל הַמְצוֹת "לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ", עִם כָּל
פְּרִטִיָּהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם, לְשִׁמּוֹךְ לְבַד בְּאֵמֶת,
בְּלִי שׁוֹם פְּנִיָּה, וּבְלִי שׁוֹם מַחְשְׁבַּה־זָרָה
בְּשִׁבִיל בְּנֵי־אָדָם חֲסִוְשָׁלוֹם.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת 'הַצֵּנֵעַ לְכַת' בְּאֵמֶת,
לְדַקְדַּק בְּכָל הַמְצוֹת בִּינֵינוּ לְבִין
קוֹנֵנוּ, לַעֲשׂוֹתָם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְשִׁמּוֹךְ
לְבַד בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוֹנֵן דְּלִים, רַב חֶסֶד
וּמְרֻבָּה לְהַטִּיב, תֵּן לִי בְּמִתְנַת־חֲנָם
וּנְדִבַת חֶסֶד, מִדַּת אֱמֶת, וַיִּקָּים מִקְרָא
שְׁפָתוֹב: "תַּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד
לְאֲבָרָהֶם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי
קָדָם".

חַנּוּנֵי חַנּוּנֵי בְּמִתְנַת־חֲנָם, וְקִדְשֵׁנִי
בְּקִדְשֵׁךָ הָעֲלִיוֹנָה, בְּנִדְבַת חֶסֶד,
וּזְכֵנִי מִהֲרָה לְשַׁבֵּר 'תְּאוֹת־אֲכִילָה' בְּאֵמֶת
כְּרֻצוֹנְךָ הַטוֹב, וּמַעַט אֲכִילָתִי יִהְיֶה
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, לְשִׁמּוֹךְ הַגְּדוֹל
לְבַד, בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, בְּלִי שׁוֹם תְּאוֹת הַגּוֹף
כָּלֵל.

וְאִזְכָּה בְּכַח אֲכִילָתִי בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְשִׁמּוֹךְ
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ תְּמִיד, וּלְדַבֵּר דְּבָרֵי אֱמֶת
תְּמִיד, וּלְפָאֵר לְיוֹצְרֵי עַל שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ.

עַד שְׁאִזְכָּה עַל־יְדֵי דְבוּרֵי בְּאֵמֶת
בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, לְהִיּוֹת בְּכָלֵל
הַצְּדִיקִים־אֱמֶתִים אֲנֹשֵׁי מוֹפֵת, הַבוֹרְאִים
שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה בְּדְבוּרֵיהֶם
הָאֱמֶתִים, וְעוֹשֵׂים מוֹפְתִים גְּדוֹלִים
אֱמֶתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

וּזְכֵנִי לִילֶךְ וּלְבוֹא לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, לְאַרְץ
הַחַיִּים, לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, חַיֵּשׁ קַל
מִהֲרָה, לְהַתְּגוֹלֵל בַּעֲפָרָה, וּלְנַשֵּׁק
רַגְבוֹתֶיהָ, וּלְשֹׂאב מְאוּרָה הַקְּדוֹשׁ,
וּלְהַסְתוֹפֵף בְּצִלָּהּ.

חוֹם וְחַנּוּנֵי, וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וּזְכֵנִי
לְבוֹא מִהֲרָה לְכָל מָה שְׁבַקְשָׁתִי

וְתַעֲזָרֵנוּ לְהַתְּדַבֵּק וּלְהַכְּלִיל בְּצַדִּיקִים
אֲמִתִּיִּים וּבְאֲנָשִׁים כְּשָׂרִים
”אֲנָשֵׁי אֱמֶת”.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שְׂכֵתוֹב: ”וְצַדִּיקָה
תְּהִיָּה לָנוּ, כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת
כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
כְּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ. וְנֹאמַר: ”וְזָרְחָה לָכֶם יְרָאִי
שְׁמִי שְׁמֵשׁ צַדִּיקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ”.
וְנֹאמַר: ”תִּתֵּן אֱמֶת לַיעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם,
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם מִיְמֵי קֶדֶם”.

רַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וְתַעֲזָרֵנוּ כַּח הַדְּמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים
הָאֲמִתִּיִּים הָאֵלֶּה - שִׁיעֲמָדוּ כִּנְגַד גְּזֵרוֹת
הַעֲפוּ”ם, וַיִּבְטְלוּ אוֹתָם.

אֲנִי אֲדוֹן יְחִיד, מְלֵא רַחֲמִים, גּוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ, עֲזָרַת אֲבוֹתֵינוּ
אֲתָה הוּא מְעוֹלָם, מְגַן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם
וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

יְהִימוּ וַיִּכְמְרוּ הַמּוֹן מַעֲיָךְ וְרַחֲמֶיךָ עַל
עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ, בְּעֵת
צָרָה הַזֹּאת, בְּעוֹקְבֵי דְמִשְׁיחָא.

וְתַקְיִין וְתַעֲזָרֵנוּ, זְכוֹת וְכַח הַדְּמָעוֹת
הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה,
דְּמָעוֹת רַבִּים רוֹתְחִים וּבוֹעָרִים כְּאֵשׁ
לוֹהֵט, שְׂבָכוּ כָּל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים
לְפָנֶיךָ מִיְמוֹת עוֹלָם, אֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ סְפָרִים
קְדוּשִׁים רַבִּים מַחְדוּשֵׁי-תוֹרָתָם שְׁחַדְּשׁוּ,
עַל-יְדֵי דְמָעוֹת שְׂבָכוּ לְפָנֶיךָ קֶדֶם שְׁחַדְּשׁוּ
בַתּוֹרָה.

זָכַר וְהִבֵּט וְרַחֵם עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
אַהֲבָתָּ, שִׁיעֲמָדוּ אֵלָיו הַדְּמָעוֹת
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיקִים, כִּנְגַד כַּח
הַדְּמָעוֹת הַרְעוּת שֶׁל ‘עֲשׂוֹ הַרְשָׁע’, אֲשֶׁר
כָּבַר סָבְלוּ יִשְׂרָאֵל צְרוּת רַבּוֹת דֵּי וְהוֹתֵר
עַל-יְדֵי שֶׁלֹּשׁ דְּמָעוֹת שָׁלוּ.

אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, אֲבִינוּ אָב הַרַחֲמָן,
הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאָה, וְקַבֵּל
כִּנְגַדָם אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבִּי רַבּוֹת דְּמָעוֹת
שְׁלִישׁ, שֶׁשְׂפָכוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ מִיּוֹם
הַיּוֹתָם עַד הַנְּהָ. וּבִפְרֹט מִיּוֹם חֶרְבֵּן בֵּיתְךָ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּבִפְרֹט הַדְּמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים

☪ [כא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב כה ☪
(על-פי לקוטי-מוה"רן ח"ב ל, 'פּשׁבּא ספּר חדש')
”וַיִּשְׂא עֵשׂוֹ קִלּוֹ וַיִּבְדֹּךְ” (בְּרַאשִׁית כז. לח)
שְׂנֵזֶבֶה שֶׁכַּח הַדְּמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיקִים-
אֲמִתִּיִּים, יַעֲמָדוּ כִּנְגַד כַּח הַדְּמָעוֹת הַרְעוּת שֶׁל עֵשׂוֹ
הַרְשָׁע - וַיַּעֲמָדוּ כִּנְגַד גְּזֵרוֹת הַעֲפוּ”ם וַיִּבְטְלוּ אוֹתָם

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא רַחֲמִים,
אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

שְׂכַח הַדְּמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיקִים-
אֲמִתִּיִּים, שְׂבָכוּ הַרְבֵּה וְשָׂפְכוּ
דְּמָעוֹת רַבּוֹת לְפָנֶיךָ כַּמִּים, עַד שֶׁזָּכּוּ
שְׁנַתְּגָלוּ לָהֶם חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה הַרְבֵּה עַל-יְדֵי
דְּמָעוֹתֵיהֶם.

עַד אֲשֶׁר חֲבָרוּ סְפָרִים שְׁלֵמִים קְדוּשִׁים
וּטְהוּרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים,
מַחְדוּשֵׁי-תוֹרָתָם הַקְּדוּשָׁה שְׁחַדְּשׁוּ עַל-
יְדֵי בְּכִיָּה בְּדְמָעוֹת שְׁלִישׁ.

שֶׁל הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּים, שְׁנַתְחַבְּרוּ סִפְרֵים
קְדוּשִׁים עַל-יָדָם.

מֵלֵא רַחֲמִים, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, תֵּן
כַּח לְהַדְמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה,
שִׁיעֲמָדוּ אֵלֶּי הַדְמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל
הַצְּדִיקִים, כְּנֶגֶד הַדְמָעוֹת שֶׁל 'עֲשׂו
הַרְשָׁע', לְבַטֵּל עַל-יְדֵי-זֶה כָּל מִינֵי גְזֵרוֹת
קְשׁוֹת וְרַעוֹת שֶׁל הָעַמִּים.

הֵן אוֹתָם שֶׁכָּבַר נִגְזְרוּ, הֵן אוֹתָם
שְׁרוּצִים לְגִזֹר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. כָּלֵם
תַּעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתִמְגַּר וְתִבְטֵל, בְּכַח
הַדְמָעוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה שֶׁל הַצְּדִיקִים-
הָאֲמִתִּיִּים.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנו לְעֶסֶק תְּמִיד בְּסִפְרֵי
הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְלִהְיוֹת
בָּהֶם יוֹמָם וְלַיְלָה, וְנִזְכָּה לְהִבִּין וְלִהְשָׁכִיל
אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרַתְם הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְיָם
דְּבָרֵיהֶם בְּאֵמֶת. וְיִתְפַּשְׁטוּ סִפְרֵיהֶם
בְּעוֹלָם, וְיִפּוּצוּ מְעִינוֹתֵיהֶם חוּצָה.

בְּאִפֵּן שִׁיתְעוֹרְרוּ בְּכֹל פַּעַם כַּח
דְמָעוֹתֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל-
יְדֵיהֶם נִתְחַבְּרוּ סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים,
וַיִּבְטְלוּ וַיִּשְׁבְּרוּ וַיַּעֲקְרוּ כָּל הָעֲצוֹת רָעוֹת
וְכֹל הַגְּזֵרוֹת שֶׁל הָעַפּוּ"ם, וְכֹל הַקְּמִים
עָלֵינוּ לְרָעָה מִהֲרָה תָּפֹר עֲצָתָם וְתִקְלָקֵל
מִחֲשַׁבְתָּם.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ,
עֲשֵׂה לְמַעַן קְדְשֶׁךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
תּוֹרַתְךָ. כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן, כִּי אִם
עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְעַל כַּח וְזִכּוֹת
אֲבוֹתֵינוּ הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים.

אֲבִינוּ מִלְכָּנוּ, בְּטֵל מְעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת
קְשׁוֹת וְרַעוֹת. אֲבִינוּ מִלְכָּנוּ הֲפֹר
עֲצַת אוֹיְבֵינוּ. "אֵל תִּתֵּן לְחַיִּת נֶפֶשׁ תּוֹרְךָ,
חַיִּת עֲנִיִּיךָ אֵל תִּשְׁכַּח לְנֶצַח. כִּי שָׁחָה
לְעַפְרָה נֶפֶשׁנוּ, דְּבַקָּה לְאַרְץ בְּטָנְנוּ. קוּמָה
עֲזָרְתָה לָנוּ, וּפְדָנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ."

